ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 4. júna 2008

o štátnej pomoci C 41/05 poskytnutej Maďarskom v rámci dlhodobých zmlúv o nákupe elektrickej energie

[oznámené pod číslom K(2008) 2223]

(Iba maďarské znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2009/609/ES)

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami ([1]), a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. **POSTUP**

(1) V liste zo dňa 31. marca 2004, zaevidovanom v ten istý deň, maďarské úrady informovali Komisiu o nariadení vlády č. 183/2002 zo dňa 23.8.2002 ([2]), v súlade s postupom (ďalej „dočasný mechanizmus“) uvedeným v ods. 3 podods. 1 písm. c) prílohy IV Zmluvy o pristúpení Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky k Európskej únii. Oznámené nariadenie vlády stanovuje kompenzačný systém nákladov prevádzkovateľa siete štátneho podniku Magyar Villamos Művek Zrt. (ďalej „MVM“), ktorý má povolenie na veľkoobchodnú distribúciu. Toto oznámenie Komisia zaevidovala pod číslom prípadu štátna pomoc HU 1/2004.

(2) Medzi maďarskými orgánmi a Komisiou došlo k opakovanej výmene oficiálnych listov týkajúcich sa týchto opatrení ([3]). Komisia dostala pripomienky aj od tretích strán ([4]). V priebehu dočasného mechanizmu Komisia zistila, že maďarský veľkoobchodný trh s elektrinou sa vlastne sústreďuje na dlhodobé zmluvy o nákupe elektriny (ďalej „PPA“ (Power Purchase Agreements)) uzavreté medzi MVM a určitými výrobcami elektriny. Na základe vtedy dostupných informácií mala Komisia podozrenie, že PPA obsahujú protiprávne prvky štátnej pomoci.

(3) Listom zo dňa 13. apríla 2005, zaevidovanom dňa 15. apríla 2005, maďarské úrady stiahli oznámenie týkajúce sa nariadenia vlády č. 183/2002. Dňa 4. mája 2005 v súlade s nariadením Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúcim podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (ďalej „Procesné nariadenie“) ([5]) zaevidovala Komisia z vlastnej iniciatívy spis vo veci štátnej pomoci (číslo prípadu: NN 49/05).

(4) V liste zo dňa 24. mája 2005 (D/54013) Komisia žiadala od maďarských orgánov ďalšie informácie. Odpoveď maďarských orgánov zo dňa 20. júla 2005 Komisia zaevidovala dňa 25. júla 2005. Maďarské úrady poskytli ďalšie informácie v liste zo dňa 28. septembra 2005, zaevidovanom dňa 30. septembra 2005.

(5) Komisia listom zo dňa 9. novembra 2005 oznámila Maďarsku svoje rozhodnutie, že vo veci PPA začne konanie v zmysle článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES (ďalej „rozhodnutie o začatí konania“). Toto rozhodnutie bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([6]).

(6) Komisia v rozhodnutí o začatí konania vyslovila pochybnosti o zlučiteľnosti PPA so spoločným trhom. Komisia vyzvala dotknuté strany na predloženie pripomienok.

(7) Po predložení žiadosti o predĺženie lehoty na predloženie pripomienok, ktorú Komisia prijala ([7]), Maďarsko dňa 31. januára 2006 predložilo pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania, ktoré Komisia zaevidovala dňa 1. februára 2006.

([1]) Ú. v. EÚ C 324, 21.12.2005, s. 12.
([2]) Nariadenie vlády č. 183/2002 zo dňa 23.8.2002 o detailných pravidlách stanovenia a spravovania uviaznutých nákladov.
([3]) List maďarských orgánov zo dňa 4. júna 2004 zaevidovaný v ten istý deň a list zo dňa 20. októbra 2004 zaevidovaný dňa 21. októbra 2004.
([4]) List AES-Tisza Erőmű Kft. 2004. zo dňa 21. decembra.
([5]) Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.
([6]) Ú. v. EÚ C 324, 21.12.2005, s. 12.
([7]) Žiadosť zo dňa 14. decembra 2005, ktorú Komisia prijala dňa 20. decembra 2005.

(8) Po tom, ako Komisia prijala niekoľko žiadostí o predĺženie lehoty na predloženie pripomienok ([8]), Komisia zaevidovala pripomienky od tretích strán v nasledujúcich dňoch: pripomienky predložené MVM dňa 11. januára 2006, pripomienky predložené tretím subjektom, ktorý chcel zostať v anonymite, dňa 20. januára 2006, pripomienky predložené Mátrai Erőmű Rt. dňa 20. januára 2006 a 6. marca, pripomienky predložené […] dňa 10. februára 2006, pripomienky predložené AES-Tisza Erőmű Kft. dňa 13. a 14. februára 2006, pripomienky predložené […] dňa 13. februára 2006, pripomienky predložené Electrabel S.A. a jej dcérskou spoločnosťou Dunamenti Erőmű Rt. dňa 14. februára 2006, pripomienky predložené Budapesti Erőmű Rt. dňa 21. februára 2006 a pripomienky predložené Csepeli Áramtermelő Kft. dňa 21. februára 2006.

(9) Po tom, ako maďarské úrady potvrdili, že s informáciami poskytnutými tretími subjektmi v rámci tohto konania budú zaobchádzať ako s dôvernými ([9]), Komisia listom zo dňa 25. apríla 2006 postúpila Maďarsku uvedené pripomienky.

(10) Prvú časť poznámok k pripomienkam tretích subjektov maďarské úrady predložili v liste zo dňa 28. júna 2006, zaevidovanom 29. júna 2006, druhú časť predložili v liste zo dňa 24. júla 2006, zaevidovanom 25. júla 2006.

(11) Pani komisárka Kroes s vedomím o plánovaných zmenách právnych predpisov v maďarskej energetike v liste zaslanom dňa 17. októbra 2006 adresovanom pánovi ministrovi Kóka vyzvala maďarskú vládu, aby PPA a všetky potenciálne kompenzačné opatrenia riešila v rámci novej právnej úpravy v súlade s právnou úpravou Spoločenstva.

(12) Spoločnosť AES-Tisza társaság dňa 19. decembra 2006 predložila ďalšie pripomienky s námietkami proti niekoľkým prvkom konania Komisie.

(13) V liste zo dňa 21. novembra 2006, zaevidovanom 23. novembra 2006, ako aj v liste zo dňa 15. januára 2007, zaevidovanom v ten istý deň, ďalej na rokovaniach s Komisiou dňa 18. decembra 2006 a 8. marca 2007 – maďarské úrady potvrdili svoj zámer, že v súvislosti s liberalizáciou energetického sektoru zmenia právne predpisy a zároveň zmenia situáciu na veľkoobchodnom trhu s elektrinou.

(14) Komisia dňa 23. apríla 2007 žiadala ďalšie informácie. Na túto požiadavku Maďarsko poslalo odpoveď dňa 5. júna 2007, túto doplnilo o ďalšie informácie dňa 6. augusta 2007.

(15) Maďarské úrady dňa 4. mája 2007 informovali Komisiu o tom, že vytvoria pracovný výbor, ktorý bude viesť rokovania so všetkými zúčastnenými o zrušení PPA, respektíve o ich podstatnom obmedzení. V súlade s týmto vláda dňa 11. mája 2007 prijala rozhodnutie *o dlhodobých zmluvách na nákup elektriny uzatvorených v energetickom priemysle* 2080/2007 (V.11.) ([10]), ktorým vláda vytvorila uvedený pracovný výbor vedený Úradom predsedu vlády s cieľom riešenia situácie PPA v súlade s predpismi EÚ o štátnej pomoci a zároveň nariaďuje začiatok oficiálnych rokovaní so zúčastnenými výrobcami elektrickej energie. V liste zo dňa 3. júla 2007 maďarské úrady informujú o výsledkoch prvých rokovaní uskutočnených v mesiaci jún 2007.

(16) V súvislosti s procesom liberalizácie nový zákon o elektrickej energii ([11]) bol uverejnený 2. júla 2007, časť zákona nadobudla účinnosť 15. októbra 2007, druhá časť 1. januára 2008. V liste zo dňa 25. júla 2007 maďarské úrady informovali Komisiu o výsledkoch dosiahnutých ohľadne otvorenia maďarského trhu s elektrinou v dôsledku nového zákona. Nový zákon nezmenil PPA medzi MVM a výrobcami elektrickej energie uvedenými v rozhodnutí o začatí konania, takže tieto zostali naďalej nezmenené v platnosti.

(17) V liste zo dňa 26. júla 2007 Komisia položila ďalšie otázky maďarským orgánom.

(18) Dňa 7. septembra 2007 Komisia zaevidovala list maďarských orgánov, v ktorom žiada predĺženie lehoty na úspešné uzavretie rokovaní s výrobcami.

(19) Dňa 24. septembra 2007 a 31. októbra 2007 Komisia zaevidovala odpovede Maďarska na otázky zo dňa 26. júla 2007.

(20) Komisia dňa 14. decembra 2007 poslala maďarským orgánom výzvu v zmysle článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 659/1999. V tomto liste vymenovala tie otázky, ku ktorým maďarská strana stále neposkytla kompletné informácie. Maďarské úrady odpovedali listom zo dňa 16. januára 2008.

(21) Maďarské úrady nemohli dať kompletnú odpoveď Komisii, nakoľko podľa ich tvrdenia Dunamenti Erőmű a AES-Tisza Erőmű neposkytli požadované údaje.

([8]) Žiadosť zaevidovaná dňa 9. januára 2006 (Budapesti Erőmű), 16. januára 2006 [AES-Tisza, […] (*)], 17. januára 2006 (Electrabel), 19. januára 2006 […], respektíve 20. januára 2006. (Csepeli Erőmű), ktoré Komisia prijala v listoch zo dňa 13., 18., 20., 24. januára a 27. februára 2006.

(*) Údaj považovaný za služobné tajomstvo sa ďalej bude označovať znakom […].

([9]) List zaevidovali dňa 3. apríla 2006.

([10]) 2080/2007. (V.11.) Korm. Határozat a villamos energia iparban kötött hosszú távú szerződések rendezéséről.

([11]) Zákon LXXXVI z roku 2007.

(22) Na základe tejto skutočnosti Komisia dňa 15. februára 2008 prijala rozhodnutie o poskytnutí informácií a vyzvala Maďarsko, aby v lehote do 15 dní poskytlo údaje uvedené v rozhodnutí.

(23) Dňa 27. februára spoločnosť Dunamenti Erőmű poslala Komisii kópiu odpovedí, ktoré poskytla maďarských úradom. V tomto liste Dunamenti Erőmű uvádza dôvody, pre ktoré nemôže poskytnúť odpovede na položené otázky. Maďarské úrady poslali odpoveď dňa 4. a 13. februára 2008. Na výslovnú žiadosť Dunamenti Erőmű maďarské úrady k svojej odpovedi pripojili aj listy Dunamenti Erőmű zo dňa 14. mája 2007, 21. augusta 2007, 13. septembra 2007, 7. decembra 2007, 14. januára 2008 a 20. februára 2008, ktoré adresovali ministerstvu financií, respektíve Maďarskému úradu pre energetiku (Magyar Energia Hivatal). Maďarské úrady predtým nepostúpili Komisii kópie týchto listov ([12]), ale počas konania zahrnuli do odpovedí pre Komisiu tie informácie, ktoré považovali za relevantné.

(24) Z odpovede maďarských úradov vyplýva, že AES-Tisza Erőmű neposkytli žiadnu odpoveď. AES-Tisza Erőmű dňa 10. marca 2008 poslali faxom list pani komisárke Kroes, v ktorom uvádzajú, že všetky údaje požadované Komisiou mali maďarské úrady k dispozícii.

(25) Maďarské úrady v liste zo dňa 13. marca 2008 poskytli Komisii na základe informácií, ktoré mali k dispozícii, údaje k otázkam uvedeným v kapitole III. ods. 1, písm. a) až d) rozhodnutia o poskytnutí informácií. Neposkytli však doplňujúce informácie k otázkam uvedeným v kapitole III. ods. 1, písm. e) rozhodnutia o poskytnutí informácií týkajúcich sa investícií uvedených dvoch výrobcov elektrickej energie.

(26) Od zaevidovania prípadu HU 1/2004 sa podstatná časť výmeny informácií týka výkladu a konkrétneho uplatnenia oznámenia Komisie ohľadne vyhodnotenia metodika štátnej pomoci spojenej s uviaznutými nákladmi (ďalej „metodika“) ([13]). Z dokumentov podaných počas konania sa zdalo, že maďarské úrady chcú zaviesť systém štátnej pomoci na kompenzáciu uviaznutých nákladov a uvedené rozhodnutie mohlo obsahovať vyhodnotenie tohto systému. V súlade s uvedeným počas konania Komisia a maďarské úrady viedli rokovania o podrobnostiach kompenzačného systému, ktorý by Maďarsko prijalo v záujme súladu tohto systému s metodikou.

([12]) Okrem listov zo dňa 7. decembra 2007 a 14. januára 2008.

([13]) Komisia prijala dňa 26. júla 2001. Uvedené na webovej stránke Komisie: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/legislation/specific_rules.html

(27) Napriek rokovaniu technického charakteru o možných kompenzačných mechanizmoch v budúcnosti maďarské úrady do dňa uvedeného rozhodnutia nepredložili Komisii komplexný kompenzačný mechanizmus potvrdený maďarskou vládou. V liste zo dňa 13. marca 2008 maďarské úrady výslovne potvrdili, že v súčasnosti nemajú v úmysle poskytnúť kompenzáciu uviaznutých nákladov pre výrobcov elektrickej energie. Výslovne si však ponechali právo, aby v neskoršom období poskytli kompenzáciu takéhoto typu určitým výrobcom elektrickej energie.

(28) Komisia listom zo dňa 7. apríla 2008 žiadala od maďarských úradov potvrdenie určitých údajov. V liste zaevidovanom dňa 22. apríla 2008 maďarské úrady poslali požadované odpovede.

(29) Listom zo dňa 20. mája 2008 maďarské úrady informovali Komisiu o tom, že PPA Paksi Atomerőmű strany zrušili dňa 31. marca 2008. Csepeli Áramtermelő Kft. a Pannonpower Holding Rt. síce v apríli 2008 podpísali dohodu o zrušení svojich PPA, ale nadobudnutie účinnosti týchto dohôd v deň tohto rozhodnutia závisí od schválenia akcionárov a bankových inštitúcií.

Ďalšie súvisiace nedoriešené postupy

(30) Rozhodnutie o začatí konania napadla spoločnosť Budapesti Erőmű Rt. na Súde prvého stupňa podaním zo dňa 3. marca 2006, zaevidovanom pod číslom prípadu T-80/06. Dňa 6. júna 2006 spoločnosť Csepeli Áramtermelő Kft. požiadala, aby sa mohla zúčastniť na konaní ako podpora spoločnosti Budapesti Erőmű, toto súd svojim rozhodnutím zo dňa 11. marca 2008 povolil.

(31) Okrem toho sa voči Maďarskej republike vedú dve medzinárodné rozhodcovské konania pred Medzinárodným strediskom pre riešenie investičných sporov, Washington (International Centre for Settlement of Investment Disputes, ICSID), podnet podalai) […] S.A. a […] spoločnosti na výrobu elektrickej energie – akcionári maďarských elektrární pôsobiacich v rámci PPA. Konania sa zakladajú na ustanoveniach o ochrane investícií uvedených v Zmluve o energetickej charte.

2. **OPIS OPATRENIA**

Historické pozadie PPA

(32) V období od 31. decembra 1991 do 31. decembra 2002 sa maďarský trh s elektrickou energiou sústredil okolo jediného verejného veľkopredajcu Magyar Villamos Művek (MVM) („Single Buyer“ alebo model „jediného kupujúceho“). 99,9 % spoločnosti MVM je vo vlastníctve štátu, jeho činnosť zahŕňa výrobu elektrickej energie, veľkopredaj, prenos a predaj elektriny. V modeli „jediného kupujúceho“ výrobcovia elektrickej energie mohli

energiu bezprostredne predať len MVM (s výnimkou, ak sa toho práva MVM vzdal v prospech regionálneho dodávateľa elektriny), MVM bol výlučným dodávateľom elektrickej energie pre regionálnych dodávateľov elektriny. V zmysle zákona č. XLVIII z roku 1994 (ďalej len: I. zákona o elektrickej energii – I. Villamos Energia Törvény) MVM bol povinný zabezpečiť bezpečné dodávky elektriny v Maďarsku pri zachovaní princípu najnižších nákladov.

(33) Zákon č. CX z roku 2001 o elektrickej energii (nahradil I. Zákon o elektrickej energii, ďalej len „II. zákon o elektrickej energii" (II. Villamos Energia Törvény)) vstúpil do platnosti dňa 1. januára 2003. Dvojitý model maďarského trhu s elektrinou zostal v platnosti do 1. januára 2008, t. j. do nadobudnutia platnosti Zákona o elektrickej energii č. LXXXVI z roku 2007 (ďalej len „III. zákon o elektrickej energii" (III. Villamos Energia Törvény), nahradil II. zákon o elektrickej energii). Podľa tohto dvojitého modelu existovali verejný sektor a sektor voľnej súťaže a oprávnení spotrebitelia (ich okruh sa postupne zväčšoval) boli oprávnení na vstup do sektoru voľnej súťaže. Vo verejnom sektore MVM bol naďalej jediným veľkopredajcom, v sektore voľného trhu sa objavili iní predajcovia. III. zákon o elektrickej energii zrušil verejný sektor, ale pre maloodberateľov-domácnosti a pre niektorých veľkoodberateľov – ako to umožnila smernica o elektrickej energii ([14]) – si zachoval všeobecnú poskytovateľskú povinnosť.

(34) Podľa I. zákona o elektrickej energii MVM mal povinnosť preveriť potrebu elektrickej energie celého štátu a každé dva roky vypracovať Celoštátny energetický plán. Tento Plán sa následne musel predložiť na schválenie maďarskej vláde a parlamentu.

(35) Z I. zákona o elektrickej energii a z podaní maďarskej vlády ([15]) vyplýva, že v polovici deväťdesiatych rokov najdôležitejšími cieľmi maďarského trhu elektriny boli: zabezpečiť bezpečné dodávky energie v Maďarsku pri najnižších nákladoch, zmodernizovať infraštruktúru pri dodržiavaní predpisov o ochrane životného prostredia, ako aj rekonštrukcia odvetvia dodávok energie. V záujme dosiahnutia týchto všeobecných cieľov ponúkli dlhodobé zmluvy o nákupe elektriny takým zahraničným investorom, ktorí sa zaviazali investovať do výstavby a modernizácie maďarských elektrární. PPA na jednej strane podpísali elektrárne, na druhej strane MVM.

PPA

(36) PPA uzatvorené medzi MVM a niektorými elektrárňami ([16]) vytvorili vyrovnané výrobné portfólio, ktoré pre MVM umožnili splniť povinnosť zabezpečiť bezpečné dodávky elektriny. PPA umožňujú pre MVM zabezpečiť požiadavky stáleho zaťaženia (tepelnými a atómovými elektrárňami), ako aj špičkového zaťaženia (plynové elektrárne).

(37) V zmysle PPA sú výrobcovia elektrickej energie povinní zabezpečiť potrebnú údržbu a prevádzku výrobných zariadení. PPA rezervujú pre MVM celkovú alebo prevažnú časť výrobných kapacít (MW) elektrární. Rezervovanie kapacity je nezávislé od skutočného vyťaženia elektrárne. Nad rezervovanú kapacitu je MVM povinný od každej elektrárne v rámci PPA odkúpiť určité stanovené minimálne množstvo elektrickej energie (MWh) (garantovaný odber).

(38) Niektoré PPA obsahujú tzv. „podporné a systémové služby" ([17]) v prípade takých elektrární, ktoré sú schopné ich po technickej stránke zabezpečiť. MVM ponúka podporné a systémové služby pre koordinátora systému MAVIR.

(39) PPA uzatvorené v období rokov 1995 – 1996 (z kontrolovaných desať PPA u siedmych) boli podpísané v rámci prípravy privatizácie elektrární. Tieto PPA sa riadili vzorom zmluvy, ktorú na žiadosť maďarskej vlády vypracovala medzinárodná právnická kancelária. Podpis týchto PPA sa neuskutočnil v rámci postupu verejnej súťaže. Privatizácia elektrární sa uskutočnila v rámci postupu verejného súťaže. PPA podpísané pred privatizáciou boli súčasťou privatizačných zmlúv. Po privatizácii zmluvné strany čiastočne upravili určité časti týchto zmlúv (hlavne pri zmluvách s Mátrai Erőmű, Tiszai Erőmű a Dunamenti Erőmű).

(40) PPA podpísaná s Csepeli Áramtermelő Kft. v roku 1997 sa trochu líšila od vzoru týchto zmlúv. Uzatvorenie tejto zmluvy sa taktiež nerealizovalo v rámci postupu verejnej súťaže a aj táto zmluva bola spojená s privatizáciou.

(41) V prípade Újpesti Erőmű (jedna z elektrární Budapesti Erőmű) PPA podpísali v roku 1997 s Budapesti Erőmű, tiež bez postupu verejnej súťaže.

(42) Len v prípade Kispesti Erőmű (druhá – zastaraná – elektráreň Budapesti Erőmű – ktorá v tomto čase vlastne stála pred rekonštrukciou) sa uzatvorenie PPA v r. 2001 uskutočnilo po procese postupu verejnej súťaže.

([14]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/54/ES z 26. júna 2003 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou a o zrušení smernice 96/92/ES (Ú. v. EÚ L 176, 15.7.2003, s. 37).

([15]) Podanie zo dňa 20. júla 2005, zaevidované 25. júla 2005.

([16]) V niektorých prípadoch boli uzavreté špeciálne PPA medzi jednotlivými elektrárňami, ako napr. Mátrai Erőmű a rôznymi blokmi Dunamenti Erőmű.

([17]) Ako napr. vyrovnávacia energia, minútová zásoba, schopnosť black-start atď.

(43) V období rokov 2000 – 2004 kapacita rezervovaná PPA tvorila približne 80 % celkovej potreby elektrickej energie v Maďarsku (MW). Od roku 2005 až do dňa tohto rozhodnutia to bolo okolo 60 – 70 %. V rokoch 2011 až 2024 sa predpokladalo postupné klesanie tohto podielu ([18]).

(44) Z približne dvadsať PPA podpísaných v období rokov 1995 až 2001 bolo v čase pristúpenia Maďarska k EÚ (1. máj 2004) účinných ešte desať.

(45) Toto rozhodnutie sa vzťahuje len na tie PPA, ktoré boli k 1. máju 2004 účinné. Toto rozhodnutie sa teda nevzťahuje na tie PPA, ktoré stratili účinnosť pred uvedeným dňom. Niektoré PPA zmluvné strany v apríli 2008 zrušili (pozri bod 29), toto rozhodnutie sa vzťahuje aj na ne a preskúmava aj charakter ich štátnej pomoci, ako aj kompatibilitu so spoločným trhom v období od 1. mája 2004 až do ich zrušenia (apríl 2008).

Elektrárne pôsobiace v rámci PPA a doba platnosti PPA

(46) Elektrárne pôsobiace v rámci PPA, ktoré spadajú do tohto rozhodnutia, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke. Doba platnosti PPA uvedená v tejto tabuľke je pôvodná doba platnosti – uvedená v samotných PPA.

Tabuľka č. 1

Prehľad výrobcov pôsobiacich v rámci PPA a doba platnosti PPA.

Názov výrobnej spoločnosti	Väčšinový vlastník	Elektráreň pôsobiaca v rámci PPA	Doba platnosti PPA
Budapesti Erőmű Rt.	EDF	Kelenföldi Erőmű	1996 – 2011
		Újpesti Erőmű	1997 – 2021
		Kispesti Erőmű	2001 – 2024
Dunamenti Erőmű Rt.	Electrabel	Dunamenti F bloky	1995 – 2010 (podpísaná v r. 1995, do platnosti vstúpila v r. 1996)
		Dunamenti blok G2	1995 – 2015 (podpísaná v r. 1995, do platnosti vstúpila v r. 1996)
Mátrai Erőmű Rt.	RWE	Mátrai Erőmű	1995 – 2022 (pôvodná platnosť: do 2015, v r. 2005 predĺžená do 2022)
AES-Tisza Erőmű Kft.	AES	Tisza II Erőmű	1995 – 2016 (podpísaná v r. 1995, do platnosti vstúpila v r. 1996) […]
Csepeli Áramtermelő Kft.	ATEL	Csepel II Erőmű	1997 – 2020 (podpísaná v r. 1997, do platnosti vstúpila v r. 2000)
Paksi Atomerőmű Rt.	MVM	Paksi Atomerőmű	1995 – 2017 (*) (podpísaná v r. 1995, do platnosti vstúpila v r. 1996)
Pannonpower Holding Rt.	Dalkia	Pécsi Erőmű	1995 – 2010 (podpísaná v r. 1995, do platnosti vstúpila v r. 1996)

(*) V marci 2008 zrušená na základe vzájomnej dohody.

([18]) Tieto údaje sú stanovené na základe viazanej výrobnej kapacity (MW) a nie na základe objemu predaja elektrickej energie (MWh). Tieto údaje maďarské úrady predložili Komisii v liste zo dňa 4. júna 2004. Rovnaké čísla sú uvedené aj v správe o odvetvovej kontrole Maďarského úradu pre hospodársku súťaž (Magyar Gazdasági Versenyhivatal). (15. mája 2006).

Ceny

(47) Rozhodnutím vlády č. 1074/1995 zo dňa 4. augusta 1995 o regulovaní cien elektrickej energie sa vláda zaviazala, že od 1. januára 1997 (tzv. cyklus prvej regulácie cien) „veľkoobchodné ceny a spotrebiteľské ceny musia nad rámec oprávnených výrobných nákladov obsahovať 8 % zisk v pomere ku kapitálu“. Vláda týmto garantovala 8 % návratnosť kapitálu pre elektrárne pôsobiace v rámci PPA.

(48) Od 1. januára 2001 (od začiatku cyklu druhej regulácie cien) úradné ceny obsahujú 9,8 % návratnosť v pomere k hodnote aktív pre elektrárne. Percentuálny nárast neznamenal bezpodmienečne zmenu skutočnej sumy, nakoľko základ návratnosti sa líši (v prvom prípade je to vlastný kapitál, v druhom hodnota aktív). Ceny odzrkadľovali zmeny inflácie.

(49) Úradné ceny pre elektrárne zostali v platnosti do 31. decembra 2003.

(50) Počas regulácie cien Maďarský energetický úrad (Magyar Energia Hivatal) analyzoval štruktúru nákladov jednotlivých elektrární a tak stanovil nákupnú cenu elektrickej energie pre MVM, aby zabezpečil garantované rozpätie zisku.

(51) Medzi náklady v rámci uvedeného mechanizmu stanovenia cien patria nasledujúce hlavné náklady ([19]):

— pevné (fixné) náklady: odpisy, poistenie, náklady na stálu údržbu a prevádzku, úroky z úverov, náklady na rekultiváciu, dane, náklady osobného charakteru, náklady na ochranu životného prostredia, v prípade atómovej elektrárni poplatky do Centrálneho nukleárneho fondu (Központi Nukleáris Alap) a mimoriadne výdavky,

— variabilné náklady: náklady na palivo.

(52) Úlohou Maďarského energetického úradu bolo kontrolovať, či kryté náklady boli skutočné a potrebné.

(53) Úradné ceny upravili ceny stanovené v PPA.

([19]) Zoznam je vyhotovený na základe informácií od maďarských úradov zo dňa 20. októbra 2004, ako aj na základe výsledku kontroly Maďarského energetického úradu z januára 2001, cieľom ktorej bolo zistenie nákladov pre účely stanovenia ceny v zmysle smernice (Smernica maďarského energetického úradu z januára 2001 o vykonaní kontroly pre účely stanovenia cien).

(54) Od 1. januára 2004 ceny boli určené na základe vzorca pre stanovenie cien v PPA. Presné znenie tohto vzorca bolo vyjasnené medzi MVM a výrobcami elektrickej energie v rámci ročných rokovaní o cene.

(55) Vzorec pre stanovenie cien PPA je veľmi komplexný, ale pritom je konštruovaný na základe rovnakých princípov ako metodika používaná Maďarským energetickým úradom pred 1. januárom 2004. Podľa podania maďarských orgánov ([20]) prílohu PPA o tvorbe cien vypracovali na základe uvedeného rozhodnutia vlády o regulácii cien elektrickej energie č. 1074/1995 použitím vzorca na výpočet cien stanoveným v uvedenom rozhodnutí. (Podľa podania „zmluva prevzala vzorce a definície uvedené v rozhodnutí vlády“.) Na základe uvedeného sa princíp regulácie cien – podobne ako mechanizmus regulácie cien – zakladá na kategórii oprávnené náklady.

(56) Každé PPA obsahuje dva prvky poplatkov: platené za rezervovanú kapacitu (MW) poplatok za kapacitu (alebo pohotovostný poplatok), ktorý pokrýva pevné (fixné) náklady a zisk (kapitálové náklady), a poplatok za energiu pokrývajúci variabilné náklady. Rôzne PPA stanovujú ďalšie rôzne poplatky. V závislosti od PPA ďalšie poplatky môžu byť bonus/malus poplatky, ktoré výrobcov elektrickej energie podnecujú na prevádzku s najnižšími nákladmi, a doplňujúce poplatky, na ktoré je výrobca oprávnený v prípade držania zásob, údržby na požiadanie MVM, na zvýšenie výkonu počas špičkovej prevádzky, respektíve v prípade minimalizácie záťaže v prevádzke minimálneho zaťaženia atď. Periodická zmena poplatku za kapacitu (ročná, štvrťročná, mesačná) závisí od mnohých faktorov: aktivovanie realizovaných retrofit investícií, rôzne úrokové kategórie, kurzy devíz, index inflácie atď. Poplatok za kapacitu, respektíve doplňujúce poplatky spravidla pokrývajú aj podporné a systémové služby (tam, kde je to zakotvené v PPA). Poplatky za energie sa vlastne vzťahujú na náklady na palivo a mernú spotrebu paliva, a sú stanovené na princípe *premietnutia* variabilných nákladov *(pass-through)*.

(57) Treba uviesť, že definícia kategórie krytých nákladov v cenovej regulácii pred 1. januárom 2004 sa nezhoduje v každom prípade s uvedenými v PPA. Z podania Maďarska ([21]) vyplýva, že napr. kapacita […] a Dunamenti Erőmű boli podľa PPA vyššie ako podľa cenovej regulácie. V PPA brali do úvahy retrofit, čo viedlo k vyšším pevným nákladom. Tieto vyššie pevné náklady sa objavovali postupne (sledovali postupný retrofit) vo vyšších sadzbách za kapacitu podľa cenovej regulácie, v sadzbe za kapacitu podľa PPA. Na výsledkoch dvojstranných rokovaní medzi MVM a výrobcami sa dajú zistiť aj iné rozdiely v cenách podľa cenovej regulácie a podľa PPA.

([20]) List zo dňa 20. júla 2005, zaevidovaný 25. júla 2005.
([21]) List zo dňa 28. júna 2006, zaevidovaný 29. júna 2006.

(58) Napriek takýmto rozdielom v podaní Maďarska zo dňa 20. októbra 2004 a 20. júla 2005 jednotlivé elektrárne pôsobiace v rámci PPA potvrdili, že spôsob cenovej kalkulácie, respektíve nákladové kategórie používané po ukončení cenovej regulácie sa vo veľkej miere podobali tým, ktoré používal Maďarský energetický úrad pred stanoveným obdobím.

(59) Podľa PPA – po 1. januári 2004 – sa aplikované ceny naďalej stanovovali na základe oprávnených (pevných a variabilných) nákladov a zisku.

(60) Z uvedených skutočností vyplýva, že cenová regulácia sa síce 31. decembra 2003 ukončila, ale ku skutočnej liberalizácii cien nedošlo, nakoľko výrobná cena podľa PPA sa naďalej stanovila na základe princípu návratnosti investícií ([22]).

(61) Dňa 6. februára 2006 parlament prijal zákon č. XXXV z roku 2006 ([23]), a týmto obnovil úradnú cenovú reguláciu v rámci PPA energií predávaných pre MVM. Nové nariadenie o cene nadobudlo platnosť dňa 9. decembra 2006. Od tohto obdobia vládna cenová regulácia približne na jeden rok (do 31. decembra 2007) opäť upravovala vzorec pre stanovenie cien PPA.

(62) Od 1. januára 2008 v súvislosti s liberalizáciou trhu zrušil III. zákon o elektrickej energii regulované výrobné ceny, ako aj dvojitý model verejného sektora a sektora voľného trhu.

(63) Preto od 1. januára 2008 cenu elektrickej energie predávanej výrobcami elektrickej energie MVM opäť stanovuje vzorec pre výpočet ceny PPA. Základné princípy, ktoré sú podkladom pre tieto vzorce, sa od ich poslednej aplikácie nezmenili: teda sa zakladá na rovnakých princípoch ako v období medzi 1. januárom 2004 a 8. decembrom 2006 (pozri odôvodnenia 54 – 59).

(64) Na základe tejto skutočnosti stanovenie cien v rámci PPA sa naďalej určuje na princípe návratnosti investícií.

Rezervovaná kapacita

(65) PPA rezervujú pre MVM celú kapacitu alebo jej podstatnú časť výrobných jednotiek pôsobiacich v rámci PPA.

Tabuľka č. 2

Tuzemská výrobná kapacita Maďarska ([24])

(MW)

Kapacita	2004	2005	2006	2007
Garantovaná kapacita ([1])	8 777	8 595	8 691	8 986
Garantovaná stála kapacita ([2])	8 117	8 189	8 097	8 391
Využiteľná kapacita ([3])	7 252	7 792	7 186	7 945
Špičkové zaťaženie maďarského systému elektrickej energie	6 356	6 409	6 432	6 605

([1]) Garantovaná kapacita: garantovaná merná kapacita zariadení zabudovaných v maďarských elektrárňach v MW. Meniť sa môže iba v prípade rozširovania alebo demontáže.
([2]) Garantovaná stála kapacita: výkon, ktorý elektráreň dokáže podávať pri zohľadnení povoleného preťaženia a stálych nedostatkov. Garantovaná stála kapacita môže klesať v dôsledku určitých príčin a je povolené jej zvyšovanie preťažením.
([3]) Využiteľná kapacita: hodnota garantovanej stálej kapacity znížená výpadkami v dôsledku plánovanej údržby.

([22]) Pozri tiež správu Maďarského orgánu pre hospodársku súťaž o kontrole v sektore maďarského trhu s elektrinou (15. mája 2006).
([23]) Zákon č. XXXV z roku 2006 na zmenu jednotlivých zákonov na cenovú reguláciu elektrickej energie.
([24]) Údaje uvedené v tabuľke sa zakladajú na štatistikách uvedených v štatistickej ročenke o elektrickej energii. Pozri aj list maďarských orgánov zaevidovaný dňa 21. apríla 2008.

Tabuľka č. 3

Výrobná kapacita elektrární pôsobiacich v rámci PPA ([25])

(MW)

Elektráreň	Kapacita	2004	2005	2006	2007
Kelenföld	Využiteľná kapacita	90,1	97,6	97,2	78,0
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity ([1])	83,3	89,8	89,4	71,9
Újpest	Využiteľná kapacita	106,3	106,1	106,2	106,0
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	99	98,8	98,9	98,7
Kispest	Využiteľná kapacita	46,1	110,2	110,2	109,6
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	43	102,6	102,6	102,3
Dunamenti F	Využiteľná kapacita	1 020	1 020	1 020	1 020
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	928,2	923,1	923,1	923,1
Dunamenti G2	Využiteľná kapacita	187,6	223,1	223,1	223,7
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	178,4	212,4	212,4	213
AES-Tisza	Využiteľná kapacita	638,0	824,7	824,7	824,7
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	[…] ([a])	[…] ([b])	[…] ([b])	[…] ([b])
Csepeli	Využiteľná kapacita	348,9	331	355	349,5
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	323	307	329	324
Pannon	Využiteľná kapacita	25,9	25,9	25,9	25,9
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	20,1	20,1	20,1	20,1
Mátrai	Využiteľná kapacita	593	552	552	552
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	496	460	460	460
Paks	Využiteľná kapacita	1 597	1 596	1 596	1 596
	Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity	1 486	1 486	1 485	1 485
Celková využiteľná kapacita elektrární pôsobiacich v rámci PPA		4 652,0	4 886,6	4 910,3	4 885,4
Celková hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity		[…] ([c])	[…] ([d])	[…] ([e])	[…] ([f])

([1]) Hodnota zmluvnej skutočnej priemernej kapacity.
([a]) Medzi 400 a 700 MW (vysvetlivky pod čiarou s malými písmenami nie sú v autentickom uverejnení oznámenia, do úradného oznámenia sme ich zahrnuli v záujme toho, aby sme naznačili rádovú hodnotu niektorých údajov spadajúcich pod povinnosť zachovania mlčanlivosti).
([b]) Medzi 600 a 900 MW.
([c]) Medzi 4 057 a 4 357 MW.
([d]) Medzi 4 725,9 a 5 025,9 MW.
([e]) Medzi 4 749,6 a 5 049,6 MW.
([f]) Medzi 4 724,7 a 5 024,7 MW.

(66) Z uvedených údajov vyplýva, že v hodnotenom období MVM viazal 60 % využiteľnej kapacity v rámci PPA v Maďarsku. Pri zohľadnení skutočnej využiteľnej kapacity a vlastnej spotreby je podiel vyšší ako je uvedené.

(67) Aj z uvedených tabuliek vyplýva, že PPA viažu celú využiteľnú kapacitu jednotlivých elektrární alebo jej podstatnú časť.

([25]) Hodnoty uvedené v tabuľke sú v zmysle PPA, ktoré maďarské úrady predložili Komisii. Pozri aj list maďarských orgánov zaevidovaný dňa 21. apríla 2008.

(68) MVM platí sadzbu za dispozíciu za rezervovanie kapacity (pozri odôvodnenie 56), bez ohľadu na celkové využitie elektrárne.

(69) Kapacita Maďarska na import 1 000 – 1 300 MW. Z kapacity na import MVM viaže približne ďalších 600 MW v iných dlhodobých zmluvách.

Predané množstvá

(70) Keď MVM skutočne využije rezervované množstvo a od elektrárne kúpi elektrickú energiu, potom za prevzatú energiu platí poplatok za energie (pozri odôvodnenie 56).

(71) V prípade každej elektrárne PPA garantujú určité minimálne množstvo prevzatej energie.

(72) V Maďarsku sa ročná tuzemská výroba elektrickej energie pohybuje medzi 32 a 36 TWh (= 32 – 36 000 000 GWh).

Tabuľka č. 4

Elektrická energia vyrobená podľa PPA [26]

(GWh)

Elektráreň	Vyrobená elektrická energia	2004	2005	2006	2007
Budapesti (patria sem elektrárne Kelenföldi, Újpesti a Kispesti)	Celková výroba elektrickej energie	1 228	1 510	1 643	1 742
	Vlastná spotreba elektrárne	87	89	91	84
	Garantovaný odber	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]	Kelenföld: […] Újpest: […] Kispest: […]
	Skutočný odber	939	1 302	1 451	1 538
Dunamenti (*) (F + G2)	Celková výroba elektrickej energie	4 622	3 842	3 450	4 300
	Vlastná spotreba elektrárne	174	148	147	188
	Garantovaný odber	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]	F: […] G2: […]
	Skutočný odber	4 232	2 888	2 495	3 296
AES-Tisza	Celková výroba elektrickej energie	1 621	1 504	1 913	2 100
	Vlastná spotreba elektrárne	96	97	117	116
	Garantovaný odber	[…]	[…]	[…]	[…]
	Skutočný odber	1 525	1 407	1 796	1 984
Csepeli	Celková výroba elektrickej energie	1 711	1 764	1 710	2 220
	Vlastná spotreba elektrárne	48	49	48	53
	Garantovaný odber	[…]	[…]	[…]	[…]
	Skutočný odber	1 662	1 715	1 661	2 166
Pannon (*)	Celková výroba elektrickej energie	673	266	237	232
	Vlastná spotreba elektrárne	116	52	34	29
	Garantovaný odber	[…]	[…]	[…]	[…]
	Skutočný odber	361	206	203	203

(26) Údaje v tabuľke sú uvedené na základe PPA poskytnutých maďarskými orgánmi a na základe štatistiky uvedenej na internetovej adrese Maďarského energetického úradu na webovej stránke www.eh.gov.hu a na základe listu maďarských orgánov zo dňa 21. apríla 2008. Garantovaný odber uvedený vo veľkoobchodných dohodách sa môže líšiť od množstiev predpísaných PPA. Údaje o skutočnom odbere zahŕňajú každý predaj elektrární pôsobiacich v rámci PPA pre MVM.

(GWh)

Elektráreň	Vyrobená elektrická energia	2004	2005	2006	2007
Mátrai (*)	Celková výroba elektrickej energie	5 688	5 698	5 621	6 170
	Vlastná spotreba elektrárne	675	670	667	710
	Garantovaný odber	[…]	[…]	[…]	[…]
	Skutočný odber	3 730	3 762	3 587	4 082
Paksi	Celková výroba elektrickej energie	11 915	13 833	13 460	14 677
	Vlastná spotreba elektrárne	750	821	800	848
	Garantovaný odber	[…]	[…]	[…]	[…]
	Skutočný odber	11 112	13 012	12 661	13 828

(*) Údaje o celkovej výrobe elektrickej energie a vlastnej spotrebe zahŕňajú aj tie bloky elektrární, ktoré nepôsobia v rámci PPA.

(73) Garantované minimálne odberné množstvo je množstvo, ktoré je MVM povinné v každom roku odobrať, nezávisle od skutočnej potreby trhu. Pokiaľ MVM neprevezme dohodnuté minimálne množstvo, je povinný uhradiť všetky náklady na palivo (v prípade Dunamenti Erőmű, Kelenföld Erőmű, Pécs Erőmű a […] Erőmű), všetky náklady spojené s prepravou paliva (v prípade Csepeli Áramtermelő Kft.), respektíve všetky potvrdené náklady (v prípade Kispesti Erőmű a Újpesti Erőmű).

3. ZDÔVODNENIE ZAČATIA KONANIA

3.1. PPA

(74) V rozhodnutí o začatí konania Komisia prijala predbežný záver, že PPA pre výrobcov elektrickej energie, ktorí ich podpísali, zabezpečujú štátnu pomoc v zmysle čl. 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

(75) Komisia vyslovila názor, že PPA sú v zmysle prílohy IV ods. 3 podods. 1 písm. c) Aktu o pristúpení ([27]) naďalej uplatniteľné aj po pristúpení a neklasifikujú sa ako existujúca pomoc, nakoľko PPA nespĺňajú tie kategórie pomoci, podľa ktorých sa podľa Aktu o pristúpení v zmysle čl. 87 ods. 1 Zmluvy o ES po pristúpení pomoc považuje za existujúcu pomoc.

(76) Po prvé, ani jedna z PPA nenadobudla platnosť pred 10. decembrom 1994. Po druhé, ani jedna z PPA nie je uvedená v zozname existujúcej pomoci pripojenom k prílohe IV Aktu o pristúpení, po tretie PPA neohlásili Komisii v rámci tzv. „dočasného mechanizmu“.

([27]) Akt o podmienkach pristúpenia Českej republiky, Estónskej republiky, Cyperskej republiky, Lotyšskej republiky, Litovskej republiky, Maďarskej republiky, Maltskej republiky, Poľskej republiky, Slovinskej republiky a Slovenskej republiky, a o úpravách zmlúv, na ktorých je založená Európska únia (Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003).

Existencia štátnej pomoci

(77) Komisia vyjadrila názor, že výrobcovia elektrickej energie pôsobiaci v rámci PPA sú vzhľadom na garantovanú návratnosť investícií a vysoké ceny zabezpečené PPA vo výhodnejšej ekonomickej pozícii ako tí výrobcovia, ktorí nepôsobia v rámci PPA, vrátane možných nových podnikateľských subjektov a spoločností pôsobiacich v podobných odvetviach, ktorým sa takého dlhodobé dohody ani neponúkli. Komisia preto predbežne konštatovala, že toto rozhodnutie znamená existenciu selektívnej výhody pre uvedených výrobcov elektrickej energie.

(78) Komisia tiež konštatovala, že trhy s elektrickou energiou sa otvorili konkurencii a medzi členskými štátmi prebieha obchod s elektrickou energiou najmä od nadobudnutia účinnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 96/92/ES z 19. decembra 1996 ([28]) o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou. V dôsledku toho opatrenia v odvetví elektrickej energie jedného členského štátu zvýhodňujú niektoré spoločnosti a bránia spoločnostiam z iných členských štátov, aby do daného štátu exportovali elektrickú energiu, alebo podporujú export elektrickej energie z uvedeného členského štátu do iných členských štátov.

(79) Komisia ďalej vyslovila názor, že táto výhoda pochádza zo štátnych zdrojov, nakoľko uzatvorenie PPA je výsledkom štátnej politiky uzatvorenej prostredníctvom verejného veľkopredajcu MVM, ktorý je vo vlastníctve štátu. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (ďalej „Súdny dvor“) v prípade, že spoločnosť vo vlastníctve štátu používa svoje prostriedky takým spôsobom, ktoré sa môžu pripísať štátu, potom sa tieto prostriedky v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES považujú za štátne zdroje ([29]).

([28]) Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20.

([29]) Rozhodnutie Súdneho dvora č. C-482/99 vo veci Francúzska republika vs. Komisia Európskych spoločenstiev zo dňa 16. mája 2002 (Zb. súdnych rozhodnutí 2002., s. I-04397).

(80) Komisia teda dospela k predbežnému názoru, že PPA sa v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES považujú za štátnu pomoc pre výrobcov elektrickej energie, tieto pomoci sú v zmysle článku 3 ods. 1 písm. c) Aktu o pristúpení „uplatniteľné aj po dni pristúpenia".

Zlučiteľnosť PPA so Zmluvou o ES

(81) Komisia ďalej konštatovala, že ku kontrole štátnej pomoci poskytnutej výrobcom elektrickej energie je potrebná aplikácia metodiky. V čase rozhodnutia o začatí konania Komisia na základe dostupnej dokumentácie vyslovila pochybnosti v tom zmysle, či PPA zodpovedajú kritériám stanoveným v metodike.

(82) Po prvé Komisia vyslovila pochybnosti, či sú základné princípy PPA, ktoré sú bariérou voľnej súťaže, zlučiteľné so základným cieľom metodiky, teda s tým, aby štátna pomoc napomáhala liberalizácii odvetvia vo forme rovnomernej kompenzácie hlavných spoločností vystavených podmienkam súťaže.

(83) Na druhej strane Komisia vyslovila pochybnosti, či štátna pomoc zakotvená v PPA zodpovedá podrobným kritériám stanoveným v metodike na výpočet oprávnených uviaznutých nákladov a na určenie vhodnej kompenzácie.

3.2. **Nariadenie vlády č. 183/2002 zo dňa 23.8.2002 o uviaznutých nákladoch**

(84) V záujme toho, aby MVM mohol splniť záväzky z PPA a zároveň, aby ceny pre ďalší predaj zostali približne na úrovni voľného trhu, nariadenie vlády č. 183/2002 zo dňa 23.8.2002 MVM za určitých okolností predpísalo platenie štátnej kompenzácie.

(85) V pôvodnom oznámení (HU 1/2004, ktoré dňa 13. apríla 2005 odvolali) maďarské úrady uvedenú kompenzáciu považovali za štátnu pomoc poskytnutú pre MVM.

(86) V rozhodnutí o začatí konania Komisia dospela k názoru, že kompenzácia sa nepovažuje za štátnu pomoc poskytnutú pre MVM, nakoľko v zmysle nariadenia vlády č. 183/2002 zo dňa 23. augusta 2002 vyplatená suma tvorí časť nákupnej ceny vyplatenej MVM elektrárňam pôsobiacim v rámci PPA a je časťou výhod, ktoré sú poskytované výrobcom v rámci PPA.

(87) Rozhodnutím o začatí konania sa preto začína vyšetrovanie len vo vzťahu k PPA a nie vo vzťahu k nariadeniu vlády č. 183/2002 zo dňa 23. augusta 2002.

4. **PRIPOMIENKY MAĎARSKA K ROZHODNUTIU O ZAČATÍ KONANIA**

(88) Maďarsko vyslovilo názor, že vzhľadom na rozdiely v konkrétnych podmienkach by bolo opodstatnené individuálne hodnotenie PPA.

(89) Vo veci liberalizácie trhu s elektrickou energiou si Maďarsko myslí, že otvorenie trhu bolo úspešné z hľadiska počtu spotrebiteľov, ktorí si zvolili voľný trh (teda zodpovedá európskemu priemeru). Maďarsko dospelo k názoru, že PPA nebránia spotrebiteľom vo výbere voľného trhu. Prekážky takéhoto druhu sú skôr výsledkom obmedzenej cezhraničnej kapacity Maďarska, respektíve z toho vyplývajúcich vysokých cien.

(90) Okrem toho Maďarsko zastáva názor, že dlhšia doba trvania PPA sama osebe neznamená konkurenčnú výhodu pre výrobcov, nakoľko dlhodobé zmluvy sú v odvetví elektrickej energie rozšírené v Európe a na iných kontinentoch.

(91) Ohľadne referenčnej ceny uvedenej v rozhodnutí o začatí konania maďarské úrady objasňujú, že pri stanovení referenčnej ceny by Komisia mala zohľadniť regionálne zvláštnosti Maďarska, ako aj nedávne zvýšenie cien paliva.

(92) Ohľadne nových subjektov na trhu elektrickej energie Maďarsko informovalo Komisiu, že od 1. mája 2004 (čo je dňom pristúpenia Maďarska do EÚ a liberalizácie trhu s energiou) na trh s elektrickou energiou nevstúpil nový subjekt. Maďarské úrady poukázali na časovú náročnosť takýchto investícií, ako aj na to, že v dôsledku tejto skutočnosti nie je pravdepodobná funkčnosť niektorej investície pred rokom 2011.

(93) V konečnom dôsledku ako odpoveď na pochybnosti Komisie o zlučiteľnosti PPA s bodom 4.6. metodiky Maďarsko potvrdzuje, že neposkytuje štátnu pomoc na záchranu a štrukturálnu transformáciu spoločnostiam zvýhodneným PPA, ktoré sú predmetom hodnotenia.

5. **PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN**

(94) Po uverejnení rozhodnutia o začatí konania (21. decembra 2005) a v rámci stanovenej lehoty (vo väčšine prípadov v nadväznosti na predĺženie lehoty požadovanej zainteresovanými stranami a jej schválenie Komisiou) Komisia dostala pripomienky od nasledujúcich zainteresovaných strán:

— od nasledujúcich výrobcov elektrickej energie: AES-Tisza Erőmű Kft., Budapesti Erőmű Rt., Csepeli Áramtermelő Kft., Dunamenti Erőmű Rt. a hlavný akcionár Electrabel S.A. a Mátrai Erőmű Rt.,

— od nasledujúcich bánk, ktoré zabezpečovali financovanie pre výrobcov elektrickej energie: […] Bank, zástupca dvanástich bánk, ktoré poskytli pôžičku Csepeli Áramtermelő Kft., ako aj […] Bank zástupca deviatich bánk, ktoré poskytli pôžičku AES-Tisza Erőmű Kft,

— MVM, ako aj

— jeden tretí subjekt, ktorý chcel zostať v anonymite.

(95) Veľká časť pripomienok subjektov poskytnutých Komisii sa zakladá na rovnakej argumentácii. Z tohto dôvodu namiesto vymenovania jednotlivých pripomienok zainteresovaných subjektov ich Komisia zaradila do všeobecných kategórií (pozri nasledujúce body 5.1. – 5.7.).

5.1. **Pripomienky týkajúce sa individuálneho hodnotenia PPA**

(96) Mátrai Erőmű a druhý zainteresovaný subjekt, ktorý chcel zostať v anonymite, vyslovili všeobecný názor, že v prípade jednotlivých PPA z dôvodu rozdielov konkrétnych obsahov by Komisia mala vykonať individuálne vyhodnotenie. Iní výrobcovia elektrickej energie implicitne požadovali individuálne hodnotenie svojich PPA tým, že poskytli detaily svojich PPA vzťahujúce sa na konkrétne podmienky.

5.2. **Pripomienky k existencii štátnej pomoci**

Vhodný čas hodnotenia

(97) AES-Tisza Erőmű, Budapesti Erőmű, Csepeli Áramtermelő Kft. a Dunamenti Erőmű argumentujú tým, že kritéria existencie štátnej pomoci by sa mali posudzovať v čase uzatvorenia PPA za podmienok na trhu v tom období. V časti pripomienok sa táto požiadavka výslovne uvádza, kým v iných pripomienkach sa to uvádza nepriamo tým, že počas vyšetrovania existencie štátnej pomoci poukazujú na podmienky uzatvorenia PPA. Vo vzťahu na túto skutočnosť zainteresované subjekty poukazujú na judikatúru Súdneho dvora ([30]).

Neexistencia hospodárskej výhody

i) *Zlá referenčná cena/Neexistencia výhodných cien*

(98) Každý výrobca elektrickej energie argumentuje, že PPA neznamenajú hospodárske výhody.

(99) Kriticky prijímajú predbežné zistenie Komisie, podľa ktorého sú ceny v PPA vyššie ako trhové ceny.

([30]) Odkaz na prípad č. T-366/00 Scott S.A.

(100) Podľa ich argumentácie cena uvedená v iných rozhodnutiach a v rozhodnutí o začatí konania vo výške 36 EUR/MWh v tomto konaní nie je vhodnou referenčnou cenou, nakoľko pochádza z iného geografického a časového prostredia. Podľa nich by sa pri hodnotení ceny mali zohľadniť podmienky v období uzatvorenia PPA. Zdôrazňujú aj tú skutočnosť, že ceny vytvorené v rámci dlhodobých dohôd budú vždy nižšie ako okamžité (spotové) trhové ceny. Okrem toho tí výrobcovia, ktorí pre MVM zabezpečujú hlavne elektrickú energiu pre špičkové zaťaženie, argumentujú tým, že ich ceny sa nemôžu porovnávať s cenami pre základné zaťaženie. Väčšina z nich navrhuje, aby Komisia zohľadnila podstatné zvýšenie cien paliva v posledných rokoch.

(101) Z výrobcov mnohí tvrdia, že skutočná návratnosť nedosiahla percento uvedené v rozhodnutí o začatí konania.

(102) Zdôrazňujú aj to, že (v rozpore so skutočnosťami uvedenými v rozhodnutí o začatí konania) výrobcovia pôsobiaci v rámci PPA musia znášať značné riziká, hlavne riziko realizačné, regulačné, na ochranu životného prostredia, údržbu, respektíve daňové/finančné riziká. Cenovú reguláciu uvádzali ako dôležitú kategóriu regulačných rizík. Výrobcovia považovali za nevýhodu, že značnú časť ich výrobnej kapacity viaže MVM, pretože to im bráni použiť kapacity na výrobu elektrickej energie pre iných potencionálnych odberateľov. Okrem toho PPA predpisujú jednoznačné záväzky pre výrobcov a pokiaľ ich výrobcovia nesplnia, vedie to k nižším príjmom, dokonca k náhradám za škody.

(103) […] uviedol, že pre Maďarsko jednoznačnou výhodou z PPA boli bezpečné rovnomerné dodávky, tieto však dokázali poskytnúť len […] a Dunamenti Erőmű. Podľa argumentov tohto výrobcu by bez PPA nevstúpil na trh a neponúkol by tieto služby.

(104) Podľa Mátrai Erőmű má konkurencieschopné ceny len vďaka vlastným uhoľných baniam a z toho vyplývajúcim nízkym banským nákladom. Podľa vlastného tvrdenia sú jeho ceny MVM nižšie ako ceny pre ďalší predaj, oproti iným cenám podľa PPA.

ii) *Privatizačná cena*

(105) Dunamenti Erőmű tvrdí, že nemal žiadne výhody vyplývajúce z PPA, nakoľko pri privatizácii elektrárne zaplatil trhovú cenu a v predajnej cene zohľadnili práva a povinnosti vyplývajúce z PPA. Teda súčasťou privatizačnej ceny bola aj protihodnota PPA (a z nej vyplývajúce prípadné výhody).

iii) *Princíp trhového investora*

(106) Podľa Budapesti Erőmű, AES-Tisza Erőmű, Mátrai Erőmű a Csepeli Áramtermelő Kft. PPA v čase ich uzatvorenia odzrkadľujú podmienky na trhu vo vzťahu k MVM aj k výrobcom. Podľa ich argumentácie v situácii MVM (teda jediného kupujúceho s právnou povinnosťou zabezpečenia bezpečných dodávok) by sa ktorýkoľvek súkromný prevádzkovateľ rozhodol uzavrieť PPA. Podľa názoru výrobcov „výhody" vyplývajúce z PPA nie sú vyššie ako bežne dosiahnuté hospodárske výhody z ľubovoľnej obchodnej transakcie. V čase ich uzatvorenia PPA zodpovedali bežným trhovým podmienkam daného sektoru. Okrem toho PPA predstavujú bežné obchodné spôsoby, ako aj bežnú formu rozdelenia rizík a ich riešenia.

(107) PPA boli jedinou možnosťou, aby sa zabezpečili potrebné investície, ktoré zodpovedali požiadavkám maďarského odvetvia elektrickej energie (hlavne modernizácia celého systému s ohľadom na ochranu životného prostredia a bezpečnosti dodávok). Aplikácia princípu súkromného investora by mala viesť k zohľadneniu týchto požiadaviek a tieto sa mohli splniť len prostredníctvom PPA. Zainteresované subjekty upozorňujú, že v súlade s touto skutočnosťou PPA predpisujú povinnosť investícií a dispozičnú povinnosť pre výrobcov elektrickej energie.

iv) *Služby všeobecného hospodárskeho významu*

(108) Podľa Budapesti Erőmű a Csepeli Áramtermelő Kft. výrobcovia pôsobiaci v rámci PPA vykonávajú služby všeobecného hospodárskeho významu. Podľa ich podania PPA slúžia ako nástroj pre MVM v tom, aby splnil svoje záväzky bezpečných dodávok. PPA by teda zabezpečili splnenie záväzku služieb vo verejnom záujme. Podľa argumentov Budapesti Erőmű sa dá záležitosť posúdiť aj tak, že vlastne Budapesti Erőmű musí splniť záväzky služieb vo verejnom záujme vyplývajúce z PPA. Obidva zainteresované subjekty sa odvolávajú na rozhodnutie Komisie zo dňa 16. decembra 2003 vo veci štátnej pomoci č. 475/03 (Írsko) ([31]), v ktorom Komisia uznala, že v záujme zabezpečenia bezpečných dodávok sa výstavba nových výrobných kapacít môže považovať za službu vo verejnom záujme.

(109) Zainteresované subjekty sú toho názoru, že podobne ako v írskom prípade aj pomoc v rámci PPA – pokiaľ existuje – spĺňa štyri kumulatívne kritériá z rozhodnutia Súdneho dvora č. C-280/00 (ďalej „prípad Altmark") ([32]). Argumentujú nasledovne:

(110) Po prvé, z maďarských zákonov o elektrickej energii vyplýva, že MVM mal početné záväzky služieb vo verejnom záujme, napr. zabezpečenie bezpečných dodávok pri najnižších nákladoch, pri zohľadnení ochrany životného prostredia a efektívnosti. Služby MVM vo verejnom záujme teda zákon jednoznačne stanovuje a PPA túto povinnosť prenášajú na výrobcov elektrickej energie.

(111) Po druhé, nariadenia vlády o cenách a vzorce na tvorbu cien PPA dopredu stanovujú mieru kompenzácie. Výška kompenzácie sa teda môže vypočítať na základe objektívnych a prehľadných ukazovateľov.

(112) Po tretie, kompenzácie poskytované na základe PPA nie sú vyššie ako náklady služieb vo verejnom záujme. Základom PPA sú náklady, preto miera zisku neprekročí bežnú trhovú mieru zisku. Podľa tvrdenia Budapesti Erőmű toto zabezpečuje, že PPA sa uzatvorili v rámci verejného a prehľadného postupu obstarávania. Elektrárne sa predali účastníkom tendra, ktorí ponúkli najvyššiu cenu a predložili najlepší obchodný zámer. Z postupu obstarávania vyplýva, že kompenzácie v rámci PPA nemôžu prekročiť náklady vyplývajúce z povinnosti plnenia záväzkov služieb vo verejnom záujme a rozumnú mieru zisku.

(113) Po štvrté, podľa argumentov Budapesti Erőmű všetky ním uzavreté PPA sa uzatvorili po prehľadnom postupe obstarávania, ako povinná súčasť privatizačného balíčka alebo separátne. Podľa tvrdenia Csepeli Áramszolgáltató Kft. ich elektráreň síce nevybrali v procese verejného obstarania, napriek tomu ich kompenzácia je obmedzená na krytie nákladov a rozumnú mieru zisku. Mechanizmus tvorby cien zabezpečuje vylúčenie nadmernej kompenzácie.

(114) Na základe uvedených pripomienok zainteresované subjekty konštatujú, že PPA spĺňajú štyri kumulatívne kritériá uvedené v rozsudku v prípade Altmark, a preto nejde o štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

([31]) Ú. v. ES C 34, 7.2.2004, s. 8.

([32]) Rozhodnutie Súdneho dvora č. C-280/00 v prípade Altmark trans Gmbh, a Regierungsprasidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH a Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht (Zb. súdnych rozhodnutí 2003, s. I-07747).

(115) Budapesti Erőmű tiež uvádza, že ak aj Komisia rozhodne tak, že PPA nespĺňajú štyri kumulatívne kritériá z rozhodnutia v prípade Altmark, aj tak by sa v zmysle článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES mohli považovať sa zlučiteľné s princípmi spoločného trhu. Podľa názoru zainteresovaného subjektu vplyv, ktorý vraj PPA majú na uzatvorenie maďarského trhu s elektrickou energiou, je zanedbateľný, nakoľko tieto pokrývajú len 3 % spotreby elektrickej energie v Maďarsku. Okrem toho v čase uzatvorenia PPA zvyšovanie importu elektrickej energie nebolo z technických dôvodov možné. Z uvedených dôvodov PPA nemôžu mať negatívny vplyv na obchod. Vo svojich pripomienkach zainteresovaný subjekt zdôrazňuje dôležitosť diaľkového kúrenia pomocou technológie kombinovanej výroby, ktorá vyhovuje zámerom EÚ s ohľadom na energie a ochranu životného prostredia.

(116) Mátrai Erőmű bol podľa vlastného názoru povinný rezervovať určitú minimálnu kapacitu pre MVM, aby použitím zásob uhlia zabezpečil dodávky energií na maďarskom trhu. Podľa vlastných argumentov v súlade s článkom 11 ods. 2 smernice o elektrickej energii ([33]) štátnu pomoc je potrebné považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom, pokiaľ v záujme bezpečných dodávok financuje takú výrobu elektrickej energie, ktorá sa zabezpečuje spotrebou tuzemských zdrojov uhlia.

v) *Neexistencia výhod vyplývajúcich z dlhodobej platnosti*

(117) Podľa Csepeli Áramtermelő Kft., Mátrai Erőmű a Budapesti Erőmű sa samotná dlhá platnosť nemôže považovať za výhodu. Podľa Csepeli Áramtermelő Kft. pri dlhodobých zmluvách obidve strany platia veľkú cenu za bezpečnosť, ktorú znamenajú dlhodobé ponuky. Výrobcovia elektrickej energie súhlasia s tým, že ponúkajú za nižšie ceny ako trhové „spot“ ceny, ďalej aj to, že podľa dohody sú počas celého trvania povinní celú kapacitu rezervovať jednej spoločnosti bez ohľadu na to, aká bude trhová „spot“ cena. Na základe tohto argumentujú, že dlhodobé dohody pre obidve strany vyrovnajú pomer hospodárskeho rizika a možností, a preto sa nemôžu jednoznačne považovať za výhodu.

(118) Na základe uvedených dôvodov všetci výrobcovia elektrickej energie dospeli k názoru, že PPA pre nich neposkytujú hospodárske výhody, a preto sa v zmysle článku 87, ods. 1 Zmluvy o ES nepovažujú za štátnu pomoc.

Selektívnosť

(119) Podľa názoru AES-Tisza Erőmű DEZN neposkytujú PPA selektívnu výhodu. Zainteresovaný subjekt sa odvoláva na to, že v celom odvetví elektrickej energie existujú dlhodobé dohody, ktoré sa neuzatvárajú len medzi výrobcami elektriny a MVM, ale aj medzi MVM a distribútormi elektriny, dodávateľmi paliva a výrobcami elektrickej energie, ako aj v prípade importu elektrickej energie. Z pohľadu výrobcov sa v I. zákone o elektrickej energii (1994) a nariadení vlády č. 34/1995 od výrobcov výslovne žiada, aby s MVM uzatvorili dlhodobú dohodu, aby mohli dostať povolenie na výstavbu a prevádzku. Z uvedeného dôvodu každý výrobca uzatvoril dohodu s MVM, len elektrárne zužitkujúce energie z obnoviteľných zdrojov a elektrárne využívajúce technológiu kombinovanej výroby uzatvárali dohody na kratšiu dobu, nakoľko títo výrobcovia majú iné právne garancie (napríklad povinný odber).

Poskytovanie štátnych zdrojov

(120) Podľa tvrdenia Mátrai Erőmű sa v PPA ako štátna pomoc môže klasifikovať len cena. Platnosť PPA a garantované odberné množstvo sa nemôžu považovať za štátnu pomoc, nakoľko nevedú k poskytovaniu štátnych zdrojov ani v tom prípade, ak by zabezpečovali výhody. Tretí subjekt usudzuje, že pre veľmi konkurencieschopné ceny PPA Mátrai Erőmű (pozri bod i.) neobsahuje žiadne prvky štátnej pomoci.

Úloha štátu

(121) Podľa argumentov AES-Tisza társaság ceny obsiahnuté v PPA neurčuje štát, ale partneri PPA. AES-Tisza társaság namieta proti vyhodnoteniu otázky týkajúcej sa úlohy štátu v rozhodnutí o začatí konania v tom zmysle, že rozhodnutie o úlohe štátu skúma len z pohľadu samotného uzatvorenia PPA a nie so zreteľom na stanovenie ceny, kým Komisia argumentuje tým, že výhodu v súťaži zabezpečujú výhodné ceny. Po období centrálneho stanovenia ceny (teda po januári 2004, okrem roku 2007) sa ceny stanovujú na rokovaniach medzi MVM a výrobcami elektrickej energie a nemôžu sa pripísať štátu.

Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchodnú činnosť medzi členskými štátmi

(122) AES-Tisza Erőmű, Budapesti Erőmű a Csepeli Erőmű popierajú vplyv PPA na narušenie súťaže a prípadný vplyv na obchodnú činnosť medzi členskými štátmi.

(123) Po prvé, uvedené subjekty tvrdia, že toto kritérium by sa malo posudzovať v čase uzatvorenia PPA. V tom čase Maďarsko nebolo členom EÚ a ešte nedošlo k liberalizácii trhu s elektrickou energiou. Z toho podľa ich tvrdenia vyplýva, že PPA nemohli narušiť súťaž na spoločnom trhu.

([33]) Smernica 2003/54/ES.

(124) Po druhé, podľa ich názoru, na súťaž a obchodnú činnosť medzi členskými štátmi majú vplyv aj ďalšie činitele. Osobitne hlavným činiteľom by mala byť cezhraničná kapacita Maďarska, ktorá môže ovplyvniť obchodnú činnosť medzi Maďarskom a inými štátmi. Tieto cezhraničné kapacity sú maximálne využité. Obchod s elektrickou energiou zjavne obmedzuje obmedzená cezhraničná kapacita Maďarska a nie PPA. Podľa argumentov ďalším činiteľom je právne prostredie, ktoré ovplyvňuje obchodnú činnosť medzi členskými štátmi. Podľa maďarského práva maďarskí výrobcovia elektrickej energie nie sú oprávnení priamo predávať elektrickú energiu do zahraničia.

(125) Podľa tvrdenia Csepeli Erőmű jeho PPA nemôžu mať skutočný vplyv na obchodnú činnosť medzi členskými štátmi, nakoľko elektrickú energiu predáva len v Maďarsku.

(126) Podľa ďalšieho tvrdenia sa maďarský trh s elektrickou energiou postupne otvoril pre súťaž v súlade so záväzkami voči Európskej únii. Podstatná časť spotrebiteľov prešla do segmentu voľného trhu. Podľa pripomienok dôvodmi, ktoré novým subjektom bránia vo vstupe na maďarský trh s elektrickou energiou, respektíve v rozširovaní pôsobenia, nie sú PPA, ale neistota návratnosti prostriedkov. Podľa tvrdenia Csepeli Erőmű sa v posledných rokoch v Maďarsku stavali elektrárne len v tom prípade, ak štát zabezpečil stabilitu a istotu návratnosti formou dlhodobých zmlúv alebo formou povinného odberu, respektíve ak využiteľnosť nových kapacít garantoval dopyt podložený vertikálne integrovanou distribučnou činnosťou. Existujúce PPA jednoznačne nie sú činiteľmi, ktoré bránia novým subjektom pri vstupe na trh.

(127) Podľa ďalších argumentov na maďarskom trhu nie je dopyt po ďalších kapacitách. To by potvrdila aj tá skutočnosť, že na aukcii MVM sa veľká časť ponúkaných kapacít nepredala.

5.3. **Uplatniteľnosť po pristúpení**

(128) Tieto pripomienky predložil Budapesti Erőmű.

(129) Podľa argumentov Budapesti Erőmű sa PPA nemôžu považovať za „uplatniteľné aj po pristúpení“ v zmysle prílohy IV článku 3 ods. 1 písm. c) Aktu o pristúpení.

(130) Zainteresovaný subjekt argumentuje, že v súlade so všeobecným princípom zákazu retroaktivity by Komisia nemala preskúmavať opatrenia zavedené v súlade s právom platným pred pristúpením k EÚ. Nakoľko sa pravidlá Spoločenstva o štátnej pomoci môžu aplikovať len od dňa pristúpenia, za opatrenia pomoci zabezpečujúce výhody sa môžu považovať len tie, ktoré sa uzatvorili po tomto dni. Podľa ich argumentov PPA po prístupe neposkytujú žiadne výhody, nakoľko vzorec na stanovenie cien sa prijal pred týmto dňom a pred pristúpením boli v plnej miere známe finančné záväzky štátu.

5.4. **Existujúca pomoc**

(131) Tento argument predložili Budapesti Erőmű, Csepeli Erőmű, AES-Tisza Erőmű a Mátrai Erőmű, ako aj […] Bank.

(132) Zainteresované subjekty argumentujú tým, že ak by aj akceptovali, že PPA sa v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES považovali za štátnu pomoc, v zmysle prílohy IV ods. 3 podods. 1 písm. c) Aktu o pristúpení by sa považovali za existujúcu pomoc. Zastávajú názor, že Komisia nenamietala proti rozhodnutiu v lehote 3 mesiacov uvedenej v Akte o pristúpení. Maďarské úrady oznámili opatrenie dňa 31. marca 2004. Po výmene informácií Komisia nereagovala v 3 mesačnej lehote na list Maďarska zo dňa 19. októbra 2004, čím vylúčila, aby sa opatrenie považovalo za „novú pomoc“.

(133) Budapesti Erőmű sa tiež domnieva, že pomoc udelená pred pristúpením a existujúca aj po pristúpení sa nemôže hodnotiť ako „nová pomoc“ alebo „existujúca pomoc“ len na základe kritérií uvedených v prílohe IV Aktu o pristúpení. Ak sa podľa Budapesti Erőmű pomoc v zmysle prílohy IV Aktu o pristúpení neklasifikuje ako existujúca pomoc, musí sa preskúmať v zmysle článku 1 písm. b) bodu ii až v nariadenia (ES) č. 659/1999.

(134) Budapesti Erőmű uvádza, že na PPA sa môže aplikovať článok 1 písm. b) písm. v nariadenia Rady (ES) č. 659/1999, a preto sa PPA považujú za „existujúcu pomoc“. Podľa ich názoru sa posledné tri vety článku 1 písm. b) písm. v nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 na PPA z troch dôvodov nemôžu aplikovať.

(135) Po prvé, v prípade rozsudku *Alzetta Mauro* ([34]) Súdny dvor rozhodol, že pomoc poskytnutá na trhu uzavretom pred súťažou a pred liberalizáciou trhu sa po liberalizácii považuje za existujúcu pomoc. Podľa zainteresovaného subjektu sa tento rozsudok zakladá na výklade článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES, a preto má prednosť pred nariadením (ES) č. 659/1999.

([34]) Rozsudok Súdu prvého stupňa č. T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 a T-23/98 v spojených prípadoch, zo dňa 15. júna 2000.

(136) Po druhé, vzhľadom na to, že nariadenie (ES) č. 659/1999 v čase liberalizácie trhu s elektrickou energiou, respektíve v čase podpísania PPA nenadobudlo účinnosť, liberalizácia sa realizovala na základe smernice 96/92/ES, nemá sa aplikovať nariadenie (ES) č. 659/1999, ale pravidlá stanovené v rozsudku v prípade *Alzetta Mauro*.

(137) Po tretie, z porovnania znenia rôznych kategórií uvedených v článku 1 písm. b) nariadenia (ES) č. 659/1999 vyplýva, že článok 1 písm. b) bod v sa vzťahuje len na schémy štátnej pomoci, keďže individuálnu pomoc výslovne neuvádza.

(138) AES-Tisza Erőmű argumentuje, že ak by sa PPA klasifikovali ako nová pomoc, potom sa musia zakladať na článku 1 písm. b) bodu v) nariadenia (ES) č. 659/1999.

5.5. **Komisia nemôže zrušiť platné súkromnoprávne dohody („pacta sunt servanda“) – Právna neistota**

(139) Tieto argumenty predložili Budapesti Erőmű a AES-Tisza Erőmű a […] Bank.

(140) Strany zdôrazňujú, že PPA podpísali v dobrej viere, na základe podmienok platných v čase ich uzavretia. Prijali dôležité investičné záväzky, ktoré podporujú úverové inštitúcie prostredníctvom dohôd o financovaní. Podľa ich názoru vyšetrovanie Komisie vedie k právnej neistote, čoho je vhodné sa vyvarovať. AES-Tisza Erőmű Kft. spochybňuje právo Komisie na zrušenie právoplatne uzavretých obchodných dohôd, odvolávajúc sa na pravidlá o štátnej pomoci a v širšom zmysle na predpisy o hospodárskej súťaži Zmluvy o ES ([35]).

5.6. **Proporcionalita**

(141) AES-Tisza Erőmű Kft. vyslovuje pochybnosť o proporcionalite rozhodnutia Komisie o zrušení PPA a poukazuje na možnosť opätovného prerokovania dohôd.

5.7. **Poznámky o zlučiteľnosti PPA so spoločným trhom**

(142) Spoločnosti Csepel Erőmű a AES-Tisza Erőmű oznamujú svoje stanovisko, podľa ktorého sa PPA neuzatvárali ako kompenzačný systém a preto nie je vhodné ich porovnávať s metodikou. V čase ich uzatvorenia sa PPA nemohli uzavrieť s cieľom kompenzácie uviaznutých nákladov, nakoľko v tom čase ešte metodika neexistovala. Podľa názoru uvedených elektrární sa metodika môže aplikovať len tam, kde sa predtým PPA zrušili.

(143) Oproti tomu […] Bank vo vzťahu k PPA Csepeli Erőmű argumentuje, že kompenzácia vyplatená v rámci PPA sa v skutočne obmedzuje len na pokrytie nákladov oprávnených v zmysle metodiky (teda fixné náklady, variabilné náklady a primeraná miera zisku). Podľa tohto tvrdenia PPA Csepeli Erőmű neobsahuje kompenzácie presahujúce oprávnené uviaznuté náklady.

(144) Csepeli Erőmű ďalej tvrdí, že PPA zodpovedajú podmienkam v zmysle článku 87 ods. 3 Zmluvy o ES, nakoľko významnou mierou prispievajú k zabezpečeniu bezpečných dodávok elektrickej energie v Maďarsku, v širšom zmysle k rozvoju maďarského hospodárstva.

(145) AES-Tisza Erőmű (bez podrobnejšieho odôvodnenia) navrhuje, že by sa PPA v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) mali považovať za záruku investícií realizovaných v regióne.

(146) Okrem toho AES-Tisza Erőmű namieta, že v rozhodnutí o začatí konania nie sú jasne definované použité pojmy „benchmark“, trhová cena a „stratová investícia“, ako aj vo vzťahu k hospodárskym hypotézam a lehotám zohľadneným pri vyhodnotení Komisie otázky zlučiteľnosti so spoločným trhom.

6. **ODPOVEĎ MAĎARSKA NA PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁNOK**

(147) V reakcii na pripomienky Csepeli Erőmű Maďarsko poznamenalo, že v rozpore s uvedeným aj PPA Csepeli Erőmű obsahuje minimálne množstvo spadajúce pod garantovaný odber.

(148) V súvislosti s argumentmi Dunamenti Erőmű maďarské úrady zdôrazňujú, že Dunamenti Erőmű nemôže odmietnuť výrobu energie na základe podmienok diktovaných MVM ani v tom prípade, ak by to bolo na úkor predaja na voľnom trhu. Maďarské úrady zdôrazňujú, že MVM v roku 2006 dal podnet na vyňatie blokov 4 F z PPA, tieto bloky by sa potom mohli priamo zúčastniť na voľnom trhu podporných a systémových služieb. Dunamenti Erőmű však túto možnosť odmietol.

(149) Ohľadne pripomienok AES-Tisza Erőmű, podľa ktorých výrobcovia bez uzavretých PPA investovali hlavne vtedy, ak spadali pod garantovaný odber, maďarské úrady oznámili, že dôležité elektrárne a bloky elektrární predávajú elektrickú energiu na voľnom trhu bez PPA a garantovaného odberu (napr. blok G1 Dunamenti Erőmű, Vértesi Erőmű, I. a II. blok Mátrai Erőmű).

(150) Maďarsko zdôraznilo, že v protiklade s tým, čo predložil AES-Tisza Erőmű aj rokovacia pozícia MVM je obmedzená rozhodnutiami uvedenými v PPA (vzorce na tvorbu ceny a garantované odberné množstvá).

([35]) List zaevidovali dňa 19. decembra 2006.

7. HODNOTENIE KOMISIE

7.1. Protiprávna pomoc

(151) Pomoc vyplývajúcu z PPA maďarské úrady nenahlásili Komisii v súlade s predpismi rokovacieho poriadku o štátnej pomoci, preto sa uvedená pomoc považuje za protiprávnu pomoc.

7.2. Všeobecné pripomienky týkajúce sa individuálneho hodnotenia PPA

(152) Vo svojich pripomienkach niektoré zainteresované subjekty navrhovali individuálne hodnotenie PPA, vzhľadom na rozdiely v podmienkach konkrétnych zmlúv.

(153) Toto rozhodnutie sa vzťahuje na každú PPA, ktorá bola uzatvorená medzi MVM a elektrárňami a v čase prístupu Maďarska k únii bola v platnosti [pozri odseky (44) a (45)]. Podľa názoru Komisie základné princípy PPA vykazujú také podobné črty, ktoré odôvodňujú ich spoločné hodnotenie v rámci konania o štátnej pomoci. Ako bude ďalej uvedené, Komisia sa domnieva, že najväčšia výhoda vyplývajúca z PPA je spoločným činiteľom všetkých PPA, rovnako aj rozhodnutie na ich uzatvorenie v období 1995 – 2001 sledovalo rovnaký odborný a politický cieľ a podobné možnosti riešenia. Konkrétne každá PPA predpisuje pre MVM nákupnú povinnosť podstatnej časti počas celej doby životnosti podstatnej časti prostriedkov vo vzťahu k rezervovaným kapacitám a garantovaným odberným množstvám, pritom používajú mechanizmus tvorby cien, ktorý výrobcom umožňuje pokrytie fixných a variabilných nákladov. Okrem toho aj ostatné podmienky štátnej pomoci vykazujú podobné črty, ktoré opodstatňujú ich spoločné hodnotenie. Selektívnosť je založená na rovnakom princípe; na zodpovedanie otázky, či PPA viedli k poskytnutiu štátnych zdrojov sa musí vykonať rovnaké hodnotenie, ďalej aj hodnotenie ich vplyvu na súťaž a obchod sa riadi tým istým hospodárskym hodnotením a zohľadňuje aj existenciu ostatných PPA na maďarskom trhu. Preto sa Komisia domnieva, že v záujme preverenia skutočnej situácie na maďarskom trhu, PPA sa musia vo vzťahu k rozhodnutiu o štátnej pomoci hodnotiť v jednom konaní, ktoré sa ukončí rozhodnutím.

(154) Tento komplexný pohľad nezabráni Komisii v tom, aby zohľadnila skutočné rozdiely v uvedených PPA. Preto toto rozhodnutie stanoví rozdiely medzi PPA, pokiaľ sú tieto relevantné z hľadiska rozhodnutia o poskytnutí štátnej pomoci.

7.3. Existencia štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1) Zmluvy o ES

(155) Komisia preskúma všetky štyri kumulatívne kritériá na existenciu štátnej pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES: využitie štátnych zdrojov, existencia hospodárskej výhody, selektívny charakter výhody a jej vplyv na obchod.

Vhodný čas hodnotenia

(156) Zainteresované strany vo svojich pripomienkach (na základe rôznych kritérií hodnotenia) argumentovali tak, že Komisia by mala brať do úvahy výlučne situáciu v období podpísania PPA. Zistenia tejto analýzy by mala rozšíriť na celé obdobie platnosti PPA. Budapesti Erőmű sa pritom odvoláva na oznámenie Komisie o určení pravidiel na vyhodnotenie protiprávnej štátnej pomoci ([36]).

(157) Na stanovenie vhodného času hodnotenia Komisia musí najprv zohľadniť Akt o pristúpení Maďarska, Procesné nariadenie, ako aj judikatúru Súdneho dvora.

(158) Príloha č. IV Aktu o pristúpení ustanovuje:

„*PRÍLOHA č. IV*

Zoznam uvedený v článku 22 Aktu o pristúpení

[…]

3. *Politika hospodárskej súťaže*

1. Nasledujúce systémy pomoci a individuálna pomoc, ktoré boli v novom členskom štáte zavedené pred dňom pristúpenia a sú uplatňované aj po tomto dni, sa ku dňu pristúpenia považujú za existujúcu pomoc v zmysle článku 88 ods. 1 Zmluvy o ES:

a) opatrenia pomoci zavedené pred 10. decembrom 1994;

b) opatrenia pomoci uvedené v dodatku k tejto prílohe;

c) opatrenia pomoci, ktoré boli pred dňom pristúpenia preskúmané orgánom pre kontrolu štátnej pomoci nového členského štátu a uznané za zlučiteľné s acquis a voči ktorým Komisia nevzniesla žiadnu námietku z dôvodu vážnych pochybností o súlade opatrenia so spoločným trhom podľa postupu ustanoveného v odseku 2.

Všetky opatrenia, ktoré sa budú uplatňovať po pristúpení a predstavujú štátnu pomoc a nespĺňajú uvedené podmienky, sa ku dňu pristúpenia na účely článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES považujú za novú pomoc.

([36]) Ú. v. ES C 119, 22.5.2002, s. 22.

Uvedené ustanovenia sa nevzťahujú na pomoc pre odvetvie dopravy, ani pre činnosti súvisiace s výrobou, spracovaním a predajom výrobkov uvedených v prílohe I k Zmluve o ES s výnimkou výrobkov rybného hospodárstva a z nich odvodených výrobkov.

Uvedenými ustanoveniami nie sú dotknuté prechodné opatrenia týkajúce sa politiky hospodárskej súťaže ustanovené v tomto akte."

(159) Súvisiaca časť článku 1 Procesného nariadenia ustanovuje nasledovné:

„b) „existujúca pomoc":

i) – iv) […]

v) pomoc, ktorá sa považuje za existujúcu pomoc, pretože možno stanoviť, že v čase, keď nadobudla účinnosť, nepredstavovala pomoc a následne sa stala pomocou v dôsledku vývoja spoločného trhu a bez toho, aby ju členský štát upravoval. Pokiaľ sa určité opatrenia stanú pomocou po liberalizácii činnosti podľa práva Spoločenstva, tieto opatrenia sa nebudú považovať za existujúcu pomoc po dátume stanovenom pre liberalizáciu;

c) „nová pomoc": bude znamenať všetku pomoc, to znamená schémy pomoci a individuálnu pomoc, ktorá nie je existujúcou pomocou vrátane úprav existujúcej pomoci."

(160) Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že také opatrenia, ktoré sa v čase ich predloženia nepovažovali za štátnu pomoc, sa za určitých podmienok stanovených v článku 87 Zmluvy o ES môžu stať štátnou pomocou. Z tohto hľadiska je nepodstatné, či opatrenie, ktoré sa stalo štátnou pomocou je zaradené medzi existujúcu alebo novú štátnu pomoc.

(161) Hoci je pravdou, že Komisia musí hodnotiť situáciu v čase nadobudnutia platnosti opatrenia, keď v danom prípade vyhodnocuje existenciu štátnej pomoci, neznamená to, že hodnotenie štyroch kritérií uvedených v definícii štátnej pomoci sa v každom prípade musí obmedziť výlučne na obdobie udelenia pomoci.

(162) Z článku 1 písm. b) bodu v) Procesného nariadenia jednoznačne vyplýva, že existujú také mimoriadne okolnosti, ako napr. rozvoj spoločného trhu alebo liberalizácia niektorého odvetvia, počas ktorého sa v jednom alebo viacerých odvetviach realizujú závažné hospodárske a právne zmeny a za týchto okolností a následkom týchto zmien sa môžu dostať do oblasti kontroly štátnej pomoci aj také opatrenie, ktoré pôvodne nespadalo do pôsobnosti článku 87 Zmluvy o ES. Ak napríklad počas liberalizácie určitého odvetvia hospodárstva ponecháme všetky opatrenia, ktoré v čase ich schválenia – v dôsledku podstatne odlišných podmienok na trhu – nespĺňali podstatu štátnej pomoci, ale počnúc dňom liberalizácie spĺňajú všetky podmienky štátnej pomoci, týmto by sme de facto zachovali veľkú časť podmienok na trhu pred vytvorením konkurencie. Toto by bolo v rozpore so zámerom, aby sa na každom trhu skončila situácia bez konkurencie, čiže s rozhodnutím členských štátov o liberalizácii daného odvetvia. Cieľom špeciálnych ustanovení, na základe ktorých sa niektoré opatrenie môže stať štátnou pomocou, je, aby nezostalo v platnosti žiadne opatrenie, ktoré síce nepredstavovalo štátnu pomoc v predchádzajúcich hospodárskych a právnych podmienkach, avšak je v rozpore so záujmami účastníkov v nových podmienkach na trhu ([37]).

(163) Otázku, či je daná štátna pomoc existujúca alebo nová, musí Komisia vyhodnotiť po stanovení existencie štátnej pomoci.

(164) Maďarské hospodárstvo v deväťdesiatych rokoch prešlo drastickými zmenami. Krajina sa rozhodla pristúpiť k Európskej únii a 1. mája 2004 sa stala jej plnohodnotným členom. Maďarsko si presne uvedomovalo povinnosti, že existujúce opatrenia musí zosúladiť s podmienkami konkurencie vnútorného trhu, ku ktorému sa chce pripojiť, nakoľko Európska dohoda ([38]), ktorú v roku 1991 podpísalo, túto povinnosť výslovne uvádza.

(165) Tým, že pristúpilo k Európskej únii, sa Maďarsko pridalo aj k liberalizovanému vnútornému trhu energie. Akt o pristúpení neobsahuje výnimku konkurenčných pravidiel pre maďarský trh energie. Na základe uvedenej argumentácie sa Komisia v rozpore s pripomienkami zainteresovaných strán domnieva, že PPA boli uzatvorené za celkom odlišných hospodárskych podmienok (čo uznávajú aj zainteresované strany) pred pristúpením k liberalizovanému vnútornému trhu a za nových hospodárskych a právnych podmienok sa môžu stať štátnou pomocou. V záujme posúdenia existencie tejto pomoci je potrebné vyhodnotiť štyri kritériá štátnej pomoci na základe nových hospodárskych a právnych podmienok.

([37]) Rozhodnutie súdu prvého stupňa dňa 15. júna 2000 v prípade Alzetta Mauro, na ktoré sa odvoláva Budapesti Erőmű, v skutočnosti potvrdzuje, že opatrenie treba prehodnotiť v podmienkach vzniknutých po liberalizácii, ak sa zistí, že opatrenie, ktoré pred liberalizáciou nebolo štátnou pomocou (existujúca alebo nová štátna pomoc) sa po liberalizácii stáva štátnou pomocou.

([38]) Zmluvu o pridružení medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane a Maďarskou republikou na strane druhej – Európsku dohodu podpísali dňa 16. decembra 1991.

(166) Otázku relevantného termínu hodnotenia treba ďalej skúmať vo vzťahu k Aktu o pristúpení. Na rozdiel od všetkých doterajších pristúpení členské štáty súhlasili, že Akt o pristúpení sa doplní o osobitné ustanovenia, v zmysle ktorého všetky opatrenia uplatniteľné po pristúpení a uzatvorené po 10. decembri 1994 sa musia pred pristúpením oznámiť Komisii, ktorá ich prehodnotí na základe tzv. *acquis communautaire*.

(167) Vo väčšine štátov, ktoré k EÚ pristúpili 1. mája 2004 bola z historických dôvodov silná štátna intervencia. Mohli sa vyskytnúť také opatrenia, ktoré pred pristúpením v dôsledku rozdielnych podmienok na trhu nezodpovedali štyrom kritériám štátnej pomoci, ale po pristúpení za nových právnych a ekonomických podmienok už spĺňajú všetky kritériá.

(168) Cieľom príslušných článkov Aktu o pristúpení je zabezpečenie súťaže na vnútornom trhu bez jej narušenia v období po nadobudnutí platnosti zmluvy. Príslušné články Aktu o pristúpení sa teda orientujú na to, aby po pristúpení nenarušili spoločnú súťaž na trhu nezlučiteľnými opatreniami štátnej pomoci. V tomto ohľade je nepodstatné, či v deväťdesiatych rokoch, v čase prijatia opatrenia, toto spĺňalo podmienky štátnej pomoci alebo nie. Z hľadiska hodnotenia kritéria existencie pomoci je teda podstatné obdobie pristúpenia Maďarska k EÚ a tým aj k vnútornému trhu energetiky.

(169) Každý iný prístup by mal za následok takú situáciu, v ktorej by sa zachovali pôvodné hospodárske podmienky z obdobia pred pristúpením a liberalizáciou (v prípade väčšiny nových členských štátov by to zodpovedalo prechodnému obdobiu po komunistickom režime) aj po pristúpení k Európskej únii. Takto by opatrenia, ktoré sa pred pristúpením nepovažovali za štátnu pomoc, členský štát mohol ponechať v platnosti. Dokonca by ich ľubovoľne predĺžil aj vtedy, ak by sa tieto opatrenia po pristúpení za daných podmienok už považovali za štátnu pomoc so zreteľom na to, že tieto opatrenia by nespadali do kompetencie Komisie na kontrolu podmienok štátnej pomoci.

(170) Pripomienky zainteresovaných strán sú zamerané práve na túto skutočnosť. Cieľom argumentov zainteresovaných strán týkajúcich sa vhodného obdobia hodnotenia je potvrdenie, že hodnotenie súčasných PPA sa má vykonať výlučne v období ich uzatvárania (teda medzi rokmi 1995 a 2001), pri vtedajších podmienkach a na základe týchto právnych a hospodárskych podmienok by výsledkom hodnotenia bolo, že PPA nie sú štátnou pomocou. Zainteresované strany tvrdia, že podnikateľský subjekt trhového hospodárstva treba testovať v hospodárskom kontexte deväťdesiatych rokov, taktiež aj jeho vplyv na narušenie súťaže a vplyv na hospodárstvo, že Komisia musí zohľadniť vtedajšie povinnosti MVM (zabezpečenie bezpečných dodávok), ako aj model odvetvia v tom období (model jediného kupujúceho atď.). Podľa ich názoru hodnotenie na základe týchto skutočností by zostalo smerodajným až do ukončenia platnosti PPA (v prípade zmluvy s najdlhšou platnosťou do roku 2024), nezávisle od takých zmien, akou je pristúpenie Maďarska k Európskej únii a následná liberalizácia trhu s energiami.

(171) Komisia nesúhlasí s týmito argumentmi. Podľa názoru Komisie cieľom príslušných článkov Aktu o pristúpení bolo práve zabrániť takýmto situáciám tým, že nariaďujú okamžitú aplikáciu pravidiel o štátnej pomoci na hospodárske subjekty. Akt o pristúpení zabezpečuje výnimku pre určité hospodárske odvetvia (pozri opatrenia súvisiace s dopravou), ale účastníkov trhu s elektrickou energiou sa žiadna výnimka netýka. Preto sa tzv. *acquis communautaire*, vrátane smernice 96/92/ES, musí bezodkladne uplatňovať odo dňa prístupu na všetky zmluvné podmienky na maďarskom trhu s elektrickou energiou.

(172) Pri hodnotení PPA Komisia vychádza z toho, že pri pristúpení k liberalizovanému vnútornému trhu energie Maďarsko prijalo, že bude uplatňovať princípy tohto trhového hospodárstva na maďarskom trhu s energiou u každého subjektu, ako aj na všetky obchodné vzťahy.

(173) Preto Komisia musí skúmať, či opatrenie zodpovedá kritériám existencie štátnej pomoci od pristúpenia Maďarska k Európskej únii.

Výhoda

(174) Pri skúmaní existencie výhody je potrebné uviesť, že väčšina výrobcov elektrickej energie vo svojich pripomienkach priznala, že bez garancií poskytovaných PPA by do týchto elektrární nemohli investovať. […] Erőmű Rt. vo svojich pripomienkach argumentuje tým, že „ [a] PPA je pre banky dôležitým faktorom pri ochote financovania investície a v prípade plynulého prefinancovania prevádzkových nákladov. […] … "si […] vyžiadal stanovisko konzorcia [teda bánk] k úprave PPA dňa […], ale banky odmietli zníženie rezervovanej kapacity, ako aj garantovaného odberu ([39]).

([39]) Citát z bodu 3. pripomienok výrobcu.

(175) V tejto súvislosti […] (zástupca dvanástich bánk, ktoré poskytli pôžičku Csepeli Áramtermelő Kft. vo výške približne […] tvrdí, že „[a] podľa stanoviska bánk sú PPA súčasťou navzájom súvisiacich obchodných zmlúv, ktoré boli a sú garanciou pre úverové zmluvy na financovanie trhových projektov. Teda akákoľvek zmena PPA by sa automaticky týkala aj bánk, nakoľko tieto majú k dispozícii príslušné zmluvné mechanizmy a to by v konečnom dôsledku ohrozilo aj celý projekt Csepel II."

(176) […] zástupca deviatich bánk, ktoré poskytli pôžičku (AES-Tisza Erőmű Kft vo výške približne […]) tvrdí, že „ financovanie sa zakladá hlavne na PPA, respektíve na existencii ostatných príslušných projektových dokumentoch (napr. na nákupe paliva). […] PPA zabezpečujú stabilitu (týka sa množstva predanej elektrickej energie a tvorby cien) proti riziku dopytu." „Stabilita dopytu je rozhodujúcim činiteľom […], ktorý poskytuje potrebnú istotu bankám v prípade zabezpečenia dlhodobého financovania na nerozvinutom trhu."

(177) Pri skúmaní existencie výhody Komisia najprv analyzovala, ktoré argumenty má počas skúmania sledovať. Na základe výsledku predbežnej analýzy uvedenej v odsekoch (180) až (190) Komisia usúdila, že v záujme zistenia existencie výhody je potrebné preskúmať, či by bežný podnikateľský subjekt za podmienok na trhu v čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii výrobcom poskytol podobné záruky, ako sú v PPA, teda také, na základe ktorých je MVM v období 15 až 27 rokov (toto obdobie zodpovedá predpokladanej prevádzkovej alebo amortizačnej dobe) povinný odoberať kapacitu rezervovanú v PPA (čo zodpovedá celej kapacite elektrárne alebo jej podstatnej časti), respektíve kúpiť garantované minimálne množstvo vyrobenej elektrickej energie, ktoré pokrýva fixné a variabilné náklady elektrárne (vrátane nákladov na palivo) ([40]).

(178) V druhom kroku Komisia hľadala odpoveď na túto otázku s ohľadom na bežnú obchodnú prax na európskom trhu s energiou.

(179) Napokon Komisia krátko hodnotila vplyv PPA na trh v období po pristúpení Maďarska k Európskej únii. Hoci táto posledná analýza nie je potrebná na zistenie tej skutočnosti, či PPA poskytujú hospodársku výhodu, predsa je vhodné túto analýzu vykonať v záujme potrebného preskúmania jednotlivých pripomienok od zainteresovaných subjektov.

1. *Predbežná analýza: argumentácia s cieľom posúdenia existencie výhody*

(180) V pripomienkach predložených v priebehu konania tretie subjekty analyzovali existenciu výhody na základe podmienok platných v polovici deväťdesiatych rokov v čase podpísania PPA. V podstate dospeli k záveru, že v uvedenom období počas privatizácie spoločností vyrábajúcich elektrickú energiu by priemerný subjekt na trhu výrobcom poskytol záruky podobné takým v PPA, aby povzbudil investorov a zabezpečil bezpečných dodávok v Maďarsku.

(181) Komisia preskúmala opodstatnenosť tohto prístupu a dospela k názoru, že z dvoch príčin nie je vhodný. Po prvé, neberie do úvahy skutočne zvýhodnené subjekty skúmaného opatrenia. Po druhé, tento prístup berie do úvahy nevhodné obdobie z hľadiska skúmania výhody.

Zvýhodnené subjekty potenciálnej výhody

(182) Dunamenti Erőmű Rt. tvrdí, že nemal žiadne výhody vyplývajúce z PPA, nakoľko pri privatizácii elektrárne zaplatil trhovú cenu a v predajnej cene zohľadnili práva a povinnosti vyplývajúce z PPA. Ak by sa teda dostal k určitým výhodám v dôsledku PPA, jej kompenzáciu by vyplatil ako časť privatizačnej ceny.

(183) Komisia sa domnieva, že tieto argumenty v danom prípade neobstoja. Zvýhodnenými subjektmi pomoci, ktorá je predmetom skúmania, sú privatizované elektrárne (teda u ktorých sa privatizácia realizovala) a nie ich akcionári. Privatizácia elektrární sa realizovala formou získania vlastníckeho podielu.

(184) Súdny dvor už preskúmal otázku, akým spôsobom ovplyvňuje protiprávne poskytnutá pomoc existenciu spoločnosti a jej zvýhodnený subjekt zmena, ktorá nastala v dôsledku získania vlastníctva. Podľa Súdneho dvora takáto protiprávne pridelená pomoc nezávisle od zmeny vlastníckych vzťahov aj naďalej zostáva v platnosti v prospech pôvodne zvýhodnenej spoločnosti ([41]). Prevod vlastníckych práv za trhovú cenu má za následok len to, že subjekt získajúci podiel nedostane štátnu pomoc. Táto skutočnosť je však nezávislá od toho, či sa zvýhodnená elektráreň podieľa na hospodárskej výhode.

(185) Zvýhodnené subjekty pomoci skúmanej v tomto procese sú maďarské spoločnosti, ktoré prevádzkujú elektrárne a podpísali PPA a nie členovia (akcionári) týchto elektrární. Okrem toho ku zmenám vo vlastníckych

([40]) Nezávisle od toho, že sa táto cena zakladá na cenovom mechanizme PPA alebo na nariadeniach o cene, vzhľadom na to, že obidve cenové regulácie sa zakladajú na rovnakých princípoch.

([41]) Rozsudok v spojených prípadoch č. C-328/99 a C-399/00 Taliansko a SIM 2 Multimédia kontra Komisia (EBHT 2003, s. I-4035, bod 83).

vzťahoch došlo ešte pred obdobím, ktoré skúmame z hľadiska existencie štátnej pomoci a z hľadiska existencie pomoci poskytnutej prevádzkovateľom elektrární táto zmena nie je relevantná. Spoločnosti, ktoré PPA podpísali boli prostredníctvom PPA zvýhodnení bez ohľadu na vlastnícku štruktúru.

Obdobie, ktoré sa berie do úvahy pri hodnotení existencie výhody

(186) Komisia si je vedomá, že v podmienkach maďarského trhu deväťdesiatych rokov hlavný princíp PPA, teda garancia návratnosti investícií bola podmienkou toho, aby sa potrebné investície mohli uskutočniť.

(187) Tá skutočnosť, že charakteristiky odvetvia na výrobu elektrickej energie a politická a hospodárska situácia Maďarska v danom období si vyžadovali zásah štátu, že v danom období sa najlepším riešením zdalo poskytnutie PPA mnohým výrobcom, v žiadnom prípade neodporuje skutočnosti, že PPA zabezpečili výhodu výrobcom.

(188) Väčšina výrobcov tvrdí, že PPA im nezabezpečujú výhody, nakoľko zodpovedajú riadenému trhovému správaniu MVM, resp. hociktorého iného podnikateľského subjektu. Argumentujú tým, že ktorýkoľvek súkromný subjekt v pozícii MVM (teda jediný kupujúci právne zaviazaný na zabezpečenie bezpečných dodávok) by sa rozhodol uzavrieť PPA, ako aj tým, že hospodárske výhody vyplývajúce z týchto zmlúv neprekračujú úroveň, ktorú strany mohli bežne dosiahnuť v nerozvinutých podmienkach maďarského trhu v deväťdesiatych rokoch. Okrem toho v záujme získania povolenia na prevádzku boli výrobcovia právne zaviazaní uzavrieť dohodu s MVM. Výrobcovia zdôrazňujú, že na základe princípu súkromného investora by Komisia mala brať do úvahy právne požiadavky a hospodársku realitu pri uzatváraní PPA.

(189) K argumentom zainteresovaných strán ohľadom princípu súkromného investora sa Komisia odvoláva na odôvodnenia tohto rozhodnutia stanovujúce obdobie, ktoré sa zohľadňuje pri hodnotení existencie štátnej pomoci poskytnutej v rámci PPA. Komisia chce opätovne poukázať, že nepochybuje o tom, že za podmienok v čase uzatvorenia PPA bolo potrebné tieto zmluvy uzavrieť. Ale ako toto rozhodnutie objasňuje, táto skutočnosť v žiadnom prípade neznamená, že PPA nezabezpečovali výhody výrobcom. Zainteresované strany tvrdia len to, že tieto dohody zodpovedali podmienkam na trhu v období ich uzatvorenia. Ale ani jedna zo zainteresovaných strán netvrdila, že by zodpovedali aj podmienkam vnútorného trhu.

Záver predbežnej analýzy

(190) Komisia usudzuje, že počas skúmania existencie pomoci poskytnutej PPA sa musí ubezpečiť o tom, či by za podmienok v čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii priemerný podnikateľský subjekt poskytol garancie výrobcom podobné tým v PPA ako sú uvedené v odseku (177).

2. *Analýza existencie výhody poskytnutej výrobcom elektrickej energie v čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii*

(191) Aby Komisia mohla zodpovedať otázku položenú v predchádzajúcom odseku, určila základnú prax hospodárskych podnikateľských subjektov na európskom trhu s elektrickou energiou z hľadiska tejto analýzy, a analyzovala, či sú PPA v súlade s touto praxou alebo či poskytujú také garancie výrobcom, ktoré by kupujúci v rámci bežnej obchodnej praxe neakceptoval.

(192) Je dôležité poznamenať, že trh s elektrickou energiou sa tradične delí na štyri čiastkové trhy: i) výroba/import a) veľkoobchodné služby, ii) prenos/distribúcia, iii) ďalší predaj (maloobchod), iv) vyrovnávacie služby. Nakoľko MVM nakupuje, importuje elektrickú energiu od tuzemských výrobcov a potom ju predáva regionálnym energetickým spoločnostiam a obchodným operátorom (pre ďalší predaj), je z hľadiska PPA dôležitý relevantný trh patriaci do prvej a štvrtej kategórie. MVM tiež dodáva rezervované kapacity pre prevádzkovateľa siete v záujme zabezpečenia rovnomernosti systému.

(193) Maďarský trh ďalšieho predaja (maloobchodný) sa v skúmanom období delil na dva sektory: i) na verejný, kde regionálne energetické spoločnosti dodávajú elektrickú energiu za regulované ceny odberateľom bez oprávnenie a odberateľom, ktorí svoje oprávnenie nevyužívajú, ii. na voľný trh, kde obchodní operátori dodávajú oprávneným odberateľom energiu za ceny vytvorené na základe trhových mechanizmov. Systém zavedený III. zákonom o elektrickej energii verejný sektor ohraničuje na domácnosti, pre ktoré sa povinne poskytujú univerzálne služby a na obchodných spotrebiteľov.

(194) V sledovanom období MVM dodával elektrickú energiu regionálnym energetickým spoločnostiam, ako aj obchodným operátorom voľného trhu. Zároveň však, ako sme to načrtli v odsekoch (221) až (231), predaj MVM operátorom voľného trhu sa obmedzil len na množstvo nad rámec potreby verejného sektora, pričom MVM túto energiu nakúpil v rámci PPA. Takýto predaj nebol samostatnou obchodnou činnosťou, ale skôr dôsledkom samotných PPA. Existenciu výhody pre MVM je preto potrebné vyhodnotiť spolu

s prvotným zámerom, ktorým je zabezpečenie potrebných dodávok elektrickej energie pre potreby verejného sektora. Je potrebné teda prešetriť, či bez PPA by ich účastníkom rovnaké garancie ponúkal podnikateľský subjekt, ktorý poverili dodávkami elektrickej energie regionálnym energetickým spoločnostiam. Toto vyhodnotenie sa musí vykonať z pohľadu veľkoobchodného trhu pôsobiaceho na základe pravidiel hospodárskej súťaže. Nasledujúce odseky najprv poskytujú prehľad o typickej obchodnej praxi dôležitej z hľadiska analýzy, potom porovnajú PPA s touto praxou Nakoniec Komisia v nadväznosti na uvedené porovnanie preskúmala tie následky PPA, s ktorými úrady mohli počítať v čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii a či by v prípade zmlúv iného druhu mohli počítať s lepšou rovnováhou medzi priaznivými a nepriaznivými následkami.

2.a) Krátky popis obchodných praktík európskeho trhu s elektrickou energiou relevantných z hľadiska hodnotenia existencie výhod vyplývajúcich z PPA

(195) Pri odvetvovej kontrole sektora elektrickej energie ([42]) Komisia podrobne preskúmala podmienky distribúcie elektrickej energie na európskych veľkoobchodných trhoch.

(196) V závislosti od obdobia realizácie sa dá s elektrickou energiou obchodovať na okamžitých (spotových) trhoch alebo na základe termínovaných zmlúv (forward). Na spotových trhoch sa obchody s elektrickou energiou uzatvárajú deň pred skutočným výkonom a vzťahujú sa na nasledujúci deň. Spotový predaj elektrickej energie na burze sa uskutoční vždy na základe marginálnych cien, ktoré zabezpečujú pokrytie len krátkodobých marginálnych nákladov ([43]).

(197) Na termínovaných trhoch sa elektrická energia predáva s neskoršími termínmi realizácie. Termínované produkty môžu byť týždenné, mesačné, štvrťročné, ako aj ročné. Obchodovanie so spotovými a termínovanými produktmi sa môže uskutočniť na energetických burzách, ako aj v zúčtovacích ústavoch vo forme mimoburzových obchodov (OTC). V dôsledku neustálej voľby medzi týmito produktmi sa ceny identických produktov na energetických burzách a trhoch OTC približujú. Preto energetické burzy stále viac určujú referenčné ceny všetkých spotových a termínovaných produktov, teda celého veľkoobchodného trhu.

(198) Ceny termínovaných produktov okrem toho určujú aj očakávania podnikateľských subjektov týkajúce sa budúceho vývoja cien. Podnikateľské subjekty uzatvárajú termínované obchody, pretože dávajú prednosť istým cenám pred neznámymi budúcimi spotovými cenami, takto aj termínované nákupné ceny obsahujú prvky rizika. V praxi ceny termínovaných produktov obsahujú taký určujúci prvok, ktorý odzrkadľuje očakávania podnikateľských subjektov na vývoj spotových nákupných cien a v závislosti od toho, či podnikateľské subjekty pripisujú veľký význam bezpečnej cene, rizikovú prémiu alebo zľavu, hoci v praxi sa to väčšinou objaví vo forme prémie. Z uvedeného vyplýva, že spotové nákupné ceny znamenajú vo vzťahu ku každej cene energie referenciu. Pokiaľ existujte spotový burzový predaj, potom jeho ceny znamenajú referenciu pre celý trh. Kupujúci na viacerých veľkoobchodných trhoch sa v záujme prehľadu vlastných nákladov prevažnú časť očakávaných potrieb spravidla pokúšajú pokryť termínovanými obchodmi. Potreby nepokryté termínovanými obchodmi pokrývajú spotovými obchodmi, hoci v praxi sa to väčšinou objaví vo forme prémie.

(199) Odvetvová kontrola sektora elektrickej energie preukázala, že okrem štandardizovaných burzových obchodov a obchodov na trhoch OTC sa uzatvárajú aj „individuálne bilaterálne obchody“. Tieto obchody sa môžu veľmi odlišovať z hľadiska rôznych produktov alebo služieb, ceny vyskytujúce sa v týchto obchodoch sa spravidla v správach neobjavia. Okrem trhových podmienok obchodov realizovaných na energetických burzách a trhoch OTC aj mimoburzové obchody nevyhnutne ovplyvňujú tieto obchody, nakoľko by príslušný výrobca alebo importér neprijal uzatvorenie takého individuálneho dvojstranného obchodu, ktorý by jednoznačne ponúkal nepriaznivejšie podmienky ako štandardný spotový alebo termínovaný obchod. Teda štandardné spotové alebo termínované obchody realizované na európskych veľkoobchodných trhoch predstavujú dostatočný porovnávací základ k vyšetrovaniu tej skutočnosti, či PPA znamenajú výhodu pre výrobcov.

(200) Na termínovaných trhoch je najdlhším obdobím realizácie jeden rok. Najdlhšie časové obdobia medzi uzatvorením zmluvy a dňom začatia skutočnej realizácie sú nasledovné: 4 roky – NordPool (škandinávske štáty), 3 roky – Powernext (Francúzsko), 5 rokov – UKPX (Veľká Británia) a 6 rokov – EEX (Nemecko). Na určitých burzách, ako napr. OMEL v Španielsku, sa termínované obchody vôbec neuzatvárajú. Štandardné termínované

([42]) V júni 2005 Komisia začala kontrolu činnosti európskeho trhu plynu a elektrickej energie. Toto rozhodnutie ako zdroj informácií využíva záverečnú správu z kontroly sektora elektrickej energie vydanú 10. januára 2007 o obchodných trendoch a praktikách na európskych trhoch s elektrickou energiou, ktoré existovali už v dobe pristúpenia Maďarska k Európskej únii dňa 1. mája 2004. Táto správa je uvedená na internetovej adrese: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

([43]) Krátkodobé marginálne náklady sú náklady, ktoré výrobca dokáže eliminovať, ak sa rozhodne zastaviť výrobu elektrickej energie na krátke obdobie. Tieto náklady sa približne rovnajú variabilným nákladov, pretože v oboch prípadoch sú najdôležitejšie náklady na palivo.

obchody zaväzujú dodávateľa, aby maximálne jeden rok dodával určité množstvo elektrickej energie za vopred stanovené ceny v období do maximálne šesť rokov po uzatvorení zmluvy. Uvedené časové obdobia nedosahujú čas amortizácie a prevádzkovania ľubovoľnej elektrárne. Z toho vyplýva, že v rámci bežných podmienok na trhu výrobcovia v žiadnom prípade nedosahujú dohody cien a predajných množstiev v období amortizácie zariadenia elektrárne a doby prevádzky ani v tom prípade, ak najväčšiu časť vyrobenej energie predajú pomocou termínovaných obchodov. Okrem toho, keďže ceny sú vopred určené, výrobcovia musia počítať aj s rizikom, že náklady prevýšia dohodnutú cenu. Toto riziko nie je zanedbateľné hlavne pre výkyvy cien paliva, čo je u väčšiny technológií podstatným prvkom variabilných nákladov. Výrobcovia musia tiež počítať aj s tlakom hospodárskej súťaže, nakoľko počas obdobia prevádzky ich zariadení musia často obnoviť termínované zmluvy, a preto musia ponuku prispôsobiť vývinu podmienok súťaže.

(201) Na veľkoobchodnom trhu nájdeme aj obchody spojené s rezervovaním výrobných kapacít vo forme „práv čerpania“ (drawing rights), preto je vhodné ich porovnať s PPA. Získanie práv čerpania znamená, že sa obvykle na očakávané obdobie prevádzky zariadenia viaže časť výrobných kapacít a prevádzkovateľovi zariadenia sa platí „poplatok za kapacitu“ ekvivalentne ku kapitálu spájajúcemu sa s rezervovanou kapacitou. Prevádzkovateľ elektrárne znáša technické riziká. Subjekt oprávnený na práva čerpania môže určiť stupeň využitia rezervovaných kapacít a prevádzkovateľovi zariadenia platí cenu adekvátnu variabilným nákladom vzniknutým pri výrobe elektrickej energie za pomoci rezervovanej kapacity.

(202) Pre ďalšie skúmanie výhod zabezpečených v rámci PPA je dôležité zohľadniť aj situáciu obchodných alebo priemyselných konečných veľkoodberateľov, ktorí nie sú podnikateľskými subjektmi veľkoobchodného trhu, ale trhu ďalšieho predaja (na nasledujúcej úrovni dodávateľského reťazca). Keďže sa stáva, že výrobcovia dodávajú elektrickú energiu bezprostredne obchodným alebo priemyselným veľkospotrebiteľom, je správne porovnanie s PPA.

(203) Odvetvová kontrola sektora elektrickej energie preukázala, že dodávatelia elektrickej energie často uzatvárajú dohody s pevnými cenami s obchodnými alebo priemyselnými veľkospotrebiteľmi. Doba platnosti týchto dohôd sa obyčajne obmedzuje na jeden alebo dva roky. Obvykle sa dohodne plán dodávok na základe predchádzajúcej spotreby. Ceny vychádzajú z veľkoobchodných cien termínovaných trhov, ďalej obsahujú aj také iné náklady ako sú očakávané náklady na vyrovnanie siete alebo miera zisku operátora. V prípade odchýlky od plánovaných dodávok vstupuje do platnosti klauzula „take or pay“ zaväzujúca kupujúceho na zaplatenie elektrickej energie, ktorá je pre neho zbytočná alebo na zaplatenie príplatku. Z tohto hľadiska sa javí, že tieto dohody sa zakladajú na garantovanom minimálnom odbere a na rezervovaní kapacity ([44]).

(204) Pri skúmaní výhod zabezpečených PPA je potrebné brať do úvahy aj ďalší typ dohôd, a to dohody uzatvorené s prevádzkovateľmi prenosovej siete (ďalej „TSO“) s cieľom poskytovania služieb vyrovnávania siete. Nakoľko nie je možné hospodárne skladovanie elektrickej energie, je potrebné v každom okamihu zosúladiť dopyt a ponuku. Ak sa dopyt alebo ponuka odchyľujú od prognózy a je potrebná ďalšia výroba energie, potom úlohou prevádzkovateľa siete je požiadať určitých výrobcov na zvýšenie výroby za krátky čas. Na zabezpečenie toho, aby mal v krátkej dobe k dispozícii výrobné kapacity na riešenie uvedenej situácie, prevádzkovatelia siete viažu určitú časť kapacity tých výrobcov, ktorí sú schopní v krátkom čase zmeniť úroveň výroby. Nakoľko v Maďarsku nie sú vodné elektrárne so zásobárňou, najvhodnejšími technickými parametrami na zabezpečenie takýchto služieb disponujú elektrárne na spaľovanie zemného plynu.

(205) Odvetvová kontrola sektora elektrickej energie poskytla prehľad o praxi európskych prevádzkovateľov siete so zreteľom na zmluvy na zabezpečenie vyrovnávacích služieb rezervovaním kapacity. Z prehľadu vyplýva, že kapacity sa rezervujú prostredníctvom tendrov. Jeden rok sa považuje za obvyklé obdobie, ktoré TSO zabezpečuje potrebnú pružnosť prispôsobenia skutočných potrieb rezervovaným kapacitám. Tieto zmluvy spravidla stanovia technické parametre požadovaných služieb, cenu rezervovanej kapacity alebo ďalej len dodávanej elektrickej energie, ako aj cenu energie a kapacity.

2.b) Porovnanie PPA s obvyklou obchodnou praxou

(206) Komisia porovnala predajné záväzky v PPA s najdôležitejšími charakteristikami termínovaných obchodov a spotových obchodov, obchodov s „právom čerpania“, dlhodobých obchodov uzatvorených s konečnými veľkoodberateľmi, ako aj zmluvami uzatvorenými medzi výrobcami a prevádzkovateľmi siete na zabezpečenie vyrovnávacích služieb.

Štandardné spotové a termínované obchody

(207) Zo situácie uvedenej v odsekoch (195) až (200) vyplýva, že spoločná aplikácia dlhodobého rezervovania kapacity elektrickej energie, garantovaného prevzatia minimálneho množstva a mechanizmu stanovenia cien pokrývajúceho variabilné, fixné a kapitálové náklady nezodpovedná obvyklým obchodom európskeho veľkoobchodu a výrobcom zabezpečuje väčšiu ochranu pred rizikom ako termínované a spotové obchody.

([44]) Za rovnocenné s rezervovaním kapacity sa môže považovať tá skutočnosť, že operátor sa zaväzuje na dodávky množstva stanoveného v zmluve.

(208) Spotový predaj elektrickej energie na burze je vždy na základe marginálnych cien, ktoré zabezpečujú pokrytie len krátkodobých marginálnych nákladov, a nie všetkých fixných a kapitálových nákladov. Okrem toho, výrobcovia elektrickej energie na spotových trhoch nemajú istotu na zabezpečenie stupňa využitia výrobných kapacít. Nemožnosť ekonomického skladovania elektrickej energie, čo je charakteristické pre toto odvetvie, v porovnaní s inými odvetviami priemyslu značne zvyšuje toto riziko. Pokiaľ v určitom okamihu ponúkajú dostatočné množstvo elektrickej energie na pokrytie dopytu za nižšie ceny ako daný výrobca, daná jednotka sa nespustí, čiže v tom časovom úseku dochádza k strate výrobnej kapacity.

(209) Z uvedeného dôvodu spotový predaj je neustálym rizikom z hľadiska návratnosti fixných a kapitálových nákladov, ako aj stupňa využitia výrobných kapacít.

(210) Ani termínované trhy, ktorých ceny vyplývajú zo spotových nákupných cien, neposkytujú záruku výrobcom na pokrytie všetkých fixných a kapitálových nákladov, nakoľko ceny sa dopredu stanovia. Pokiaľ sa v realizačnom období ceny paliva zvýšia nad očakávanú úroveň, potom výrobné náklady na výrobu elektrickej energie prevýšia vopred dohodnutú cenu. Na termínovaných trhoch je neistota z hľadiska využitia výrobných kapacít vďaka dlhšej platnosti dohôd nižšia ako v prípade spotových trhov. Zároveň ale, aj keď je výrobca schopný najväčšiu časť výroby elektrickej energie predávať v rámci termínovaných obchodov, v porovnaní s dobou prevádzkovania má zabezpečený len určitý stupeň využitia výrobných kapacít.

(211) Zainteresované strany zdôrazňujú, že výrobcovia musia v rámci PPA znášať značné riziká, spojené v prvom rade s realizáciou, reguláciou, ochranou životného prostredia, údržbou, respektíve daňové/finančné riziká. Komisia uznáva, že PPA neodstránia všetky riziká spojené s prevádzkou elektrární. Riziká uvádzané v pripomienkach výrobcov pravdepodobne skutočne znášajú sami. Tieto ale zodpovedajú tým obvyklým rizikám, ktoré znáša každý podnikateľský subjekt na trhu s elektrickou energiou, vrátane predaja pri štandardných spotových alebo termínovaných obchodoch. Obchodné riziká spojené s výkyvmi výrobných nákladov elektrickej energie, hlavne nákladov na palivo, zmenami cien elektrickej energie platených konečnými spotrebiteľmi, ďalej nerovnomernosťou potreby elektrickej energie konečných spotrebiteľov, počas doby prevádzky zariadení pôsobiacich v rámci PPA vo veľkej časti (alebo celej) znáša MVM.

(212) Zainteresované strany vo svojich pripomienkach tvrdili, že rezervovanie kapacít v prospech MVM pre nich znamená, že okrem predaja MVM nevedia tieto kapacity využiť na iný účel. Systém garantovaného prevzatia minimálneho množstva však vo veľkej miere zmenšuje nevýhody spôsobené rezervovaním. Systém garantovaného prevzatia minimálneho množstva sa môže považovať za záruku poskytovanú výrobcom v súvislosti s tým, že pokiaľ MVM nevyužije ich rezervované kapacity, nebude toto obmedzovať využitie týchto kapacít na výrobu a predaj elektriny. Ako je zrejmé z nasledujúcej tabuľky, garantované prevzatie minimálneho množstva skutočne znamená, že využitie rezervovanej kapacity bolo vyššie ako miera priemerného využitia celkovej kapacity, ktorá je v Maďarsku k dispozícii.

Tabuľka č. 5

Garantovaný odber minimálneho množstva a rezervované kapacity

	2004	2005	2006
Garantovaný odber (GWh)	23 234	23 528	23 516
Rezervované kapacity (MW)	4 242	4 460	4 481
Pomer garantovaného odberu a rezervovaných kapacít (ročný prevádzkový čas)	5 477	5 275	5 248
Pomer výroby elektrickej energie v Maďarsku a kapacita k dispozícii (ročný prevádzkový čas)	4 272	4 225	4 601

(213) Z uvedených skutočností vyplýva, že spotové a termínované obchody prinášajú oveľa väčšie riziká pre výrobcov ako PPA. PPA totiž poskytujú záruky na návratnosť fixných a kapitálových nákladov a zároveň aj na využitie výrobných kapacít.

Práva čerpania (Drawing rights)

(214) Najväčším rozdielom medzi právom čerpania a PPA je to, že k právu čerpania sa nezvykne rezervovať garantovaný odber minimálneho množstva. Subjekt oprávnený na právo čerpania znáša obchodné riziká súvisiace s predajom energie vyrobenej prostredníctvom rezervovaných kapacít. Má však tú zábezpeku, že bude schopný predávať časť tejto energie minimálne za cenu pokrývajúcu variabilné náklady, nakoľko sa môže rozhodnúť, že nebude vyrábať elektrickú energiu, ak ceny budú nižšie ako variabilné náklady. PPA takúto záruku MVM neposkytujú v dôsledku povinnosti prevzatia minimálneho množstva od elektrární.

Dlhodobé kúpne zmluvy uzatvorené konečnými veľkoodberateľmi

(215) V prípade dlhodobých kúpnych zmlúv uzatvorených veľkoodberateľmi je jednoznačné, či sú tieto oveľa výhodnejšie pre kupujúceho ako PPA pre MVM, nakoľko ceny stanovené na celú dobu platnosti zmluvy nie sú viazané na také ukazovatele (ako napr. ceny paliva), ktorých vývoj nie je možné predvídať na celú dobu platnosti zmluvy, ďalej sa nestanovili tak, aby pokrývali fixné a kapitálové náklady, nakoľko závisia od stanovených

cien veľkoobchodného trhu. Kupujúci má záujem na uzatvorenie dlhodobých zmlúv len v tom prípade, ak tieto zmluvy pre neho znamenajú určitú ochranu pred výkyvmi cien na trhu s elektrickou energiou, hlavne pred zmenami spôsobenými výkyvmi cien palív. Vychádzajúc z uvedeného je kupujúci ekonomicky zainteresovaný na takých dlhodobých zmluvách, v ktorých predávajúci ponúkne prevzatie určitej časti rizika spojeného s výkyvmi cien paliva alebo v tom prípade, ak technológia výroby elektrickej energie zabezpečuje stabilné náklady na palivo. Príkladom toho sú vodné elektrárne a za určitých podmienok technológia atómových elektrární. Okrem toho sa tieto zmluvy spravidla uzatvárajú na kratšiu dobu platnosti ako PPA, a preto dávajú kupujúcemu možnosť zmeniť operátora, pokiaľ konkurencia ponúka výhodnejšie ceny. V záujme získania čo najnižšej ceny títo kupujúci často používajú postup verejnej súťaže.

Zmluvy na zabezpečenie vyrovnávacej energie

(216) Zmluvy na zabezpečenie vyrovnávacej energie sú relevantné z hľadiska analýzy existencie výhody, nakoľko MVM používa malú časť kapacity rezervovanej v rámci PPA na zabezpečenie vyrovnávacej energie. MVM v praxi ročne zabezpečuje kapacity v balíčku pre prevádzkovateľa siete a na to využíva časť kapacity rezervovanej v PPA ([45]). V praxi to znamená, že výrobcovia neznášajú riziko, ktoré sa viaže k rokovaniam v rámci postupu verejnej súťaže ([46]) a k množstvu dodávanej elektrickej energie. Z hľadiska výrobcov podmienky dodávok vyrovnávacej energie zodpovedajú podmienkam PPA. Ako sme však poukázali v odseku (204), podmienky PPA (hlavne dlhodobý a garantovaný odber) nie sú z obchodného hľadiska odôvodnené ani v prípade poskytovania vyrovnávacej energie. Komisia uznáva, že v Maďarsku v súlade s tvrdeniami zainteresovaných strán je len veľmi málo výrobcov elektrickej energie schopných zabezpečiť potrebnú vyrovnávaciu energiu pre správcu siete. Napriek tomu dospela Komisia k záveru, že podmienky zabezpečené PPA sú priaznivejšie ako tie, ktoré správcovia siete považujú z obchodného hľadiska za akceptovateľné.

Výsledok porovnania PPA a obvyklých obchodných praktík

(217) Toto porovnanie ukazuje, že PPA na základe ich štruktúry poskytujú väčšie garancie výrobcom ako obvyklé obchodné zmluvy. Výrobcovia sú teda vo výhodnejšom postavení vďaka PPA, ako by boli v rovnakej situácii bez PPA na voľnom trhu. V záujme najkomplexnejšieho vyhodnotenia existencie výhody je potrebné preskúmať tie priaznivé a nepriaznivé vplyvy, s ktorými maďarské úrady mohli počítať v čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii. Ďalej je potrebné preskúmať, či by v prípade iného prístupu na základe obvyklých obchodných praktík mohli počítať s výhodnejšou rovnováhou medzi priaznivými a nepriaznivými vplyvmi.

2.c) Predpokladané dôsledky PPA z hľadiska obvyklých obchodných praktík na európskych trhoch s elektrickou energiou

(218) Maďarské úrady mohli od PPA očakávať, že prostredníctvom nich MVM dokáže zabezpečiť dostatočné množstvo elektrickej energie pre zabezpečenie verejného sektora.

(219) Maďarské úrady však nemali záruku, aké ceny musí MVM v tomto časovom období platiť, nakoľko PPA neposkytujú ochranu pred cenovými výkyvmi, hlavne pred výkyvmi cien paliva.

(220) Okrem toho dlhodobé rezervovanie kapacity a s tým spojený garantovaný odber minimálneho množstva neumožňuje, aby maďarské úrady využili možnosti výhodnejších cien, ktoré ponúkajú ďalší výrobcovia alebo dovozcovia. Množstvo kupované v rámci kapacít PPA a garantovaných odberov minimálneho množstva, dlhodobých dovozných zmlúv uzavretých MVM a systému povinného prevzatia ([47]) postačili na pokrytie potrieb. Takto MVM nevedel diverzifikovať svoje dodávateľské portfólio napriek tomu, že mal k dispozícii alternatívne výrobné kapacity. V roku 2004 viac elektrární nemalo uzavreté dlhodobé zmluvy na nákup elektrickej energie. Platnosť PPA dvoch elektrární vzťahujúcich sa na inštalovaný výkon 470 MW sa skončila koncom roka 2003, čo značne zvýšilo kapacity mimo PPA. Okrem toho približne 700 MW dovoznej kapacity nie je zahrnutej v dlhodobých dovozných zmluvách. Ak by systém rezervovanej kapacity a garantovaný minimálny odber nezaväzoval MVM, potom by mohol využiť túto energiu z dovozu.

([45]) V roku 2005 15 % zmluvnej kapacity.

([46]) V dôsledku ročného postupu verejnej súťaže sa množstvo kapacity a zaplatená cena, ktorá sa môže ponúknuť prevádzkovateľom prenosových sústav mení, respektíve môže klesnúť, pokiaľ potreby prevádzkovateľov prenosových sústav klesajú a/alebo ak iní operátori ponúknu nižšie ceny alebo väčšie množstvá.

([47]) Maďarské právne predpisy predpisujú MVM a regionálnym distribútorom elektriny, aby elektrickú energiu vyrobenú kombinovanou technológiou a z odpadových zdrojov alebo recyklovaných zdrojov energie nakupovali za regulované ceny.

(221) Ako je to uvedené v nasledujúcich odsekoch, bolo v čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii v rokoch 2003 a 2004 zrejmé, že zabezpečenie celej spotreby elektrickej energie v Maďarsku prostredníctvom MVM v rámci systému jediného kupujúceho pri rezervovaní kapacity, ako aj garantovaného minimálneho odberu prináša riziko, že zmluvy predpisujú pre MVM nákup väčšieho množstva energie ako je potreba.

(222) V tomto ohľade dôležitým činiteľom je čiastočné otvorenie trhu s elektrickou energiou v roku 2003. Dňa 18. decembra 2001 maďarský parlament schválil II. zákon o elektrickej energii, ktorý umožnil veľkoodberateľom (teda tým, ktorých ročná spotreba bola vyššia ako 6,5 GW) stať sa „oprávneným spotrebiteľom“, čo ich oprávňovalo vybrať si vlastného dodávateľa elektrickej energie. Následkom tohto zákona, ktorý nadobudol platnosť 1. januára 2003 bolo, že okrem verejného sektora sa vytvoril voľný trh, kde sa ceny vyvíjali na základe podmienok ponuky a dopytu. Dopadom tohto opatrenia bolo predpokladané zníženie množstva, ktoré mal MVM dodávať regionálnym dodávateľom energie na krytie potrieb verejného sektora. V nasledujúcej tabuľke je uvedené, že množstvo predané na voľnom trhu sa v období rokov 2003 až 2006 skutočne plynule zvyšovalo a v súvislosti s tým sa množstvo predávané regionálnymi dodávateľmi energie pre verejný sektor znižovalo.

Tabuľka č. 6

Predaj na trhu ďalšieho predaja (regulovaný sektor a sektor voľného trhu)

(GWh)

	2003	2004	2005	2006
Celková spotreba	33 584	33 836	34 596	35 223
Predaj v sektore voľného predaja	3 883	7 212	11 685	13 057
Predaj vo verejnom sektore	29 701	26 624	22 911	22 166

Zdroj: Štatistické údaje maďarskej energetickej sústave za rok 2006 ([1]).
([1]) Pozri ďalej na internetovej adrese http://www.mvm.hu

(223) V období rokov 2003 až 2006 o 25 % kleslo množstvo realizované vo verejnom sektore, ktoré korešpondovalo skutočným potrebám MVM. Zníženie potreby MVM najmä v dôsledku značného rozdielu medzi úradnými cenami verejného sektora (ceny platené spotrebiteľmi regionálnym dodávateľom energie) a cenami voľného trhu v období rokov 2003 a 2004 bolo vo veľkej miere zjavné v období pristúpenia Maďarska k Európskej únii.

Tabuľka č. 7

Rozdiel cien verejného sektora a sektora voľného trhu pri ďalšom predaji v rokoch 2003 a 2004

(HUF/KWh)

	2003	2004
Priemerná cena na voľnom trhu	11,1	12,7
Priemerná cena vo verejnom sektore ([1])	19	21,1

Zdroj: Štatistické údaje maďarskej energetickej sústavy za rok 2006.
([1]) Cena vytvorená z regulovaných cien v závislosti od spotreby.

(224) Ceny voľného trhu jednoznačne znamenajú podnet pre oprávnených spotrebiteľov, aby využili svoje oprávnenie. Okrem toho v roku 2003 a 2004 bolo taktiež známe, že v Maďarsku, ktorého pristúpenie k Európskej únii sa blížilo, onedlho vstúpi do platnosti Druhá smernica o elektrickej energii ([48]) a v dôsledku tohto sa od 1. júla 2007 každý spotrebiteľ stane oprávneným spotrebiteľom, čo povedie k ďalšiemu poklesu potrieb MVM v období podstatne kratšom ako je obdobie platnosti PPA.

(225) Z toho vyplýva, že v rokoch 2003 a 2004 bolo zrejmé, že PPA vytvorené v rámci systému jedného kupca pre dodávky na krytie potrieb energie v Maďarsku prostredníctvom MVM bránia MVM nielen v diverzifikácii dodávateľského portfólia, aby pri súťaži medzi dodávateľmi získal priaznivejšie ceny, ale ich následkom pravdepodobne bude aj to, že MVM bude nútený kupovať také množstvo elektrickej energie, ktoré prevýši jeho potrebu.

(226) Maďarské úrady v skutočnosti s týmto rizikom aj počítali. V roku 2002 maďarská vláda vydala nariadenie ([49]), ktoré zaväzuje MVM na ďalšie rokovania so všetkými výrobcami za účelom úpravy množstva rezervovaných kapacít. Hoci uvedené nariadenie nepredpísalo zrušenie PPA, jasne naznačuje, že aj okrem súvislosti s postupnou liberalizáciou trhu sú kapacity rezervované v rámci PPA (a z toho vyplývajúce garantované minimálne odbery) príliš vysoké. V prípade, že rokovania s výrobcami budú neúspešné, uvedené nariadenie umožňuje MVM pomocou nasledujúcich „predajných mechanizmov“ predať tie kapacity, ktoré prevyšujú potreby verejného sektora: aukcie s elektrickou energiou, postup

([48]) Smernica 2003/54/ES z 26. júna 2003.
([49]) Nariadenie vlády č. 183/2002.

obstarávania vo vzťahu ku kapacitám, ako aj na tzv. elektronickom „trhovisku“. Hoci formy týchto troch mechanizmov sú odlišné, podstatou každého z nich je, aby MVM ponúkol na voľnom trhu nadbytok energie nepotrebnej pre krytie potrieb verejného sektora ako produkty s rôznymi lehotami realizácie, ale musí ich kúpiť za podmienok PPA.

(227) V nasledujúcej tabuľke sú uvedené údaje týkajúce sa prvých troch aukcií realizovaných MVM. Z nej vyplýva, že tie ceny energií, za ktoré ich MVM prostredníctvom predajných mechanizmov realizovali, sú podstatne nižšie ako nákupné ceny za tú istú energiu zaplatené v rámci PPA.

Tabuľka č. 8

Tri prvé aukcie MVM

	Prvá aukcia jún 2003	Druhá aukcia december 2003	Tretia aukcia jún 2004
Produkty základného zaťaženia (baseload):			
Množstvo predanej elektrickej energie (GWh)	375	240	133
Predajná cena na aukcii (HUF/KWh)	8,02	9,5	8,4
Produkty mimo špičky (OFF PEAK):			
Množstvo predanej elektrickej energie (GWh)		259	421
Predajná cena na aukciách		5,6	3,5
Priemerné ročné ceny PPA			
	2003		2004
	11,3		11,7

(228) Maďarské právne predpisy jednoznačne predpokladali s týmto vplyvom a stanovili, že maďarský štát musí zaplatiť kompenzácie za tie straty, ktoré MVM vzniknú v dôsledku rozdielu medzi predajnými cena na aukciách s elektrickou energiou a trhovými predajnými cenami. Kompenzácia zaplatená MVM v roku 2003 bola vo výške 3,8 miliardy forintov ([50]). Podľa ročnej správy MVM za rok 2004 výška kompenzácie vzrástla o 2,4 miliardy forintov.

(229) Z hľadiska orgánov je jasné, že tento systém sa nemôže odôvodňovať obchodnými podmienkami, tento prakticky zodpovedá podporou predaja výrobcov na voľnom trhu.

(230) Ďalšia tabuľka na základe informácií Maďarska zo 14. septembra 2007 a 21. apríla 2008 uvádza prehľad celkovej energie predanej MVM prostredníctvom predajných mechanizmov v roku 2003 a 2004.

([50]) Pozri list maďarských orgánov zo dňa 4. júna 2004.

Tabuľka č. 9

Množstvo predané spoločnosťou MVM prostredníctvom predajných mechanizmov

(TWh)

ROK	2003	2004	2005	2006
Predaj MVM prostredníctvom predajných mechanizmov ([1])	0,6	1,9	6,5	6,5

([1]) Aukcie kapacít, postup obstarávania vo vzťahu ku kapacitám, ako aj „trhovisko“ MVM.

(231) Je jednoznačné, že v rámci obvyklých podmienok na trhu kupujúci neuzatvárajú také zmluvy, ktoré so sebou nesú závažné riziko povinnosti nakúpiť väčšie množstvo elektrickej energie ako je potreba, a že im pri predaji ďalej vzniknú značné straty. Teoreticky aj pri termínovaných obchodoch a pri dlhodobých zmluvách medzi konečnými veľkoodberateľmi toto riziko existuje, ale v podstatne menšej miere.

(232) Doba platnosti termínovaných obchodov je podstatne menšia ako u PPA. Pri takejto dobe platnosti má kupujúci oveľa lepší prehľad o vlastných potrebách ako pri časovom období 15 až 27 rokov. Okrem toho sa kupujúci snažia, aby len časť očakávanej potreby pokryli termínovanými obchodmi, ďalšiu časť potom zabezpečia prostredníctvom spotových obchodov.

(233) V prípade dlhodobých zmlúv uzatvorených medzi konečnými veľkoodberateľmi sa riziko nadmerného nákupu objaví len v malej miere, nakoľko doba platnosti týchto zmlúv je obmedzená a potreba priemyselných a obchodných konečných veľkoodberateľov uzatvárajúcich takého zmluvy je stabilná a predvídateľná, čo u MVM z uvedených dôvodov nie je možné.

(234) Okrem toho je dôležité pripomenúť, že na základe termínovaných obchodov a dlhodobých zmlúv uzatvorených medzi konečnými odberateľmi kupujúci akceptujú nákup určitého množstva elektrickej energie niekoľko mesiacov alebo rokov pred skutočnou realizáciou, nakoľko kúpna zmluva im zabezpečí ochranu pred výkyvmi cien. PPA neobsahujú túto prednosť, pretože ceny pokrývajúce variabilné náklady môžu narastať v nepredvídateľnej miere v dôsledku zmien cien paliva.

Záver ohľadne existencie výhody

(235) Komisia dospela k záveru, že tie výhody, ktoré pre úrady z PPA vyplývajú, neposkytujú takú stabilitu cien elektrickej energie, ktorú očakávajú priemerné podnikateľské subjekty od dlhodobých zmlúv, zároveň so sebou prinášajú vážne riziko nákupu väčšieho množstva energie ako je ich potreba a pri predaji nadbytočného množstva zaznamenávajú straty. V čase pristúpenia Maďarska k Európskej únii maďarské úrady dobre poznali tieto

riziká. Porovnanie PPA a obvyklých predajných praktík na európskom trhu s elektrickou energiou ukazuje, že kupujúci jednajúci výlučne na základe obchodných podmienok by neprijal takéto nepriaznivé podmienky a v súlade s obchodnou praxou by vypracoval inú nákupnú stratégiu a uzatvoril iný druh dohody.

(236) Na základe uvedeného Komisia dospela k názoru, že najdôležitejšie podmienky PPA znamenajú väčšie výhody pre výrobcov ako obvyklé obchodné dohody. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že najdôležitejšie prvky PPA (teda dlhodobé rezervovanie kapacity, garantovanie minimálneho odberu a cenový mechanizmus na základe krytia fixných, variabilných a kapitálových nákladov) sa nemôžu oddeliť, nie je možné ich skúmať oddelene. Výhoda existuje v dôsledku spoločnej aplikácie týchto prvkov. Dlhá doba platnosti PPA, ako to z uvedeného vyplýva, vo veľkej miere prispieva k existencii výhody.

3. *Vplyv PPA na trh v období po pristúpení Maďarska k Európskej únii*

(237) Zainteresované strany vo svojich pripomienkach tvrdia, že ceny v rámci PPA neprevyšujú veľkoobchodné ceny. Mátrai Erőmű zvlášť zdôrazňuje, že má konkurencieschopné ceny len vďaka vlastným uhoľných baniam a z toho vyplývajúcim nízkym banským nákladom. Uvedené subjekty si myslia, že im nie sú poskytované výhody.

(238) Komisia nesúhlasí s týmito argumentmi.

(239) Po prvé, ako to už v tomto rozhodnutí podrobne uviedla, cena vyplatená v rámci PPA je len jedným z následkov a nie je najdôležitejším prvkom výhod, ktoré PPA zabezpečujú. Uvedené pripomienky bankových ústavov (pozri hlavne odsek (175) a (176)) taktiež potvrdzujú, že podstatu výhod PPA spoločne tvoria tie prvky, ktoré zaručujú návratnosť investícií a ochránia výrobcov od obchodného rizika spojeného s prevádzkou.

(240) Po druhé, v porovnaní s trhovými cenami cenové rozdiely spojené s vývojom trhu závisia od veľkého množstva činiteľov, ktoré sú nezávislé od obsahu PPA a môžu sa vyhodnotiť až dodatočne. Uvedené ceny PPA sú v určitom období smerodajnými jednotkovými cenami, ktoré neberú do úvahy výhody vyplývajúce z ostatných prvkov PPA, ako napr. akú kapacitu a množstvá by výrobcovia predali, ak by ich predaj závisel od dopytu na trhu. Ako z uvedeného vyplýva, podľa názoru Komisie neoddeliteľnou súčasťou každej skúmanej PPA je ekonomická výhoda zabezpečená pre výrobcov, nezávisle od toho, či v danom období viedla k cenám vyšším ako trhové ceny.

(241) Komisia porovnala skutočné ceny aplikované v PPA s veľkoobchodnými cenami na trhu mimo PPA v záujme toho, aby vedela dať komplexné stanovisko k pripomienkam zainteresovaných strán a aby lepšie pochopila následky PPA.

(242) Pri tomto porovnaní Komisia nezohľadňuje ceny z roku 2007, nakoľko v tomto roku (presnejšie od 9. decembra 2006 do 31. decembra 2007) úradné ceny upravili ceny PPA. V súlade s uvedeným aplikované ceny neodzrkadľujú presné ceny, ku ktorým by viedla aplikácia vzorca PPA na stanovenie cien.

(243) V dôsledku toho Komisia porovnala ceny z PPA s cenami na voľnom trhu v rokoch 2004 – 2006.

Tabuľka č. 10

Priemerná cena predanej elektrickej energie MVM v rámci PPA [51]

HUF/kWh

Elektráreň pôsobiaca v rámci PPA	2004	2005	2006
Dunamenti Erőmű F blokkjai	[…]	[…]	[…]
Dunamenti Erőmű G2 blokkja	[…]	[…]	[…]
Tisza II. Erőmű	[…]	[…]	[…]
Pécsi Erőmű	[…]	[…]	[…]
Csepel II. Erőmű	[…]	[…]	[…]
Kelenföldi Erőmű	[…]	[…]	[…]
Újpesti Erőmű	[…]	[…]	[…]
Kispesti Erőmű	[…]	[…]	[…]
Mátrai Erőmű	[…]	[…]	[…]
Paksi Atomerőmű	[…]	[…]	[…]

[51] Číselné údaje v tabuľke sa uvádzajú na základe listov maďarských orgánov zaevidovaných dňa 24. septembra 2007 a 16. januára 2008. Medzi číselnými údajmi v týchto listoch sú určité minimálne odchýlky (menej ako 5 %) v porovnaní s cenami roku 2006. V týchto prípadoch sa rozhodnutie opiera o neskoršiu informáciu (list zo dňa 16. januára 2008).

Tabuľka č. 11

Množstvo a priemerná cena elektrickej energie predanej tuzemskými výrobcami na voľnom trhu mimo PPA ([52])

Elektráreň	2004		2005		2006	
	Množstvo (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množstvo (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množstvo (MWh)	Ceny (HUF/kWh)
Blok […] Mátrai Erőmű	989 097	8,15	972 813	8,33	1 082 699	9,26
Vértesi Erőmű	157 701	8,02	942 999	8,79	1 213 622	10,51
Blok […] Dunamenti Erőmű	215 647	8,57	805 381	9,85	814 702	13,29
EMA	133 439	11,07	129 252	11,83	101 607	12,92
AES Borsodi Erőmű	[…]	[…]	18 301	11,25	n.a. (*)	
AES Tiszapalkonyai Erőmű	364 869	12,76	86 673	9,87	119 218	14,27

(*) Predané množstvo je nižšie ako 1 000 MWh. Komisia usudzuje, že pri takomto nepatrnom množstve ceny neposkytujú dostatočný základ na porovnanie s cenami PPA.

Tabuľka č. 12

Množstvo a priemerná cena dovážanej elektrickej energie nakúpenej MVM ([53])

Dovoz	2004		2005		2006	
	Množstvo (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množstvo (MWh)	Ceny (HUF/kWh)	Množstvo (MWh)	Ceny (HUF/kWh)
Z Ukrajiny cez Slovensko ([…] (*))	1 715 200	[…] (**)	1 525 600	[…] (**)	1 311 400	[…] (**)
Zo Švajčiarska cez Slovensko ([…] (*))	1 768 100	[…] (**)	1 761 700	[…] (**)	1 709 200	[…] (**)
Švajčiarsko ([…] (*))	631 700	[…] (**)	629 500	[…] (**)	626 200	[…] (**)

(*) Názov dovoznej partnerskej firmy.
(**) Priemerná vážená cena dovozov uvedených v tabuľke v roku 2004 je 9,14 HUF/kWh, v roku 2005 0,41 HUF/kWh a v roku 2006 11,49 HUF/kWh.

(244) MVM od roku 2003 v súlade s II. zákonom o elektrickej energii ([54]) uvoľňuje prebytočnú energiu (teda nad rámec potrieb verejného sektora), aby ju prostredníctvom predajných mechanizmov realizoval na trhu: i) verejné aukcie s elektrickou energiou, ii) verejná súťaž vo vzťahu ku kapacitám a iii) tzv. elektronické „trhovisko“. Ďalšia tabuľka uvádza priemerné ceny získané pri týchto predajoch:

([52]) Informácie na základe listu maďarských orgánov zaevidovaného 24. septembra 2007. V rokoch 2005 a 2006 aj spoločnosť E.ON DKCE realizovala predaj elektrickej energie na voľnom trhu. Podľa informácií uvedených v liste maďarských orgánov zaevidovaného 22. apríla 2008 predané množstvo bolo nepatrné, z tohto dôvodu maďarské úrady nemajú k dispozícii údaje ohľadne týchto cien.
([53]) Informácia na základe listov maďarských orgánov zaevidovaných dňa 24. septembra 2007 a 16. januára 2008. Medzi číselnými údajmi v týchto listoch sú určité minimálne odchýlky (menej ako 2 %).V tomto prípade sa rozhodnutie opiera o neskoršiu informáciu (list zo dňa 16. januára 2008). Dovoz MVM sa taktiež opiera o dlhodobé dohody. Tieto dohody nie sú predmetom tohto konania.
([54]) Pozri odôvodnenie 32 tohto rozhodnutia.

Tabuľka č. 13

Priemerné ceny dosiahnuté MVM na aukciách s elektrickou energiou, vo verejnej súťaži a na elektronickom aukčnom trhu ([55])

Rok dodávky produktu realizované na aukcii (*)	Vážená priemerná cena na aukciách s elektrickou energiou (HUF/kWh)	Rok predaja vo verejnej súťaži a na aukčnom trhu	Priemerná predajná cena vo verejnej súťaži a na aukčnom trhu (HUF/kWh)
Rok 2004	4,7	2004	6,5
Aukcia dňa 17. júna 2002	Mimo špičky: 3,48 Báza: 8,4		
Rok 2005	5,4	2005	8,1
Aukcia dňa 9. decembra 2004	Mimo špičky: 4,54 Báza: 8,32		
Aukcia dňa 10. júna 2005	Mimo špičky: 4,6 Báza: 8,5		
Aukcia dňa 21. júla 2005	Báza: 9,3 Špička: 10,42		
Rok 2006	9,9	2006	9,1
Aukcia dňa 9. novembra 2005	Mimo špičky: 6,02 Báza: 9,74 Špička: 11,76		
Aukcia dňa 31. mája 2006	Báza: 11,33		

(*) Predané množstvo je v závislosti od typu produktu (mimo špičky/báza/špička) medzi 25 000 a 2 000 000 MWh.

(245) Z vyššie uvedených čísiel je zrejmé, že v sektore voľnej súťaže priemerná veľkoobchodná predajná cena elektrickej energie v roku 2004 bola medzi 4,7 a 12,76 HUF/kWh. Z výrobcov pôsobiacich v rámci PPA Paksi Atomerőmű a Mátrai Erőmű predávali MVM v tomto cenovom rozpätí. Blok […] Dunamenti Erőmű v rámci PPA predával elektrickú energiu za […] HUF/kWh, táto cena zodpovedala najvyššej trhovej cene ([…]). Všetci ostatní výrobcovia predávali MVM za priemerné ceny medzi 13,86 a 25,46 HUF/kWh. Toto znamená cenu vyššiu o 10 – 100 % oproti najvyššej cene na voľnom trhu.

(246) V roku 2005 sa ceny mimo PPA pohybovali medzi 5,4 a 12,91 HUF/kWh. Z výrobcov pôsobiacich v rámci PPA len Paksi Atomerőmű a Mátrai Erőmű predávali MVM v tomto cenovom rozpätí. Všetci ostatní výrobcovia v rámci PPA predávali elektrickú energiu medzi 13,99 a 25,64 HUF/kWh. Toto znamená cenu vyššiu o 10 – 100 % oproti najvyššej cene na voľnom trhu.

(247) V roku 2006 sa ceny mimo PPA pohybovali medzi 9,1 a 14,27 HUF/kWh. Z výrobcov pôsobiacich v rámci PPA len Paksi Atomerőmű a Mátrai Erőmű predávali MVM v tomto cenovom rozpätí (v prípade Paksi Atomerőmű vlastne pod najnižšou trhovou cenou). Všetci ostatní výrobcovia v rámci PPA predávali elektrickú energiu medzi 16,67 a 33,49 HUF/kWh. Toto znamená cenu vyššiu o 15 až 135 % oproti najvyššej cene na voľnom trhu.

(248) Uvedené výpočty sa zakladajú na údajoch priemerných cien, teda nepočítajú zvlášť ceny mimo špičku, základného alebo špičkového zaťaženia. Tí výrobcovia, ktorí bez PPA predávajú hlavne produkty špičkového zaťaženia ([56]) argumentujú tým, že ich ceny sa nemôžu porovnávať s cenami základného zaťaženia. Komisia uznáva, že ceny elektrickej energie špičkového zaťaženia sú spravidla skutočne vyššie, ako ceny základného zaťaženia. Tieto ceny pri predaji na voľnom trhu (napríklad aukcie elektrickej energie MVM) v porovnaní s priemernou cenou produktov špičkového zaťaženia sú spravidla o 10 – 30 % vyššie ako ceny produktov základného zaťaženia.

([55]) Priemerné ceny znamenajú indikatívne vážené ceny.

([56]) Podľa maďarských orgánov bez PPA by výrobcovia, ktorí teraz pôsobia v rámci PPA, najväčší zisk mohli dosiahnuť týmto spôsobom: Paksi Erőmű a Pécsi Erőmű by 100 % svojej výroby realizovali ako produkty základného zaťaženia, Mátrai Erőmű, blok G2 Dunamenti Erőmű, Kelenföldi Erőmű, Újpesti Erőmű, ako aj Kispesti Erőmű by približne 50 % celkovej výroby realizovali ako produkty základného zaťaženia a 50 % ako produkty špičkového zaťaženia, Csepeli Erőmű, blok F Dunamenti Erőmű, ako aj Tisza II. Erőmű by väčšiu časť výroby (približne 70 %) realizovali ako elektrickú energiu špičkového zaťaženia.

(249) Ak však porovnáme ceny špičkového zaťaženia Csepeli Erőmű, bloku F Dunamenti Erőmű, ako aj […], s cenami elektrickej energie na aukciách, je zrejmé, že tie prvé sú vyššie ako najvyššia cena za obdobie troch rokoch zaplatená na aukcii za ľubovoľný produkt špičkového zaťaženia. Okrem toho aj medzi výrobcami uvedenými v tabuľke č. 11 pôsobiacimi mimo PPA, sú takí (ako napr. EMA erőmű), ktorí predávajú taktiež hlavne produkty špičkového zaťaženia.

(250) Z vyššie uvedených porovnaní vyplýva, že okrem Paksi Erőmű a Mátrai Erőmű ceny PPA výrobcov pôsobiacich v rámci PPA v rokoch 2004 – 2006 skutočne prevýšili najvyššie ceny voľného trhu.

(251) V súlade s uvedeným Komisia nesúhlasí s argumentmi zainteresovaných subjektov, že ceny v rámci PPA neprevýšili ceny voľného trhu.

(252) V súvislosti s Mátrai Erőmű a Paksi Erőmű vyššie uvedená tabuľka ukazuje, že ich ceny boli nižšie, ako najvyššie dosiahnuté ceny na voľnom trhu. Čo sa Mátrai Erőmű týka, jeho ceny zodpovedali najvyššej úrovni cien voľného trhu. Napriek tomu, že jeho ceny sú konkurencieschopnejšie ako väčšina cien PPA, Komisia nemôže tvrdiť, že menovaná elektráreň by aj bez PPA bola schopná dosiahnuť aspoň tieto ceny. V súvislosti s týmto Komisia poznamenala, že predajné ceny blokov Mátrai Erőmű nepôsobiacich v rámci PPA výrazne zaostávali za cenami blokov v rámci PPA.

(253) Komisia si uvedomuje, že ceny vytvorené v sektore voľného trhu (bez PPA) sa nemôžu považovať za identické s tými trhovými cenami, ktoré by výrobcovia pôsobiaci bez PPA dosiahli v tom prípade, ak by v skúmanom období neexistovali PPA. PPA pokrývajúce približne 60 % výrobného trhu bezpochyby ovplyvňujú ceny na zvyšnej časti trhu. Porovnanie odzrkadľuje aspoň mieru rozdielu medzi skutočne dosiahnutými cenami v rámci PPA a mimo nich.

Služby vo všeobecnom hospodárskom záujme

(254) Budapesti Erőmű a Csepeli Áramtermelő Kft. tvrdia, že PPA je potrebné považovať za služby vo všeobecnom hospodárskom záujme zabezpečujúce bezpečné dodávky elektrickej energie. Podľa ich názoru PPA spĺňajú všetky kritériá uvedené v rozsudku v prípade Altmark, na základe tejto skutočnosti sa teda nemôžu považovať za štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES.

(255) Komisia preskúmala tieto argumenty a nesúhlasí s nimi z nasledujúcich dôvodov.

(256) Podľa predpisov Spoločenstva členské štáty majú určitú právomoc na posúdenie, ktoré služby sa považujú za služby vo všeobecnom hospodárskom záujme. Daný členský štát má prednostné právo na stanovenie okruhu služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme. Zvýhodnené subjekty opatrení štátnej pomoci nemôžu vlastné služby klasifikovať ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme.

(257) Maďarské úrady pritom v priebehu tohto konania nikdy netvrdili, že niektorý z výrobcov by poskytoval služby vo všeobecnom hospodárskom záujme a ani nepodporovali tvrdenie výrobcov v tomto zmysle.

(258) Komisia zastáva názor, že PPA nespĺňajú kritériá uvedené v rozsudku v prípade Altmark.

(259) Po prvé, v zmysle rozsudku Altmark zvýhodnená firma je povinná poskytovať služby vo všeobecnom hospodárskom záujme a tieto povinnosti musí členský štát jednoznačne stanoviť.

(260) V zmysle platnej právnej úpravy v sledovanom období povinnosťou MVM bolo zabezpečiť bezpečnosť dodávok. Toto je však všeobecná povinnosť, ktorá sa vzťahuje na to, že jediný kupujúci v tom období musel zabezpečiť dodávky na pokrytie celkových potrieb energií, ale ani jednému konkrétnemu výrobcovi nevyplýva povinnosť poskytovať služby vo všeobecnom hospodárskom záujme.

(261) Stanovenie cieľa zabezpečiť bezpečné dodávky má veľmi všeobecný charakter. Do určitej miery je pravdivé tvrdenie, že tomuto cieľu napomáha každý výrobca energetického odvetvia. Zainteresované subjekty nepredložili úradný dokument od maďarských orgánov, ktorý by jednoznačne stanovil niektorú službu vo všeobecnom hospodárskom záujme a poveril by konkrétneho výrobcu (alebo výrobcov) vykonávaním presne stanovenej služby.

(262) V súvislosti s týmto sú PPA podobné: uvádzajú povinnosti subjektov, ale nestanovia konkrétne verejné služby. Samotná skutočnosť, že každá z desiatich elektrární pôsobiacich v rámci PPA bola povinná rezervovať kapacity pre MVM ešte neznamená, že ich výslovne určili na poskytovanie povinných verejných služieb. Tento výklad, ako sme to už uviedli, by znamenal, že celé odvetvie výroby energie by zodpovedalo kritériu služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme. Toto je zjavne v rozpore s týmto pojmom v zmysle práva Spoločenstva a právneho posúdenia.

(263) V danom prípade údajná povinnosť verejných služieb nie je presne definovaná a ani jeden výrobca nie je povinný zabezpečovať konkrétne stanovené povinnosti vo verejnom záujme.

(264) Zainteresované subjekty zdôrazňujú, že PPA sú také dokumenty, ktoré výrobcom predpisujú povinnosť zabezpečiť služby vo všeobecnom hospodárskom záujme. Pritom PPA neobsahujú žiadnu konkrétnu definíciu služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme a nepoukazujú na takéto povinnosti ani na právne akty, ktoré by boli právnym podkladom pre vykonávanie služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme, ktoré určitým organizáciám stanoví štát.

(265) V doterajších rozhodnutiach ([57]) Komisia uznala, že bezpečnosť dodávok skutočne môže znamenať služby vo všeobecnom hospodárskom záujme, pri zohľadnení článku 8 ods. 4 smernice 96/92/ES (čo zodpovedá článku 11 ods. 4 smernice 2003/54/ES), ale len v tom prípade, ak príslušní výrobcovia na výrobu energie používajú tuzemské primárne zdroje energie a ak celkové množstvo energie použitej v príslušnom členskom štáte v ľubovoľnom kalendárnom roku neprekročí 15 % celkovej primárnej energie potrebnej na výrobu spotrebovanej elektrickej energie.

(266) Mátrai Erőmű Rt. bol jediný, ktorý tvrdil, že spotrebuje tuzemské primárne zdroje energie. Ďalší výrobcovia nepredložili takéto tvrdenie. Pritom ani Mátrai Erőmű Rt. nepredložil žiadny úradný dokument, v zmysle ktorého by ho maďarská vláda poverila poskytovaním presne definovaných služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme.

(267) Na základe uvedeného Komisia odmieta tvrdenie, že PPA v oblasti bezpečnosti dodávok energie zabezpečujú verejné služby.

(268) Po druhé, ukazovatele používané ako základ pri výpočte kompenzácie mali byť stanovené vopred objektívnym a transparentným spôsobom a výška kompenzácie by nesmela prekročiť sumu potrebnú na pokrytie nákladov alebo časti nákladov vyplývajúcich z plnenia povinnosti verejných služieb pri zohľadnení príjmov a primeraného zisku plynúcich z plnenia povinnosti ([58]).

(269) Pre nedostatok presnej definície služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme, hlavne presného vymedzenia rozdielu medzi uvedenými službami a každodennou hospodárskou činnosťou elektrárne, nie je možné stanoviť ukazovatele kompenzácie a/alebo prekontrolovať, či kompenzácia neprekračuje sumu potrebnú na pokrytie dodatočných nákladov spojených s vykonávaním služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme. Nedá sa presne stanoviť ani to, čomu konkrétne zodpovedá kompenzácia.

(270) Stanovenie cien PPA podľa určitých ukazovateľov v žiadnom prípade nie je rovnocenné s presnými ukazovateľmi používanými pri výpočte kompenzácie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, nakoľko cena v žiadnom prípade nie je identická s kompenzáciou. Táto skutočnosť, že cena obsahuje výlučne výrobné náklady energie zvýšené o mieru zisku neznamená, že neobsahuje nadmernú kompenzáciu. Nakoľko veľa nákladov spojených s výrobou elektrickej energie sú náklady, ktoré musí znášať ľubovoľný výrobca elektrickej energie, oproti iným dodatočným nákladom spojeným s výkonom služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme.

(271) Po tretie, ak sa spoločnosť vykonávajúca povinnosť verejných služieb nevybrala v rámci procesu verejného obstarávania, potom hodnota potrebnej kompenzácie sa musí stanoviť prostredníctvom analýzy nákladov. Analýza nákladov sa vzťahuje na tie prvky nákladov, ktoré by znášal ľubovoľný priemerný podnik s dobrým vedením, ktorý vlastní výrobné prostriedky potrebné na realizáciu verejných služieb, pri zohľadnení príjmov a primeraného zisku.

(272) Z desiatich PPA deväť podpísali bez procesu verejného obstarávania. Aj keď v prípade Kispesti Erőmű proces verejného obstarávania prebehol, nestanovili sa žiadne osobitné ciele vzťahujúce sa na služby vo všeobecnom hospodárskom záujme. Toto sťažuje aj posúdenie, ktorá časť činnosti elektrárne by sa mohla charakterizovať ako služby vo všeobecnom hospodárskom záujme a aká by bola výška kompenzácie, ktorá by nepresahovala mieru potrebnú na krytie nákladov pochádzajúcich z plnenia povinnosti verejných služieb.

(273) Okrem toho maďarské úrady ani zainteresované subjekty neposkytli analýzu nákladov zainteresovaných výrobcov na potvrdenie toho, že náklady skutočne zodpovedajú nákladom priemerného podniku.

(274) Komisia nakoniec poznamenala, že okrem Kispesti Erőmű skúmané PPA podpísali bez procesu verejného obstarávania.

(275) Preto PPA nezodpovedajú kritériám uvedeným v rozsudku v prípade Altmark.

(276) Zainteresované subjekty argumentovali tým, že článok 86 ods. 2) Zmluvy o ES sa môže aplikovať na PPA aj v tom prípade, ak by nezodpovedali kritériám uvedeným v rozsudku v prípade Altmark. So zlučiteľnosťou rozhodnutia článku 86 ods. 2) Zmluvy o ES sa zaoberá bod 7.7. tohto rozhodnutia.

([57]) Pozri rozhodnutia Komisie v prípadoch č. N 34/99 (Ú. v. ES C 5, 8.1.2002, s. 2), NN 49/99 (Ú. v. ES C 268, 22.9.2001, s. 7), N6A/2001 (Ú. v. ES C 77, 28.3.2002, s. 25) a C7/2005 (v úradnom vestníku ho ešte nezverejnili).

([58]) Toto je vlastne druhé a tretie kritérium rozsudku v prípade Altmark.

Selektívnosť

(277) PPA boli uzatvorené s niektorými podnikmi určitého hospodárskeho odvetvia. V tabuľke č. 1 sú uvedené tieto spoločnosti, s ktorými sa PPA uzatvorili.

(278) Podľa argumentov AES-Tisza Erőmű Kft. nie sú PPA selektívne, nakoľko dlhodobé zmluvy existujú v celom energetickom odvetví: medzi MVM a výrobcami, medzi MVM a dodávateľskými spoločnosťami, ako aj vo vzťahu k dovozu. Tvrdia, že v zmysle vtedajšej maďarskej právnej úpravy všetci výrobcovia mali uzatvorenú zmluvu s MVM a len elektrárne využívajúce obnoviteľné zdroje a kombinovanú technológiu mali uzavreté dohody na kratšiu dobu.

(279) Maďarské úrady vo svojom podaní k pripomienkam zainteresovaných strán uvádzajú, že významné elektrárne a bloky elektrární realizujú predaj elektrickej energie na voľnom trhu mimo PPA a bez povinného prevzatia (napríklad blok G1 Dunamenti Erőmű, Vértesi Erőmű, a blok I.-II. Mátrai Erőmű).

(280) Skutočne bez PPA zabezpečujú činnosť významné elektrárne (pozri príklady uvádzané maďarskými orgánmi). AES-Tisza Erőmű Kft. vlastní dve elektrárne, ktoré pôsobia mimo PPA.

(281) Komisia uvádza, že určitá pomoc nebola adresovaná výlučne jednému alebo viacerým vopred určeným zvýhodneným subjektom, ale to, že zvýhodnené subjekty sa vybrali na základe určitého počtu objektívnych kritérií, neznamená existenciu selektívnej výhody pre zvýhodnené subjekty. Proces potrebný na zistenie identity zvýhodnených subjektov neovplyvňuje tá skutočnosť, že opatrenie je v zmysle svojho charakteru štátnou pomocou ([59]).

(282) Okrem toho na základe judikatúry Súdneho dvora aj také opatrenia sa musia považovať za opatrenia zabezpečujúce selektívne výhody danému odvetviu, ktoré zabezpečia výhodnejšie postavenie celému odvetviu v porovnaní s odvetviami v podobnej hospodárskej situácii ([60]).

(283) Na základe uvedenej úvahy Komisia dospela k názoru, že PPA sú selektívnymi opatreniami.

Štátne zdroje a účasť štátu

(284) Komisia musí preskúmať, či sa s PPA spája aj poskytovanie štátnych zdrojov.

(285) Základným princípom každej skúmanej PPA je povinnosť MVM, aby počas obdobia 15 – 27 rokov nakupoval stanovenú výrobnú kapacitu a stanovené minimálne množstvo vyrobenej elektrickej energie za cenu, ktorá kryje fixné a variabilné náklady elektrárne. Z hospodárskeho hľadiska v dôsledku tejto nákupnej povinnosti MVM počas celého obdobia platnosti zmluvy je stále povinný elektrárňam platiť stanovenú cenu za určité množstvo kapacity (poplatok za kapacitu) a za určité množstvo energie (poplatok za energiu). Ako je uvedené v kapitole 2, určité PPA predpisujú MVM aj ďalšie finančné záväzky. Plynulé poskytovanie peňažných zdrojov výrobcom (teda platenie uvedených poplatkov) je súčasťou každej PPA a zahŕňa celé obdobie platnosti PPA. Samozrejme, čím je dlhšia doba platnosti PPA, tým je väčšia celková hodnota poskytnutých finančných zdrojov.

(286) V záujme stanovenia, či sa zdroje poskytnuté MVM výrobcom môžu považovať za zdroje pochádzajúce zo štátnych zdrojov, Komisia hodnotila opatrenie hlavne na základe nasledujúcich hľadísk:

Existencia štátnych zdrojov – rozsudok PreussenElektra ([61])

(287) Súdny dvor v rozsudku v prípade PreussenElektra skúmal také mechanizmy, v ktorých štát zaviazal podniky v súkromnom vlastníctve na nákup elektrickej energie od určitých výrobcov za vyššie ceny ako ceny stanovené štátom. Súdny dvor rozhodol, že v tomto prípade nedochádza k použitiu verejných zdrojov, teda neexistuje štátna pomoc.

(288) Komisia usúdila, že maďarský systém má značné odchýlky od uvedeného systému skúmaného Súdnym dvorom, hlavne v dôsledku rozdielnej štruktúry vlastníctva podnikov s nákupnou povinnosťou.

(289) V prípade PreussenElektra podnik, ktorému štát túto nákupnú povinnosť predpísal, bol v osobnom vlastníctve, kým MVM je v plnom rozsahu podnikom v štátnom vlastníctve. Z toho vyplýva, že použité zdroje sú zdrojmi podniku, ktorý je v plnom rozsahu majetkom štátu a je pod jeho kontrolou.

(290) V prípade PreussenElektra sa pri sledovaní toku peňazí od zvýhodneného subjektu až k zdroju zistilo, že tieto sa nikdy nedostali pod nepriamu alebo priamu kontrolu štátu. Ale v tomto prípade sa peniaze dostali pod štátnu kontrolu, nakoľko pri sledovaní toku peňazí k zdroju sa môže konštatovať, že sa dostali pod kontrolu štátneho podniku.

([59]) 40. a 52. bod rozhodnutia súdu prvého stupňa č. T-55/99T-55/99. CETM v. Komisia Európskych spoločenstiev zo dňa 29. septembra 2000.

([60]) Bod 4 rozhodnutia Súdneho dvora č. 203/82 v prípade Komisia Európskych spoločenstiev v. Talianska republika zo dňa 14. júla 1983. Bod 18 rozhodnutia Súdneho dvora č. 173/73 v prípade Talianska republika v. Komisia Európskych spoločenstiev zo dňa 2. júla 1973.

([61]) Rozhodnutie Súdneho dvora v prípade č. C-379/98 zo dňa 13. marca 2001.

Účasť štátu: rozsudok Stardust ([62])

(291) Komisia ďalej usudzuje, že správanie PPA je výsledkom účasti štátu. Je potrebné dodať, že maďarské úrady v priebehu tohto konania nikdy netvrdili, že štát nemal účasť na PPA a nie sú spojené s poskytovaním štátnych zdrojov.

(292) Základný princíp PPA, ktorý v záujme zabezpečenia prosperity príslušných elektrární predpisuje MVM nákupnú povinnosť, je výsledkom účasti maďarského štátu. Nakoľko tento základný princíp platný pre celé obdobie trvania PPA bol stanovený pri uzatvorení zmlúv, Komisia musí preskúmať podmienky uzatvorenia PPA (teda tie podmienky, pri ktorých došlo k stanoveniu tohto základného princípu), aby bolo možné stanoviť účasť alebo neúčasť maďarského štátu.

(293) Komisia pri hodnotení účasti štátu okrem iného zohľadnila nasledujúce podmienky:

(294) V čase uzatvorenia PPA v zmysle I. zákona o elektrickej energii MVM bol viazaný záväzkom, aby zabezpečil bezpečné dodávky elektrickej energie v Maďarsku pri najnižších možných nákladoch.

(295) Ten istý I. zákon o elektrickej energii zaväzoval MVM na zistenie potrieb elektrickej energie a v nadväznosti na to na potrebné rozšírenie výrobných kapacít. MVM bol povinný vypracovať Celoštátny energetický plán, ktorý musel predložiť na schválenie vláde a parlamentu.

(296) Maďarská vláda a zainteresované subjekty sa zhodli, že v čase ich uzatvorenia PPA boli prostriedkom stanoveným maďarskou vládou, ktorý sa upriamil na zabezpečenie bezpečných dodávok elektrickej energie a ostatných vládnych cieľov, ako napríklad modernizácie energetického odvetvia s ohľadom na normy o ochrane životného prostredia a potrebnej reštrukturalizácie odvetvia elektrickej energie ([63]). Csepeli Áramtermelő Kft. vo svojich pripomienkach uvádza: „PPA je potrebné posudzovať podľa toho, že sú organickou súčasťou úsilia maďarského štátu na vybudovanie diverzifikovaného výrobného portfólia prostredníctvom MVM v takom období, keď štát nevlastnil finančné prostriedky na to, aby to zrealizoval sám“ ([64]).

(297) Maďarské úrady informovali Komisiu ([65]), že príprava podpisov PPA sa uskutočnila v rámci procesu privatizácie elektrární v zmysle nariadenia vlády č. 1111/1994 zo dňa 7. decembra 1994. V rámci konania orientovaného na podpis PPA a privatizáciu úzko spolupracovali Maďarský energetický úrad (Magyar Energia Hivatal – regulačný orgán), Ministerstvo priemyslu a obchodu (Ipari és Kereskedelmi Minisztérium), Minsterstvo financií (Pénzügyminisztérium), Správa štátneho majetku (Állami Vagyonügynökség Rt.), vládny útvar zodpovedný za privatizáciu, MVM a niekoľko medzinárodných poradcov.

(298) V rámci tohto zo zástupcov časti týchto orgánov vytvorili pracovnú komisiu, ktorá okrem iného prijala usmernenia na vypracovanie PPA a mechanizmus stanovenia cien.

(299) Na požiadavku maďarskej vlády medzinárodná právnická kancelária vypracovala jednotný vzor zmluvy PPA. Maďarské úrady potvrdili, že PPA spočívajú na tomto jednotnom vzore zmluvy. Ďalej potvrdili, že PPA sa stanovili na základe nariadenia vlády č. 1074/1995 zo 4. marca 1995 o mechanizme stanovenia cien a regulácie cien elektrickej energie. Toto nariadenie vlády obsahovalo podrobné pravidlá na výpočet úradných cien elektrickej energie. PPA prevzali vzorce a pravidlá z nariadenia vlády ([66]).

(300) Rozhodnutia o podpísaní PPA, ako aj rozhodnutia ohľadne privatizácie, prijímalo riaditeľstvo MVM. Členov riaditeľstva volí valné zhromaždenie. V zmysle informácie maďarských úradov ([67]) „vzhľadom na to, že viac ako 99 % akcií MVM Rt. je vo vlastníctve štátu, menovanie, voľba, respektíve odvolanie členom riaditeľstva sa uskutoční výlučne v súlade s vôľou štátu“.

(301) Podľa nariadenia vlády č. 34/1995 zo dňa 5. apríla 1995 o realizácii I. zákona o elektrickej energii je MVM povinný do deväťdesiatich dní od schválenia energetického plánu zabezpečiť predloženie ponúk.

(302) PPA Kispesti Erőmű Rt. podpísali na základe uvedeného právneho postupu po verejnej súťaži:

(303) Spoločné usmernenia o postupe na povolenie o vybudovaní elektrárne a o všeobecných pravidlách súťaže vydalo zodpovedné odborné ministerstvo a Maďarský energetický úrad v roku 1997.

([62]) Rozhodnutie Súdneho dvora v prípade č. C-482/99 zo dňa 16. mája 2002.

([63]) Pozri napr. list maďarských orgánov zaevidovaný dňa 25. júla 2005.

([64]) 5. strana pripomienok je voľným prekladom anglického textu.

([65]) List zaevidovaný dňa 25. júla 2005.

([66]) „Zmluva prevzala vzorce a pravidlá z nariadenia vlády.“ List maďarských orgánov zaevidovaný 25. júla 2005.

([67]) Úryvok z listu zo dňa 20. júla 2005, zaevidovaného 25. júla 2005.

(304) Tieto spoločné usmernenia uvádzajú zmenu vlastníckej štruktúry, ako aj dôvody podporujúce potrebu založenia nových výrobných kapacít pre elektrickú energiu. Jednoznačne sa stanovujú nasledovné ciele: bezpečné dodávky pri najnižších možných nákladoch, modernizácia infraštruktúry v zmysle predpisov na ochranu životného prostredia, diverzifikácia prvotných zdrojov energie, vytvorenie pružnejšej siete elektrární s potrebnými rezervami, ktorá je schopná spolupracovať s energetickými sieťami západnej Európy. Zdôrazňuje sa aj to, aby činnosť budúcej siete elektrární „umožnila prevádzku so ziskom a údržbu tvorbou cien v súlade s právnymi predpismi“ ([68]).

(305) V 2. bode spoločných usmernení ministerstva a Maďarského energetického úradu je uvedené, že na splnenie týchto cieľov je potrebné zabezpečiť „modernú sieť elektrickej energie zodpovedajúcu požiadavkám na ochranu životného prostredia, ktorá zabezpečí európsku spoluprácu, návratnosť oprávnených investícií a nákladov znášaných efektívne fungujúcimi zvýhodnenými subjektmi, ako aj ceny zabezpečujúce zisk pre dlhodobú činnosť. Vyššie uvedené ciele sa musia splniť takým spôsobom, aby zabezpečili …prvotnú bezpečnosť dodávok energie, umožnili pre potencionálnych investorov istotu a návratnosť investícií, …, a zabezpečili splnenie deklarovaného úmyslu vlády.“

(306) Spoločné usmernenia ďalej riadia proces verejnej súťaže, ktorý sa viaže k vytvoreniu výrobnej kapacity.

(307) Konečný návrh na víťaza tendra predložil hodnotiaci výbor. Členmi tohto výboru sú Ministerstvo hospodárstva (Gazdasági Minisztérium), Ministerstvo ochrany životného prostredia (Környezetvédelmi Minisztérium), Maďarský energetický výbor (Magyar Energia Hivatal), MVM a zástupcovia banky ERSTE Bank. Konečné rozhodnutie prijalo riaditeľstvo MVM. V zmysle spoločných usmernení oficiálny výsledok tendra sa môže uverejniť (výlučne) len v oficiálnom vestníku ministerstva.

(308) II. zákon o elektrickej energii je postavený tak, že existenciu PPA považuje za skutočnosť. Tento zákon, ktorý v hodnotenom období vytvoril rámec právnych predpisov fungovania maďarského energetického trhu v mnohých prípadoch poukazuje na dlhodobé nákupné záväzky MVM.

(309) V zmysle par. 5 ods. 2) nariadenia vlády č. 183/2002 zo dňa 23. augusta 2002 o uviaznutých nákladoch ustanovuje sa povinnosť MVM na opätovné rokovania v záujme zníženia kapacít rezervovaných PPA. Nariadenie vlády takýmto spôsobom zaväzuje MVM na predloženie návrhu na zmenu PPA.

([68]) Text spoločných usmernení Komisii predložili len v anglickom jazyku.

(310) AES-Tisza Erőmű Kft. vo svojich pripomienkach tvrdí, že po období regulácie cien (teda po 1. januári 2004 s výnimkou regulácie cien v roku 2007) ceny podľa PPA nie sú výsledkom účasti štátu, ale sa vytvorili ako výsledok rokovaní príslušnej elektrárne a MVM.

(311) Komisia uznáva, že presné množstvo zdrojov prevedených na zvýhodnené subjekty nezávisí výlučne od doložiek uvedených v PPA, ktoré sú výsledkom účasti štátu, ale aj od termínovaných dvojstranných rokovaní vedených medzi MVM a výrobcami. PPA skutočne ponechávajú určitý priestor subjektom, aby sa mohli dohodnúť na skutočnom množstve elektrickej energie kúpenej MVM, ako aj (hlavne v prípade sadzby za kapacitu) o takých prvkoch cien, ktoré, ako je to uvedené v odseku (356), závisia od mnohých činiteľov a sú potrebné ich úpravy v určitých intervaloch. Zároveň rokovania o množstve kupovanej elektrickej energie nikdy nesmú viesť k menšiemu množstvu, ako je garantovaný odber minimálneho množstva stanovený v PPA. Rovnako aj cenové rokovania sa môžu uskutočniť výlučne v súlade s PPA a v rámci mechanizmu tvorby cien, ktorý je výsledkom účasti štátu. Cenové rokovania teda nemôžu spochybniť oprávnené náklady a nákupnú povinnosť za ceny zabezpečujúce pokrytie zisku potrebného na prevádzku elektrárne.

(312) Okrem toho, nezávisle od rokovaní medzi MVM a výrobcami v určitých obdobiach sa s prepustením štátnych zdrojov oprávneným subjektom spája aj tá skutočnosť, že PPA predpisujú rezervovanie väčšej časti kapacity elektrární za kompenzáciu.

(313) Vo svojich pripomienkach ([69]) každá zo zainteresovaných subjektov súhlasila s tým, že hlavné vzorce cien a stanovenia cien v PPA sledovali hlavné pravidlá regulácie cien po 1. januári 2004. […] ([70]) Erőmű Rt. v uvedených poznámkach, ako aj v pripomienkach k rozhodnutiu o začatí konania objasňuje, že cenové rokovania „vysvetlili“ používanie vzorcov na tvorbu cien a „vyjasnili“ ich obsah (*). Uznáva, že základom PPA sú náklady a kryjú oprávnené náklady, ďalej od začiatku vo veľkej miere zohľadňovali spôsob výpočtu cien používaný v nariadeniach o cene.

(314) […] Erőmű Rt. okrem toho vysvetľuje, že základom pre vzorec tvorby cien uvedený v upravenej PPA […] je taktiež nariadenie vlády: „V úprave z roku [a] […] vzorec na výpočet sadzby dispozičnej povinnosti ([…] zoznam

([69]) List maďarských orgánov postúpený Komisii 20. októbra 2004, ďalej v prípade Dunamenti Erőmű Rt. list postúpený 25. júla 2005.

([70]) Príloha č. 3 podania […] Erőmű Rt.

(*) Názov energetického zdroja.

príloh […]) súhlasí s tým, ktorý v súvisiacom nariadení stanovuje poplatok za maximálnu disponibilnú povinnosť výrobcov a poplatok za energiu“ (v poznámke pod čiarou je odkaz na nariadenie č. 55/1996/IKIM a č. 46/2000/GM, ďalej na posledný právny akt pred 1. januárom 2004 nariadenie č. 60/2002/GKM).

(315) Z uvedeného jasne vyplýva, že ani cenové rokovania ani úpravy PPA sa nedotkli základných princípov PPA, ktoré boli stanovené za uvedených podmienok pri uzatvorení uvedených dohôd. Aj dnes je základom PPA ten istý princíp, nákupná povinnosť za účelom zabezpečenia návratnosti investícií.

(316) Na základe uvedeného je zrejmé, že maďarský štát mal podiel na určení nákupnej povinnosti spoločnosti MVM voči výrobcom elektrickej energie, ktorá sa zakladá na princípe krytia odôvodnených fixných a variabilných nákladov.

(317) Okrem toho, na základe stálej judikatúry sa opatrenie nepovažuje za štátnu pomoc len vtedy, ak podniku poskytnú priamu a jednoznačnú pomoc zo štátnych zdrojov, ale aj vtedy, ak v prípade budúcej realizácie určitých podmienok úrady znášajú dodatočné finančné riziká, ktoré by bez poskytnutia výhody znášať nemuseli ([71]). V roku 2004 bolo jednoznačné, že MVM musí takéto dodatočné náklady znášať v prípade, ak výrobcovia a dovozcovia elektrickej energie budú ponúkať nižšie ceny ako výrobcovia pôsobiaci v rámci PPA, nakoľko tieto ponuky by podnietili MVM na zmenu portfólia zabezpečenia elektrickej energie a v dôsledku toho by znížila množstvo nakupované od výrobcov v rámci PPA, resp. dosiahla by zníženie cien. Ale na základe povinností vyplývajúcich z PPA MVM takúto možnosť voľby nemá, pretože – ako je to už z vyššie uvedeného zrejmé – nemôže znížiť minimálnu úroveň (garantované odberné množstvo) množstva nakupovanej elektrickej energie od výrobcov pod PPA, ďalej nemôže viesť cenové rokovania na základe alternatívnych ponúk od konkurenčných výrobcov, pretože ho viažu mechanizmy tvorby cien na základe nákladov. Komisia na základe tejto skutočnosti a skutočností uvedených v odôvodneniach 315 a 316 dospela k názoru, že podmienky poskytovania štátnych zdrojov po 1. máji 2004 v PPA existujú a počas celej doby platnosti PPA aj existovať budú, nezávisle od skutočnej situácie na trhu, nakoľko PPA neumožňujú MVM možnosť voľby zníženia zdrojov na nákup potrebnej elektrickej energie.

(318) Z vyššie uvedených vyplýva, že PPA vedú k poskytovaniu štátnych zdrojov.

([71]) Pozri najmä rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 13. júna 2000 vynesený v spojených prípadoch č. T-204/97 a č. T-290/97 EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA kontra Komisia Európskych spoločenstiev [Zb. Súdnych rozhodnutí 2000, s. II-02267].

Narúšanie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod medzi členskými štátmi

(319) Na trhu s elektrickou energiou sa zaviedla voľná súťaž a medzi členskými štátmi sa obchoduje s elektrickou energiou, najmä od nadobudnutia účinnosti smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/92/ES z 19. decembra 1996 o spoločnej právnej úprave vnútorného trhu s elektrickou energiou ([72]).

(320) V dôsledku toho opatrenia v energetickom odvetví v niektorom z členských štátov zabezpečujúce niektorým podnikom výhody môžu tvoriť prekážku exportu elektrickej energie pre podniky iných členských štátov do tohto členského štátu alebo môžu stimulovať export elektrickej energie z tohto členského štátu do ostatných. Toto platí najmä v prípade Maďarskej republiky, keďže kvôli svojej centrálnej polohe v rámci Európy je napojená alebo sa vie ľahko napojiť na siete mnohých súčasných alebo budúcich členských štátov.

(321) Toto platí najmä v prípade Maďarskej republiky, ktorá má v Európe centrálnu polohu, a zo siedmych susedných členských štátov sú štyri členskými štátmi Európskej únie. Z členských štátov EÚ je vzájomne prepojená so Slovenskom, Rakúskom a Rumunskom. V roku 2004 importovala takmer 14 000 GWh a exportovala 6 300 GWh energie. Od roku 2005 dovoz prevýšil 15 000 GWh, vývoz sa zvýšil na 8 000 až 10 000 GWh.

(322) Výrobná kapacita Maďarska bola v rokoch po pristúpení Maďarska do EÚ približne 60 % pod úrovňou PPA. Platnosť PPA skončí medzi koncom roka 2010 a koncom roka 2024. Vyššie uvedené podmienky záväzku MVM k nákupu zostávajú do skončenia platnosti zmlúv nedotknuté.

(323) Prvý krok otvorenia maďarského trhu sa uskutočnil 1. júla 2004, kedy každý spotrebiteľ, okrem domácností, získal oprávnenie na to, aby vstúpil na voľný trh. Od 1. januára 2008 sa zrušil verejný sektor a v súlade s tým sa každý spotrebiteľ stal „oprávneným“.

(324) Najväčší podiel oprávnených spotrebiteľov si ani napriek otvoreniu trhu prebiehajúceho od roku 2004 nevybral sektor voľného trhu. Odvetvová kontrola realizovaná Úradom pre hospodársku súťaž na maďarskom trhu s elektrickou energiou jednoznačne vyvodila záver, že nedostatok konkurenčných kapacít kvôli významným kapacitám rezervovaným PPA tvorí značnú prekážku vstupu na konkurenčný trh ([73]). Prostredníctvom PPA sa približne 60 % maďarskej výrobnej kapacity spája s verejným sektorom a jedine s MVM a v skutočnosti môže o nových spotrebiteľov súťažiť iba zvyšná kapacita.

([72]) Ú. v. ES L 27, 30.1.1997, s. 20.
([73]) Uverejnené 15. mája 2006.

(325) Rezervované kapacity, t. j. množstvá garantované na takéto dlhé obdobie, tvoria prekážku aj v tom, aby na trh vstúpili noví spotrebitelia, keďže 60 % celkovej kapacity je spojených s jediným podnikom (v štátnom vlastníctve), ktorý poskytuje záruku na kúpu.

(326) Komisia aj v tejto súvislosti zohľadnila odvetvovú kontrolu Maďarského úradu pre hospodársku súťaž, ktorá výslovne konštatuje, že PPA vedú k uzatvoreniu trhu tým, že obmedzujú oprávnených spotrebiteľov v skutočnej zmene dodávateľa a zabraňujú potenciálnym veľkoobchodníkom vstúpiť na trh ([74]).

(327) Nedostatok disponibilných kapacít mimo PPA vedie okrem toho k zvýšeniu cien na konkurenčnom trhu. Významné množstvo kapacity a množstvo elektrickej energie rezervované v rámci PPA ovplyvňuje ceny aj na voľnom trhu.

(328) Podľa kvantitatívnej kontroly ([75]) Regionálneho centra pre výskum energetickej hospodárnosti (Regionális Energiagazdasági Kutatóközpont) vzťahujúcej sa na vplyv na maďarské veľkoobchodné ceny elektrickej energie, PPA vedú k vyšším veľkoobchodným cenám, ako by boli dosiahnuteľné bez týchto PPA. Všeobecnejšie štúdia konštatuje aj to, že PPA sú jedným z tých hlavných činiteľov, v dôsledku ktorých vzniká taká štruktúra trhu, ktorá „je nezlučiteľná s princípmi fungovania konkurenčného trhu“ ([76]). Táto štúdia okrem toho navrhuje zrušenie PPA ako riešenie na zabezpečenie voľnej hospodárskej súťaže na maďarskom veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou.

(329) Komisia sa vo svojej odvetvovej kontrole ([77]) sektoru elektrickej energie taktiež dotkla vplyvu PPA na súťaž a obchod. Komisia v odsekoch 467 až 473 konštatuje, že „Dlhodobé dohody o nákupe elektrickej energie (PPA) sú tiež vhodné na ovplyvňovanie množstva elektrickej energie pravidelne distribuovanej na veľkoobchodnom trhu“. V súvislosti s poľskými PPA dokument konštatuje, že „môžu tvoriť významnú prekážku v ceste rozvoja poľského veľkoobchodného trhu“. Ďalej pokračuje, že „podobná je situácia v Maďarsku, kde Magyar Villamos Művek (MVM), t. j. verejný veľkoobchodník nakupuje elektrickú energiu prostredníctvom dlhodobých PPA, ktorú následne predáva miestnym obchodníkom. Maďarské PPA kryjúce najväčšiu časť potreby elektrickej energie členského štátu môžu v súvislosti s poľským veľkoobchodným trhom vplývať na veľkoobchod v miere podobnej vyššie uvedenému alebo v miere ešte významnejšej.“

([74]) Bod 24 kapitoly Zhrnutie správy.

([75]) Uverejnené v novembri 2006. Pôvodný názov je nasledovný: „Vplyv zrušenia dlhodobých zmlúv o nákupe energie na veľkoobchodnú cenu elektrickej energie“.

([76]) Citát z bodu 2 štúdie: „je nezlučiteľná s princípmi fungovania konkurenčného trhu.“

([77]) 10. január 2007 http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

(330) Všetky vyššie uvedené štúdie teda vyvodzujú záver, že PPA narúšajú súťaž a môžu vplývať na obchod medzi členskými štátmi.

(331) Zainteresované strany argumentujú aj tým, že skutočnosti nezodpovedá tvrdenie, že nedostatok disponibilných voľných kapacít by viedol k narušeniu hospodárskej súťaže, keďže aukcie kapacít MVM potvrdzujú, že podnik nebol schopný predať ani ponúknuté produkty elektrickej energie.

(332) Porovnanie ponúknutého množstva a úspešne vydražených produktov ([78]) zároveň poukazuje na to, že MVM takmer na každej aukcii predal všetky ponúknuté produkty. Dokonca vo väčšine prípadov predal aj tých ďalších 10 % produktov, ktorých ponúknutie umožnil právny predpis.

(333) Zainteresované osoby vo svojich pripomienkach zdôrazňovali aj to, že na obchod a na vybudovanie voľnej súťaže na maďarskom veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou vplývalo mnoho iných činiteľov. Komisia samozrejme vyjadruje súhlas s tým, že PPA nie sú jediným činiteľom ovplyvňujúcim súťaž a obchod. Všetky vyššie uvedené štúdie uznávajú, že veľký počet iných činiteľov (právne predpisy, obmedzený prístup k cezhraničným kapacitám, významný vplyv cenového vývoja na medzinárodných energetických trhoch atď.) tiež vplýva na úspešnosť otvorenia trhu, ako aj na skutočnú cenovú úroveň. Zároveň všetky štúdie predložené Komisii počas tohto vyšetrovania alebo štúdie, ktoré sú Komisii inak k dispozícii, okrem štúdie objednanej a predloženej elektrárňou AES-Tisza Erőmű Kft. ([79]), uznávajú, že PPA významne ovplyvňujú súťaž a obchod.

(334) Kapacity rezervované PPA, garantovaný odber a cenový mechanizmus ochránia elektrárne počas celej doby platnosti dohôd od obchodných rizík súvisiacich s prevádzkovaním elektrární. Ako to bolo objasnené v odôvodnení 211, patrí sem kolísanie výrobných nákladov elektrickej energie, najmä palivových nákladov, zmeny cien elektrickej energie, ktoré majú platiť koneční spotrebitelia, ďalej nerovnosť dopytu konečných spotrebiteľov po elektrickej energii. Vzhľadom na to, že toto sú také obvyklé riziká, ktoré musia byť prijaté výrobcami elektrickej energie fungujúcimi bez PPA, PPA zabraňujú vytvoreniu rovnakých konkurenčných podmienok medzi výrobcami a narúšajú súťaž založenú na schopnostiach účastníkov.

([78]) Informácie sú dostupné na webovej stránke Maďarského energetického úradu: www.eh.gov.hu
Maďarský text tohto rozhodnutia je voľným prekladom anglického textu.

([79]) Štúdia Dr. Theon van Dijka, marec 2006.

(335) Komisia konštatuje aj to, že elektrárne fungujúce prostredníctvom PPA sú členmi takých veľkých medzinárodných podnikov, ktoré sa nachádzajú aj v mnohých iných členských štátoch. Opatrenie zabezpečujúce konkurenčnú výhodu otáznym podnikom nepochybne vplýva na obchod a je vhodné na to, aby narušalo súťaž na spoločnom trhu.

(336) Väčšina zainteresovaných strán vyšetruje kritériá vplyvu na obchod a narušanie súťaže, odvolávajúc sa na trhové podmienky charakteristické v dobe uzatvorenia PPA alebo v každom prípade na podmienky predchádzajúce pristúpeniu Maďarska do EÚ. Komisia nemôže prijať takýto prístup a v tejto súvislosti odkazuje na uvedené odôvodnenia 156 až 172.

(337) Jednotlivé zainteresované strany tvrdia, že v prípade samostatného vyšetrovania ich vlastné PPA nevplýva na obchod, keďže v porovnaní s celkovou kapacitou krajiny je výrobná kapacita ich elektrárne nepatrná. Keďže princípy všetkých PPA sú rovnaké (povinnosť nákupu určitého minimálneho množstva vyrobenej elektrickej energie, rezervovanie výrobných kapacít, použitie ceny pokrývajúcej odôvodnené fixné a variabilné náklady počas 15 až 27 ročného obdobia), každá z dohôd vplýva na trh. Zároveň koexistencia desiatich PPA na maďarskom trhu logicky znásobuje tento vplyv. Uvádzaný vplyv je o to významnejší, o čo viac kapacity je krytých prostredníctvom PPA.

(338) V dôsledku toho Komisia konštatuje, že podmienky a lehoty uvedené v PPA vplývajú na obchod a sú schopné narušiť súťaž.

(339) Komisia v bode 3.1. rozhodnutia o začatí konania vyslovila pochybnosti v spojitosti s tým, či PPA atómovej elektrárne Paksi Atomerőmű tvorí štátnu pomoc s ohľadom na prípadné podstatné rozdiely od ostatných PPA. V dôsledku svojho vyšetrovania Komisia dospela k záveru, že vyššie uvedené hodnotenie kritérií štátnej pomoci sa rovnako vzťahuje aj na PPA elektrárne Paksi Atomerőmű, keďže relevantné ustanovenia tohto PPA sa zhodujú s princípmi ostatných PPA. Relevantné špecifické črty PPA elektrárne v Paksi toto rozhodnutie v rámci analýzy príslušného kritéria vyššie objasnilo.

(340) Na základe uvedenej analýzy Komisia zastáva názor, že za štátnu pomoc podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES sa považujú najdôležitejšie podmienky záväzku na nákup uvedené v PPA: čiže vyhradenie rezervovania kapacity a garantovaného odberu prostredníctvom MVM s takými podmienkami, ktorých cieľom je zabezpečenie návratnosti investícií elektrární, oslobodiac ich od obchodných rizík vyplývajúcich z prevádzky. Táto štátna pomoc je výsledkom spoločného použitia rezervácie kapacity, garantovaného minimálneho odberu, cenového mechanizmu zameraného na krytie fixných, variabilných a kapitálových nákladov založených na poplatku za kapacitu a energiu, ako aj dlhodobej platnosti presahujúcej obvyklú trhovú prax.

7.4. **Použitie PPA po pristúpení k EÚ**

(341) Zainteresované osoby argumentujú tým, že opatrenia právoplatne prijaté pred pristúpením do Európskej únie Komisia nesmie po pristúpení preskúmať. To by bolo v súlade so všeobecným princípom zákazu retroaktivity.

(342) Komisia nesúhlasí s touto argumentáciou. Od dátumu pristúpenia musí byť na všetky opatrenia aplikované *acquis* Spoločenstva, bez ohľadu na to, či boli pred pristúpením na základe vnútroštátnych právnych predpisov legálne alebo nie. Na podporné opatrenia sa aplikujú osobitné pravidlá vzťahujúce sa na opatrenia štátnej pomoci stanovené v prílohe IV. Aktu o pristúpení aj vtedy, ak boli pred pristúpením prijaté v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi.

(343) Bod 1 kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení považuje za existujúcu pomoc výlučne iba nasledovné tri kategórie pomoci: i) pomoc, ktorá vstúpila do platnosti pred 10. decembrom 1994; ii) pomoc, ktorú po preskúmaní Komisiou zahrnuli do dodatku prílohy IV Aktu o pristúpení, ako aj iii) pomoc, ktorú v rámci takzvaného „dočasného mechanizmu“ Komisia odsúhlasila. Každé opatrenie aplikovateľné aj po dátume prístupu, ktoré je považované za štátnu pomoc a nevyhovuje niektorej z týchto troch kategórií, sa od dátumu prístupu musí považovať za novú pomoc; Komisia má teda plnú právomoc zakázať takú pomoc, pokiaľ nie je zlučiteľná so spoločným trhom. Aplikácia štátnych pravidiel pomoci na budúce dopady opatrení použiteľných po pristúpení neznamená retroaktívnu aplikáciu pravidiel EK vzťahujúcich sa na štátnu pomoc, a v každom prípade budú aplikované na základe splnomocnenia Aktu o pristúpení.

(344) Bod 2 kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení definuje „dočasný mechanizmus“. Tento bod upravuje právny rámec vzťahujúci sa na kontrolu schém pomoci a individuálnej pomoci, ktoré v nových členských štátoch nadobudli platnosť pred dátumom pristúpenia a ktoré sú aplikovateľné aj po pristúpení.

(345) Zainteresované strany argumentujú, že keďže pravidlá štátnej pomoci Spoločenstva sú aplikovateľné iba od dátumu pristúpenia, preto sa môžu určiť za opatrenia aplikovateľné aj po pristúpení iba opatrenia zabezpečujúce dodatočnú výhodu po pristúpení. Podľa ich argumentácie PPA po pristúpení nevytvorili dodatočnú výhodu, keďže ich vzorec ceny bol určený pred pristúpením, a z toho vyplýva, že finančný záväzok štátu bol pred pristúpením v plnej miere známy.

(346) Komisia predkladá nasledovné pripomienky. Platnosť PPA skončí v období rokov 2010 až 2024, teda po pristúpení. Komisia posúdila iba vo veľmi výnimočných prípadoch, že sa niektoré opatrenie pomoci platné aj po dátume pristúpenia nepovažuje v zmysle Aktu o pristúpení za opatrenie aplikovateľné aj po pristúpení. Avšak túto výnimočnú prax – podľa všeobecných princípov právneho výkladu výnimiek – je potrebné vykladať zúžene v záujme toho, aby sa spod kontroly Komisie nad opatreniami štátnej pomoci nevylúčili také opatrenia, na ktoré sa podľa úmyslu signatárov Zmluvy o pristúpení musí vzťahovať táto kontrolná právomoc.

(347) V tomto ohľade Komisia vo svojej doterajšej praxi ([80]) usúdila, že v zmysle prílohy IV Aktu o pristúpení tie opatrenia pomoci, v prípade ktorých bola pred pristúpením presne známa presná miera hospodárskeho záväzku štátu, nie sú po pristúpení aplikovateľné.

„Presná miera hospodárskeho záväzku štátu“

(348) PPA neurčujú maximálnu hranicu finančného záväzku štátu a pred pristúpením nebolo možné presne vypočítať presnú mieru tohto finančného záväzku na celú dobu platnosti PPA.

(349) Naopak, miera finančného záväzku štátu podľa PPA závisí od takých ukazovateľov, ktorých budúci vývoj bol v deň pristúpenia neznámy. PPA ďalej garantujú výrobcom ochranu pred kolísaním takých nákladov, ktoré sú spojené nie s transakciami pred pristúpením, ale s budúcimi transakciami alebo udalosťami, a tak v deň pristúpenia boli neznáme.

(350) Obzvlášť nasledovné okolnosti potvrdzujú skutočnosť, že v deň pristúpenia bola miera záväzku štátu v rámci PPA neznáma a že PPA pre štát vytvárajú aj po pristúpení záväzky.

(351) Predovšetkým PPA nestanovujú presnú cenu, za ktorú výrobcovia predávajú svoju energiu MVM. Vypočítanie ceny je výsledkom výpočtov založených na takých vzorcoch, ktoré sú zložené z ukazovateľov, ktoré kolíšu v dôsledku mnohých nepredvídateľných spôsobov.

(352) Cenový vzorec PPA obsahuje pohotovostný poplatok (alebo poplatok za kapacitu), poplatok za energiu, ku ktorému sa pripájajú ďalšie rôzne doplnkové poplatky v závislosti od výrobcov.

(353) Vzorec stanovuje iba prijateľné náklady a poplatky podľa jednotlivých kategórií poplatkov, ďalej to, nakoľko je daná kategória poplatku významná v cene.

(354) Výrobcovia aj MVM vo svojich pripomienkach uznali, že presný obsah určitých kategórií poplatkov musí byť ďalej objasnený v rámci rokovaní vedených s MVM.

([80]) Pozri napríklad rozhodnutie Komisie zo dňa 28. januára 2008 o štátnej pomoci č. CZ 14/2003 – Česká republika „Česká spořitelna, a. s.“.

(355) Z kategórií nákladov uznaných v PPA sú mnohé variabilné a nemohli byť presne známe pred pristúpením. Napríklad:

(356) *Poplatok za kapacitu*

Táto kategória poplatkov zohľadňuje tak garantované kapacity, ako aj kapacity skutočne využité spoločnosťou MVM. Okrem iného závisí od ročného, mesačného a týždenného plánovania. Každé PPA sa odvoláva na pravidlá periodického plánovania a presná konečná cena v prípade každého PPA závisí od ročných, mesačných a týždenných plánov. Samozrejme nie je možné vopred stanoviť tieto kategórie nákladov. Strany napríklad vo svojich plánoch môžu v súvislosti s jedným daným obdobím počítať so zvýšenou kapacitou. Celková cena, ktorá má byť zaplatená spoločnosťou MVM, nevyhnutne závisí od iných činiteľov ovplyvňujúcich dopyt po elektrickej energii, napríklad od počasia.

Výmenný kurz maďarského forintu taktiež ovplyvňuje túto kategóriu nákladov.

(357) *Poplatok za energiu*

Túto kategóriu nákladov primárne určujú palivové náklady. Kolísanie týchto nákladov nasleduje také trhové pravidlá, ktoré strany nie sú schopné kontrolovať. PPA nestanovujú žiadnu konkrétnu hornú hranicu v súvislosti s nákladmi spojenými s budúcim vývojom ceny palív.

Presnú sumu poplatku za energiu, ktorá má byť zaplatená za dané obdobie, samozrejme ovplyvňuje aj presné množstvo energie predanej pre MVM. Posledné z uvedených môže byť vypočítané iba dodatočne.

(358) *Doplnkové poplatky (ak sa použijú)*

Jednotlivé PPA predpisujú doplnkový poplatok za rezervovanú, avšak napokon nevyužitú kapacitu. Samozrejme presná suma tohto poplatku nemôže byť vopred stanovená.

(359) Vo väčšine PPA je prítomný systém bonus/malus, na základe ktorého sú výrobcovia oprávnení započítať prirážku, pokiaľ napríklad v období špičky prevádzkujú vyššiu kapacitu alebo vyrábajú viac energie, ako je predpísané v PPA. V opačnom prípade, ak výrobca poskytuje menej kapacity, ako je predpísané v PPA a v ročnom/mesačnom pláne, stanoví vopred zníženie ceny (malus).

(360) Tieto výpočty, podobne ako vyššie uvedené, sú založené na periodickom prevádzkovom pláne a závisia aj od správania výrobcu. Za žiadnych okolností ich nie je možné určiť vopred.

(361) Z uvedeného možno vidieť, že v prípade zmlúv s 15 – 27 ročnou platnosťou nemožno technicky presne stanoviť konečnú nákupnú cenu energie. Presná cena závisí od periodických výrobných plánov a je ovplyvnená mierou dopytu po energii, správaním zmluvných strán, cenami palív atď.

(362) Hoci nie každý argument z uvedených sa vzťahuje na každú PPA (keďže kategórie prijateľných nákladov sa v závislosti od jednotlivých dohôd do určitej miery líšia), každá PPA obsahuje taký cenový prvok, ktorý nie je možné vopred presne stanoviť.

(363) Na základe toho Komisia zastáva názor, že existencia vzorcov na určenie cien neohraničuje dostatočne hospodársky záväzok štátu. Skutočnosť, že vzorec pozostáva z mnohých premenlivých ukazovateľov, znemožňuje dostatočne presné určenie budúcej miery štátneho záväzku.

(364) Popritom je potrebné poznamenať, že finančný záväzok MVM vyplývajúci z PPA vo veľkej miere závisí aj od okolností dopytu. Tento finančný záväzok sa totiž rovná rozdielu nákupnej ceny podľa PPA a príjmu z predaja energie spoločnosťou MVM. Avšak tú cenu, za ktorú bude MVM predávať energiu, nie je možné vopred určiť. Tento príjem totiž ovplyvňuje presná výška príjmu dosiahnutá spoločnosťou MVM z predaja realizovaného v rámci dohôd uzavretých s regionálnymi distribútormi, z výsledku konkurenčných rokovaní a aukcií a z predaja realizovaného na „trhovisku“. Tieto ceny ovplyvňuje aj periodická úradná úprava cien a kolísanie dopytu na trhu. Toto ďalej zvyšuje nevypočítateľnosť štátneho finančného záväzku existujúceho v dôsledku PPA. Okrem toho sa môže vyskytnúť, že garantované množstvá odberu stanovené v PPA čoraz viac presiahnu reálne potreby MVM, najmä po liberalizácii celého energetického trhu v januári 2008. Prebytok energie môže ďalej zvyšovať neznáme náklady, a tým môže presnú mieru štátneho záväzku v rámci PPA urobiť ešte viac nepredvídateľným.

(365) Na základe uvedeného platby splnené spoločnosťou MVM výrobcom elektrickej energie po pristúpení neznamenajú iba platbu splátok presného podporného rámca stanoveného pred pristúpením k EÚ.

(366) V dôsledku toho sú PPA skúmané v tomto rozhodnutí v zmysle kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení.

7.5. **PPA ako „nová pomoc“ oproti „existujúcej pomoci“**

(367) Podľa kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení „ak do troch mesiacov od doručenia úplných informácií o existujúcom opatrení pomoci alebo od doručenia vyjadrenia nového členského štátu, v ktorom informuje Komisiu o tom, že považuje poskytnuté informácie za úplné, pretože ďalšie požadované informácie nie sú dostupné alebo už boli poskytnuté, nevznesie Komisia proti nemu námietky na základe vážnych pochybností o jeho súlade so spoločným trhom, má sa za to, že Komisia nemá proti nemu námietky“.

(368) Na základe tohto článku niektorá zo zainteresovaných strán argumentuje, že Komisia opomenula trojmesačnú lehotu po oznámení Maďarska 31. marca 2004, a tým implicitne schválila opatrenie v rámci dočasného mechanizmu.

(369) V tomto ohľade Komisia upozorňuje na to, že predmetom oznámenia zo dňa 31. marca 2004 v rámci dočasného mechanizmu bolo nariadenie o kompenzácii poskytnutej spoločnosti MVM, a nie PPA. Maďarsko stiahlo svoje oznámenie a Komisia neskôr v súvislosti s PPA, s registračným číslom „NN“ začala nové konanie (pozri kapitola 1 vyššie).

(370) Nezávisle od tohto je potrebné poznamenať, že – ako to ilustruje nasledovná tabuľka – Komisia neopomenula trojmesačnú lehotu uvedenú zainteresovanými stranami.

Udalosť	Dátum	Lehota po prijatí informácií
Oznámenie Maďarska	31.3.2004	
Otázky Komisie	29.4.2004	29 dní
Odpovede Maďarska	4.6.2004	
Otázky Komisie	10.8.2004	2 mesiace a 6 dní
Odpovede Maďarska	21.10.2004	
Otázky Komisie	17.1.2005	2 mesiace a 27 dní
Odpovede Maďarska	7.4.2005	
Späťvzatie oznámenia Maďarskom	15.4.2005	8 dní

(371) Okrem uvedeného písomného kontaktu došlo 15. júla 2004, 30. novembra 2004 a 12. januára 2005 aj k osobnému stretnutiu medzi Komisiou a maďarskými úradmi.

(372) Čo sa týka konania tvoriaceho predmet tohto rozhodnutia, Komisia v ďalšom preskúma, či PPA obsahujú existujúcu alebo novú pomoc na základe nariadenia Aktu o pristúpení a nariadenia o konaní.

(373) Podľa kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení každé také opatrenie považované za štátnu pomoc, ktoré nadobudlo platnosť pred dňom pristúpenia a je uplatňované aj po tomto dni a ktoré nevyhovuje niektorej z vyššie uvedených kategórií existujúcej pomoci, sa odo dňa pristúpenia považuje za novú pomoc v zmysle článku 88 ods. 3 zmluvy o ES.

(374) PPA uvádzané v tomto rozhodnutí nadobudli platnosť v rokoch 1995 až 2001, t. j. pred pristúpením Maďarska do EÚ (1. mája 2004). Toto rozhodnutie sa vzťahuje iba na tie PPA, ktoré boli platné v deň pristúpenia. Nevzťahuje sa na žiadne PPA zrušené pred uvádzaným dátumom. Opatrenie sa z príčin uvedených v bode 7.4. považuje za opatrenie aplikovateľné po pristúpení počas aplikácie Aktu o pristúpení.

(375) Tri kategórie existujúcej pomoci uvedené v Akte o pristúpení zahŕňajú:

1. opatrenia pomoci zavedené pred 10. decembrom 1994.

   Každé PPA bolo podpísané a nadobudlo platnosť po 10. decembri 1994.

2. opatrenia pomoci uvedené v dodatku priloženom k Aktu o pristúpení.

   PPA všeobecne, ani jednotlivé PPA samostatne nie sú uvedené v dodatku podľa písm. b) ods. 1 kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení, ktorý obsahuje zoznam existujúcich opatrení pomoci.

3. opatrenia pomoci, ktoré boli pred dňom pristúpenia preskúmané orgánom pre kontrolu štátnej pomoci nového členského štátu a uznané za zlučiteľné s acquis a voči ktorým Komisia nevzniesla žiadnu námietku z dôvodu vážnych pochybností o súlade opatrenia so spoločným trhom podľa postupu ustanoveného v Akte o pristúpení, počas tzv. dočasného mechanizmu (pozri bod 2 kapitoly 3 prílohy IV Aktu o pristúpení).

   Ani jedno PPA nebolo predložené Komisii v rámci takzvaného dočasného mechanizmu.

(376) S ohľadom na to, že PPA nie sú zaradené ani do jednej kategórie existujúcej pomoci uvedenej v Akte o pristúpení, považujú sa odo dňa pristúpenia za nové pomoci.

(377) Komisia upozorňuje aj na to, že táto kategorizácia sa zhoduje s predpisom uvedeným v poslednej vete bodu v písm. b) článku 1 nariadení o konaní. Toto nariadenie stanovuje, že v prípade, ak sa dané opatrenia podľa práva Spoločenstva stanú štátnou pomocou po liberalizácii (t. j. v tomto prípade po nadobudnutí platnosti smernice 96/92/ES o liberalizácii trhu s elektrickou energiou, čo v Maďarsku nastalo v deň pristúpenia k Európskej únii), tieto opatrenia sa po dni liberalizácie nemôžu považovať za existujúcu pomoc, t. j. musí sa s nimi zaobchádzať ako s novou pomocou.

(378) Podľa argumentácie elektrárne Budapesti Erőmű sa posledná veta bodu v písm. b) článku 1 nariadenia o konaní neuplatňuje. Odvoláva sa na rozsudok prijatý vo veci Alzetta Mauro ([81]) tvrdiac, že pomoc, ktorú pred liberalizáciou priznali na trhu uzatvorenom pred konkurenciou, sa považuje odo dňa liberalizácie za existujúcu pomoc.

(379) Komisia nemôže prijať túto argumentáciu. Ako to bolo už objasnené, podľa stanoviska Komisie cieľom ustanovení Aktu o pristúpení vzťahujúcich sa na štátnu pomoc bolo zabezpečenie práve toho, aby Komisia preskúmala všetky také opatrenia, ktoré by sa po dni pristúpenia mohli využiť na narúšanie súťaže medzi členskými štátmi. V rozpore so zmluvami o pristúpení prijatými pred 1. májom 2004, Akt o pristúpení, ktorý nadobudol platnosť 1. mája 2004, sa snažil o to, aby sa okruh opatrení považovaných za existujúcu pomoc obmedzil na tri konkrétne prípady uvedené vyššie. Rozsudok prijatý vo veci Alzetta Mauro sa netýka opatrení zaradených do okruhu Aktu o pristúpení, a preto nemôže byť v tejto súvislosti aplikovaný na PPA tvoriace predmet kontroly. Okrem toho sa rozsudok prijatý vo veci Alzetta Mauro vzťahuje na konkrétnu situáciu predchádzajúcu nadobudnutiu platnosti nariadenia (ES) č. 659/1999.

(380) Budapesti Erőmű ďalej tvrdí, že bod v písm. b) článku 1 nemožno aplikovať na špecifické opatrenia pomoci, „keďže o špecifických opatreniach pomoci sa nezmieňuje“. Komisia zamietla tento argument. Neexistuje taká príčina, kvôli ktorej sa odkaz na „pomoc“ a „určité opatrenie“ nemohol odvolávať naraz na individuálnu pomoc, ako aj na schémy pomoci. Článok 4 nariadenia (ES) č. 659/1999 dôsledne odkazuje na oznámené „opatrenia“, avšak Komisia nepredpokladá, že by článok 4 podľa zainteresovanej osoby bol smerodajný iba na predbežné preskúmanie oznámených schém pomoci.

(381) V dôsledku toho na základe Aktu o pristúpení a nariadení o konaní Komisia usudzuje, že PPA sa považujú za novú pomoc.

([81]) Pozri poznámku pod čiarou č. 32.

7.6. **Komisia nemôže zrušiť platne uzavreté súkromné dohody („pacta sunt servanda“) – Právna neistota – Proporcionalita**

(382) V tomto ohľade Komisia zamýšľa zaujať stanovisko v súvislosti s tými pripomienkami predloženými zainteresovanými stranami, podľa ktorých Komisia nemôže zrušiť súkromné zmluvy, keďže podľa zainteresovaných strán by to bolo v protiklade s pravidlami Zmluvy o ES vzťahujúcimi sa na štátnu pomoc, s princípom právnej istoty a požiadavkou proporcionality.

(383) Komisia odmieta túto argumentáciu. Z pohľadu štátnej pomoci forma pomoci (v prípade PPA súkromná zmluva) nemá význam, keďže z hľadiska skúmania Komisie je podstatný výlučne vplyv daného opatrenia. Pokiaľ v dôsledku podmienok niektorej súkromnej zmluvy vznikne u jednej strany protiprávna a nezlučiteľná štátna pomoc, v tom prípade daný členský štát musí zrušiť platnosť takýchto podmienok. Komisia musí nariadiť zrušenie protiprávneho a nezlučiteľného štátneho opatrenia pomoci aj vtedy, ak štátna pomoc tvorí taký významný prvok dohody, že jej zrušenie sa dotýka aj platnosti samotnej dohody.

(384) V súvislosti s právnou istotou Komisia predkladá nasledovné pripomienky. Európska dohoda zakladajúca pridruženie medzi Európskymi spoločenstvami a ich členskými štátmi na jednej strane, a Maďarskou republikou na strane druhej bola podpísaná 16. decembra 1991 a do platnosti vstúpila 1. februára 1994, čiže predtým, ako boli uzavreté PPA. Maďarsko oficiálne predložilo žiadosť o pristúpenie 31. marca 1994. V období, kedy strany uzatvorili PPA (v rokoch 1995 až 2001), Maďarsko už bolo povinné v súlade s článkom 62 Európskej dohody zosúladiť svoje pravidlá hospodárskej súťaže so Zmluvou o ES. Jednoznačné bolo aj to, že PPA boli podpísané na takú dlhú dobu platnosti, ktorá neskončí pred vstupom Maďarska do Európskej únie.

(385) Maďarská republika 16. apríla 2003 podpísala Zmluvu o pristúpení ([82]). Zmluva o pristúpení vstúpila do platnosti 1. mája 2004. Od dátumu pristúpenia sa ustanovenia pôvodných základných zmlúv, ako aj sekundárnych právnych predpisov stali v Maďarsku záväznými, v súlade s článkom 2 Aktu o pristúpení. V dôsledku toho v nových členských štátoch musí byť na každý zmluvný vzťah aplikovaný tzv. acquis communautaire Spoločenstva a akákoľvek výnimka z tohto pravidla môže vyplývať výlučne z Aktu o pristúpení. Akt o pristúpení pripojený k Zmluve o pristúpení, ako aj jeho prílohy neobsahujú takú výnimku od pravidiel štátnej pomoci, ktorá by vylúčila PPA alebo odvetvie energetiky všeobecne z priameho uplatňovania právnych predpisov EÚ týkajúcich sa so štátnej pomoci.

([82]) Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003.

(386) Komisia je preto ohľadne energetického odvetvia povinná aplikovať pravidlá hospodárskej súťaže EÚ v prípade Maďarska podobne ako v ostatných členských štátoch. Komisia na rozdiel od argumentácie zainteresovaných strán zastáva názor, že k právnej neistote na spoločnom energetickom trhu by viedlo skôr to, ak by na PPA neaplikovala pravidlá vzťahujúce sa na štátnu pomoc. Pristúpenie niektorej krajiny k EÚ môže skutočne vytvoriť situáciu, kedy opatrenie, ktoré pred pristúpením nebolo v rozpore s vnútroštátnymi právnymi predpismi, sa po pristúpení považuje za štátnu pomoc, a tým bude spadať pod kontrolnú právomoc Komisie v oblasti štátnej pomoci.

(387) Komisia v pripomienkach zainteresovaných strán nenašla odôvodnený argument vzťahujúci sa na to, prečo by bolo toto konanie nezlučiteľné s princípom právnej istoty.

7.7. **Kontrola zlučiteľnosti**

(388) V článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES sa stanovuje všeobecný princíp, v zmysle ktorého je v rámci Spoločenstva zakázané poskytovať štátnu pomoc.

(389) V odsekoch 2 a 3 článku 87 Zmluvy o ES sa definujú výnimky od všeobecného pravidla uvedeného v odseku 1 článku 87 Zmluvy o ES, podľa ktorého sú takéto pomoci nezlučiteľné so spoločným trhom.

(390) Oslobodenia uvedené v odseku 2 článku 87 Zmluvy o ES nie sú v tejto veci aplikovateľné, keďže toto opatrenie nemá sociálnu povahu, nebolo poskytnuté individuálnym spotrebiteľom, nie je určené na náhradu škody vzniknutej živelnou pohromou alebo inou mimoriadnou udalosťou a nie je pomocou poskytovanou hospodárstvu určitých oblastí Spolkovej republiky Nemecko v dôsledku rozdelenia Nemecka.

(391) Ďalšie oslobodenia stanovujú v ods. 3 článku 87 Zmluvy o ES.

(392) V článku 87 ods. 3 písm. a) sa stanovuje, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať „pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou“. V deň pristúpenia celé územie Maďarska mohlo byť považované za takúto oblasť, a väčšina regiónov krajiny môže aj naďalej čerpať výhody takejto pomoci ([83]).

([83]) Regionálnu mapu pomoci Maďarska odsúhlasila Komisia dňa 13. septembra 2006 a zverejnila v Ú. v. EÚ C 256, 24.10.2006, s. 7.

(393) Komisia na hodnotenie takejto pomoci prijala usmernenie. V deň pristúpenia Maďarska k EÚ bolo v platnosti usmernenie pre vnútroštátnu regionálnu pomoc ([84]) (ďalej „predchádzajúce usmernenie pre regionálnu pomoc“). Toto usmernenie upravovalo hodnotenie regionálnej pomoci aj z pohľadu písm. c) ods. 3 článku 87 Zmluvy o ES. Komisia prijala na obdobie po 1. januári 2007 nové usmernenie pre regionálnu pomoc ([85]) (ďalej „nové usmernenie pre regionálnu pomoc“).

(394) Spravidla môže byť štátna pomoc povolená výlučne iba na krytie investičných nákladov podľa obidvoch usmernení pre regionálnu pomoc ([86]). Podľa znenia obidvoch usmernení:

(395) „Regionálna pomoc zameraná na zníženie bežných výdavkov firmy (prevádzková pomoc) je spravidla zakázaná. Takáto pomoc však môže byť výnimočne poskytnutá v regiónoch oprávnených podľa odchýlky v článku 87 ods. 3 písm. a) za predpokladu, že i) je odôvodnená z hľadiska prínosu pre regionálny rozvoj a charakter regiónu a ii) jej úroveň je úmerná znevýhodneniam, ktoré sa usiluje zmierniť. Preukázať existenciu a dôležitosť akýchkoľvek znevýhodnení je úlohou členského štátu“ ([87]).

(396) Pomoc nemôže byť považovaná za investičnú pomoc. Investičnú pomoc je vymedzená prostredníctvom zoznamu potenciálnych oprávnených nákladov, ktoré sú uvedené v oboch usmerneniach pre regionálnu pomoc. Platby realizované na základe PPA zjavne kryjú aj iné náklady. Najočividnejším príkladom je záruka prijatá na krytie palivových nákladov potrebných na prevádzkovanie elektrární. PPA môžu kryť aj náklady spojené s pracovnou silou. Prirodzene tieto náklady nie sú oprávnené na poskytnutie investičnej pomoci. Naopak, zodpovedajú bežným výdavkom prevádzkovateľa, čiže je potrebné zaradiť ich do prevádzkových nákladov určených v obidvoch usmerneniach pre regionálnu pomoc.

(397) Ohľadne prevádzkovej pomoci maďarské úrady, ani zainteresované strany nepotvrdili regionálne nevýhody spojené s konkrétnymi regiónmi, na ktorých zmiernenie by mohli PPA smerovať, a nepreukázali ani to, že miera pomoci by bola úmerná týmto nevýhodám.

(398) Okrem toho obidve usmernenia pre regionálnu pomoc stanovujú, že prevádzková pomoc sa musí postupne znižovať a musí byť časovo ohraničená. Pomoc poskytnutá v rámci PPA sa neznižuje postupne a 15 – 27 ročná doba platnosti ďaleko presahuje mieru prípustnú na základe oboch usmernení. PPA nezodpovedajú žiadnej zvláštnej výnimke povolenej v rámci usmernení pre regionálnu pomoc, a toto nikdy nebolo konštatované maďarskými úradmi ani zainteresovanými stranami.

(399) Na základe uvedeného Komisia konštatuje, že pomoc nemôže byť oslobodená v zmysle článku 87 ods. 3 písm. a) Zmluvy o ES.

(400) V článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES stanovuje, že za zlučiteľnú so spoločným trhom možno považovať „pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“.

(401) Komisia konštatuje, že predmetná pomoc nesmeruje na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného európskeho záujmu.

(402) Komisia nenašla dôkaz ani o tom, že pomoc slúži na nápravu vážnej poruchy fungovania v maďarskom hospodárstve. Komisia uznáva skutočnosť, že elektrická energia je dôležitým produktom pre hospodárstvo každého členského štátu a že v 90-tych rokoch bola v Maďarsku potrebná modernizácia tohto odvetvia.

(403) Zároveň podľa posúdenia Komisie „vážna porucha fungovania v hospodárstve členského štátu“ odkazuje na podstatne vážnejšie prípadom a nemôže byť aplikovaná na dohody o bežnom zásobovaní energiou. Okrem toho Komisia poukazuje na to, že uvedená definícia predpokladá určitý stupeň naliehavosti, čo je však nezlučiteľné s PPA.

(404) Maďarské úrady a ani zainteresované osoby netvrdili, že PPA sú zlučiteľné s článkom 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES.

(405) Na základe uvedeného Komisia konštatuje, že pomoc nevyhovuje oslobodeniu uvedenému v článku 87 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES.

(406) V článku 87 ods. 3 písm. d) Zmluvy o ES sa stanovuje, že za zlučiteľné so spoločným trhom možno považovať pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Spoločenstve v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom. Tento bod zjavne nemôže byť aplikovaný na PPA.

(407) V článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES sa umožňuje povolenie pomoci na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Komisia vypracovala množstvo usmernení a štúdií, v ktorých objasňuje spôsob aplikácie oslobodení stanovených v uvedenom článku.

([84]) Ú. v. EÚ C 74., 10.3.1998, s. 9.
([85]) Ú. v. EÚ C 54., 4.3.2006, s. 13.
([86]) Bod 4.15. predchádzajúceho usmernenia pre regionálnu pomoc a bod 5 nových usmernení pre regionálnu pomoc.
([87]) Citované z 5. bodu nových usmernení pre národnú regionálnu pomoc.

(408) V odôvodneniach 393 až 398 sa preukázalo, že PPA sú nezlučiteľné tak s predchádzajúcimi, ako aj s novými usmerneniami pre regionálnu pomoc.

(409) Ohľadne usmernenia o ochrane životného prostredia ([88]) uplatniteľného v deň pristúpenia Maďarska k Európskej únii Komisia upozorňuje na to, že podobne ako v prípade usmernení pre regionálnu pomoc povolí predovšetkým investičnú pomoc. Prevádzková pomoc sa obmedzuje na podporu špecifických cieľov. Z toho sa prvá pomoc týka odpadového hospodárstva a úspory energie (bod E.3.1.), ktorá môže byť poskytovaná najviac 5 rokov. Druhá sa týka zníženia daní alebo oslobodenia od dane (bod E. 3.2.). Tretia sa týka obnoviteľných zdrojov energie (bod E.3.3.). Prirodzene ani v tomto prípade ani jedno z týchto nariadení nemôže byť aplikované.

(410) Štvrtá a zároveň posledná prípustná forma prevádzkovej pomoci je prevádzková pomoc poskytnutá na združenú výrobu tepla a elektrickej energie (bod E.3.4., ďalej „združená výroba energie“). Niektorí z dotknutých výrobcov vyrábajú teplo a energiu. Avšak PPA nevyhovujú podmienkam stanoveným v bode 66 environmentálneho usmernenia a v súlade s tým ani jednej možnosti výberu podľa bodov 58 až 65. Jedna z podmienok stanovených v bode 66 sa vzťahuje na to, že opatrenie pomoci je z environmentálneho hľadiska priaznivé, lebo stupeň účinnosti konverzie je mimoriadne veľký, pretože opatrenie umožňuje zníženie spotreby energie alebo výrobný proces menej poškodzuje okolie. Ani jedna z informácií, ktoré sú Komisii k dispozícii, nenasvedčuje, že tieto podmienky sú splnené.

(411) Okrem toho členské štáty na poskytnutie pomoci k združenej výrobe energie môžu použiť nasledovné možnosti výberu:

— 1. možnosť: pomoc vo výške rozdielu medzi výrobnými nákladmi elektrárne združenej výroby energie a trhovou cenou vyrobenej energie;

— 2. možnosť: zavedenie takých trhových mechanizmov, ako sú zelené certifikáty alebo verejné súťaže;

— 3. možnosť: pomoc ako náhrada ušetrených vonkajších nákladov, čo sú environmentálne náklady, ktoré by spoločnosť musela znášať, ak by tú istú energiu nevyrábala združenou výrobou;

— 4. možnosť: pomoc poskytovaná najviac na 5 rokov, ktorej miera postupne klesá alebo nepresahuje 50 % oprávnených nákladov.

(412) Je zjavné, že PPA nevyhovujú podmienkam 2. a 3. možnosti. Nebudú splnené ani podmienky 1. možnosti, keďže pri výpočte sumy pomoci sa nepoužila trhová cena vyrobenej energie. Suma pomoci poskytnutej v rámci jedného PPA nezávisí od ceny ponúkanej ostatnými výrobcami elektrickej energie, ale výlučne od investičných a prevádzkových nákladov daného výrobcu.

(413) Okrem toho v skutočnosti Maďarsko, ani dotknutí výrobcovia neargumentovali pri zlučiteľnosti založenej na týchto článkoch, respektíve nikdy nepreukázali, že by elektrárne vyhovovali kritériám environmentálneho usmernenia vzťahujúcim sa na prevádzkovú pomoc poskytnutú na združenú výrobu energie.

(414) Dňa 23. januára 2008 Komisia prijala nové usmernenie o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia ([89]). Toto nové usmernenie povoľuje prevádzkovú pomoc tiež iba v prípade úspory energie, použitia obnoviteľných zdrojov energie a zníženia daní a oslobodenia od dane. Ako už bolo uvedené, nič z toho sa nemôže aplikovať na PPA.

(415) Čo sa týka združenej výroby tepla a energie, členské štáty môžu poskytnúť takúto pomoc na základe nasledovných možností výberu:

— 1. možnosť: pomoc vo výške rozdielu medzi výrobnými nákladmi elektrárne združenej výroby energie a trhovou cenou vyrobeného druhu energie;

— 2. možnosť: zavedením takých trhových mechanizmov, ako sú zelené certifikáty a verejné súťaže;

— 3. možnosť: pomoc poskytovaná najviac na 5 rokov, ktorej miera postupne klesá alebo nepresahuje 50 % oprávnených nákladov.

PPA nespĺňajú podmienky ani jednej možnosti. Maďarské úrady, ani výrobcovia elektrickej energie nepredložili žiadny dôkaz, aby boli splnené uvedené kritériá nového environmentálneho usmernenia.

(416) V tejto veci môže byť použitá iba metodika reštrukturalizačných nákladov (pozri odsek 26) z tých usmernení a správ, ktoré Komisia vypracovala v záujme výkladu presného spôsobu aplikácie oslobodenia uvedeného v článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

([88]) Pravidlá Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia Ú. v. ES C 37, 3.2.2001, s. 3.

([89]) Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.

(417) Táto metodika sa vzťahuje na pomoc poskytnutú podnikom, ktoré investovali do elektrárne pred liberalizáciou a na liberalizovanom trhu im môže byť sťažené zabezpečenie návratnosti investícií. Metodika sa preto má považovať za vhodný základ kontroly zlučiteľnosti PPA, lebo základnou charakteristikou uvedených skutočností je, že pre jednotlivé podniky, ktoré investovali do zariadení na výrobu elektrickej energie pred liberalizáciou energetického trhu, umožňujú, aby sa aj naďalej dostávali k takému garantovanému príjmu, ktorý im zabezpečí návratnosť investície.

(418) Komisia poznamenáva, že maďarské úrady ani dotknutí výrobcovia netvrdili vo svojich pripomienkach, že samotné PPA by boli zlučiteľné s kritériami metodiky. Väčšina výrobcov v skutočnosti považuje PPA za obchodné dohody, ktoré vznikli oveľa skôr pred vznikom metodiky, a kritériá kompenzačného mechanizmu jednoducho nie sú vhodné na hodnotenie predmetných dohôd.

(419) Najdôležitejším cieľom metodiky je, aby pomohla prechodu energetického sektoru k liberalizovanému trhu tým, že existujúcim podnikom v priemysle elektrickej energie poskytne možnosť na to, aby sa prispôsobili zavedeniu hospodárskej súťaže ([90]).

(420) Počas analýzy opatrení pomoci smerujúcich na kompenzáciu záväzkov a záruk nesplniteľných kvôli liberalizácii energetického trhu metodika načrtne princípy používané Komisiou. Na tieto záväzky alebo záruky sa odvoláva ako na „uviaznuté náklady“, ktoré sa môžu objaviť v mnohých formách, najmä vo forme investícií realizovaných na základe explicitnej alebo implicitnej odbytovej záruky.

(421) Keďže aj samotné PPA sa považujú za odbytovú záruku danú pred dňom liberalizácie, má sa za to, že elektrárne fungujúce v rámci PPA patria do rozsahu pôsobnosti metodiky.

(422) Komisia však konštatuje, že viacero prvkov z najdôležitejších princípov PPA nevyhovuje podmienkam uvedeným v odseku 4 metodiky. Predovšetkým nespĺňajú podmienku uvedenú v odseku 4.2. metodiky, ktorá stanovuje, že v ustanoveniach týkajúcich sa vyplatenia pomoci je potrebné zohľadniť budúci vývoj hospodárskej súťaže. Mechanizmy určovania cien PPA boli vytvorené tak, aby pri určovaní cien boli zohľadnené iba špecifické ukazovatele danej elektrárne. Nie je potrebné zohľadniť ceny ponúkané konkurenčnými výrobcami a ich výrobné kapacity.

([90]) Pozri úvodné ustanovenia metodiky.

(423) V zmysle bodu 4.9. metodiky Komisia vyslovuje najväčšie pochybnosti v súvislosti s tou pomocou, ktorej suma nezohľadňuje rozdiel medzi ekonomickými a trhovými predpokladmi zohľadnenými pri pôvodnom odhade uviaznutých nákladov a skutočných zmien, ktoré v nich časom nastanú. PPA sa považujú za takúto pomoc, keďže k vytvoreniu pomoci sa nepoužili trhové predpoklady. Okrem toho skutočnosť, že napriek postupnému otvoreniu energetického trhu zostali kľúčové zásady PPA nezmenené a v porovnaní s potrebami sa nariaďuje nákup väčšieho množstva energie pre spoločnosť MVM, ktorá v dôsledku toho tento nadbytok predáva na voľnom trhu, jednoznačne potvrdzuje, že PPA nezohľadňujú reálny trhový vývoj.

(424) Ako bolo uvedené v kapitole 3, najdôležitejšou výhodou PPA pre výrobcov elektrickej energie je, že MVM je povinná nakúpiť určenú kapacitu a garantované množstvo za cenu kryjúcu fixné, variabilné a kapitálové náklady, počas doby zväčša rovnajúcej sa prevádzkovej alebo amortizačnej dobe dotknutých aktív. V dôsledku toho majú PPA taký vplyv, že časť zainteresovaných strán je zaviazaná nakúpiť elektrickú energiu od ostatných strán bez ohľadu na skutočný vývoj ponuky konkurencie.

(425) Viacero členských štátov vytvorilo kompenzačné mechanizmy, pomocou ktorých na základe analýzy budúceho konkurenčného trhu a najmä budúcich trhových cien vyplývajúcich z vývoja ponuky a dopytu vopred stanovia hornú hranicu sumy pomoci. Ak sa ukáže, že skutočný príjem dotknutých výrobcov bude vyšší od predpovedaného, sumu pomoci prepočítajú a určia ju v hodnote nižšej ako je maximálna hodnota. Vplyv kompenzácie na trh sa teda zníži na minimum, najmä preto, lebo nezabezpečí minimálnu výrobnú a predajnú úroveň pre zvýhodnených.

(426) PPA v tejto súvislosti namiesto toho, aby podporili prechod ku konkurenčnému trhu, tvoria skôr prekážku vytvorenia skutočnej konkurencie na významnej časti trhu výrobcov elektrickej energie. Ustanovenia týkajúce sa vyplatenia pomoci neumožňujú zohľadnenie budúceho vývoja trhu a suma pomoci nezávisí od vývoja skutočnej hospodárskej súťaže.

(427) V dôsledku toho uvedené ustanovenia protirečia aj princípom uvedeným v odseku 5 metodiky, podľa ktorých spôsoby financovania nemôžu byť v protiklade so záujmami Spoločenstva a najmä s hospodárskou súťažou. Podľa odseku 5 spôsoby financovania nemôžu odradiť externé podniky alebo nových účinkujúcich od toho, aby vstúpili na národné alebo regionálne trhy. Ako to však, okrem iného, skutočnosti uvedené v odseku (220) zdôrazňujú, systém rezervovania kapacity a poplatok za kapacitu je schopný odradiť MVM, t. j. najväčšieho kupujúceho veľkoobchodného trhu od toho, aby namiesto podnikov fungujúcich v rámci PPA

uzavrel zmluvu s inými výrobcami. Okrem toho otvorenie trhu a podmienky stanovené v PPA zaväzujú MVM, aby nakúpil väčšie množstvo energie než potrebuje a vedú ho k tomu, aby takto nakúpenú elektrickú energiu predával ďalej na voľnom trhu pomocou emisných mechanizmov. Samo osebe to zabraňuje vstupu nových účinkujúcich na veľkoobchodný trh. Komisia napokon usudzuje, že PPA narúšajú súťaž na maďarskom veľkoobchodnom trhu s elektrickou energiou oveľa dlhšiu dobu, ako je rozumne potrebná na prechod ku konkurenčnému trhu.

(428) Pravidlá vytvárajúce PPA nevyhovujú kritériám uvedeným v bode 4.5. metodiky, keďže výrobcom vopred nestanovujú hornú hranicu sumy pomoci vyplatiteľnej medzi 1. májom 2004 a skončením platnosti PPA.

(429) Okrem toho podľa bodu 4.8. metodiky Komisia vyslovuje najvážnejšie pochybnosti o tej pomoci, ktorej cieľom je udržanie časti alebo celkového príjmu vzniknutého pred nadobudnutím platnosti ([91]) smernice 96/92/ES bez toho, aby prísne zohľadnila oprávnené uviaznuté náklady vzniknuté v dôsledku otvorenia trhu.

(430) Udržanie PPA po pristúpení Maďarska k Európskej únii má za následok presne to, že zabezpečia väčšiu časť príjmov dosiahnutých dotknutými výrobcami elektrickej energie pred nadobudnutím platnosti smernice 96/92/ES. Okrem toho elektrárne, ktoré pôsobia v rámci PPA, tvoria významnú časť trhu majú dobu platnosti v podstatnej miere presahujúcu obdobie primerane potrebné na prispôsobenie sa trhovým podmienkam.

(431) Komisia v rámci hlavných ustanovení tvoriacich PPA nevie oddeliť také prvky, ktoré by mohli byť na základe metodiky považované za zlučiteľné so spoločným trhom. Obzvlášť skrátenie doby platnosti PPA by nebolo postačujúce na zabezpečenie ich zlučiteľnosti, keďže finančný mechanizmus založený na rezervovaných kapacitách a množstvách prevzatia by aj naďalej prekážal vytvoreniu skutočnej súťaže. Mechanizmus tvorby cien by aj naďalej odporoval tomu cieľu, aby podporil vytvorenie takého skutočne konkurenčného trhu, na ktorom ceny určuje vzťah ponuky a dopytu.

(432) Na základe uvedených úvah Komisia konštatuje, že PPA sú nezlučiteľné s kritériami uvedenými v metodike.

(433) Časť zainteresovaných strán argumentovala aj tým, že článok 86 ods. 2 Zmluvy o ES môže byť aplikovaný na PPA aj v tom prípade, ak nezodpovedajú kritériám určeným v rozsudku prijatom vo veci Altmark.

(434) Komisia zastáva názor, že pripomienky uvedené v odôvodneniach 255 až 275 spojené s kritériami rozsudku Altmark vedú zároveň aj k záveru, že článok 86 ods. 2 nemožno uplatňovať na PPA.

(435) Článok 86 ods. 1 môže byť aplikovaný výlučne iba vtedy, ak je zvýhodnená firma zaviazaná k výslovne určenej službe vo všeobecnom hospodárskom záujme, avšak táto podmienka, ako na to poukazujú skutočnosti uvedené v odôvodneniach 256 až 267, v tomto prípade nie je splnená. Ďalej kompenzácia za službu vo všeobecnom hospodárskom záujme musí byť úmerná vzniknutým zvýšeným výdavkom, a to znamená, že uvádzaný okruh služieb musí byť presne určiteľný v záujme toho, aby bolo možné určiť náklady spojené s touto službou. Ako na to poukazujú odôvodnenia 268 až 270, v tomto prípade toto nie je splnené.

(436) Pomoc tvoriaca predmet tohto posúdenia sa teda považuje za nezlučiteľnú štátnu pomoc.

7.8. **Vymáhanie pomoci**

(437) Na základe Zmluvy o ES a ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora, Komisia má právomoc rozhodnúť, či daný štát musí pomoc zrušiť alebo zmeniť, pokiaľ sa preukázalo, že daná pomoc nie je zlučiteľná so spoločným trhom ([92]). Taktiež na základe ustálenej judikatúry Súdneho dvora, v prípade pomoci, ktorú Komisia určila za nezlučiteľnú so spoločným trhom, je cieľom uložených povinností zrušiť pomoc a vrátiť sa do pôvodného stavu ([93]). Súdny tvor v tejto súvislosti konštatoval, že cieľ bude splnený vtedy, ak príjemcovia vrátia sumy poskytnuté na základe protiprávnej pomoci, stratiac tým výhodu, ktorú mali voči konkurencii na trhu, a je obnovený stav pred poskytnutím pomoci ([94]).

(438) V nadväznosti na uvedenú judikatúru sa v článku 14 nariadenia (ES) č. 659/99 uvádza, že „pokiaľ sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu. Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva Spoločenstva“.

([91]) V skutočnosti od dátumu liberalizácie energetického trhu, v prípade Maďarska 1. máj 2004.

([92]) Rozsudok vynesený vo veci Komisia v. Nemecko č. C-70/72 (1973, Zb. Súdnych rozhodnutí, s. 00813, bod 13).

([93]) Rozsudok vynesený v spojenej veci Španielske kráľovstvo v. Komisia Európskych spoločenstiev č. C-278/92., C-279/92 a C-280/92 (1994, Zb. súdnych rozhodnutí I-4103, bod 75).

([94]) Rozsudok vynesený vo veci Belgické kráľovstvo v. Komisia Európskych spoločenstiev č. C-75/97 (1999, Zb. súdnych rozhodnutí I-03671, body 64–65).

(439) Určité zainteresované strany vo svojej žiadosti argumentovali, že zrušenie súkromných zmlúv prostredníctvom rozhodnutia Komisie by bolo v rozpore s princípom právnej istoty, lebo PPA majú charakter takých súkromných zmlúv, ktoré výrobcovia uzatvorili v dobrej viere, v trhových podmienkach zodpovedajúcich dobe ich uzavretia. Konštatujú aj to, že takéto rozhodnutie by bolo v rozpore s princípom proporcionality. Komisia na základe príčin objasnených v odsekoch (382) – (387) odmieta túto argumentáciu.

(440) Súdny tvor v súvislosti s proporcionalitou konštatoval, že odobratie protiprávne poskytnutej štátnej pomoci s cieľom navrátenia do pôvodného stavu sa nemôže považovať za neprimerané v porovnaní s cieľmi ustanovení Zmluvy týkajúcich sa štátnej pomoci ([95]).

(441) Komisia zastáva názor, že existuje dostatok dôvodov na to, aby bola v záujme obnovy hospodárskej súťaže vrátená pomoc poskytnutá v rámci PPA.

Výpočet vymáhanej sumy

(442) V odôvodneniach 176 až 236 bolo uvedené, že výhoda plynúca z PPA ďaleko presahuje prípadný pozitívny rozdiel medzi cenami PPA a cenami, ktoré by bolo možné na trhu dosiahnuť v prípade ich neexistencie.

(443) Komisia však zastáva názor, že nie je možné presne vypočítať celkovú hodnotu všetkých podmienok spojených s dlhodobým záväzkom MVM k nákupu, uvedených v odôvodneniach 174 až 236, na obdobie od 1. mája 2004 do skončenia platnosti PPA. V dôsledku toho Komisia pri žiadosti o vrátenie protiprávnych súm pomoci obmedzí vymáhanie na ten rozdiel, ktorý môže byť medzi príjmami elektrární fungujúcich v rámci PPA a príjmom, ktorý mohli elektrárne dosiahnuť na trhu v prípade neexistencie PPA.

(444) Ohľadne vymáhanej sumy si Komisia uvedomuje, že je veľmi komplikované presne vypočítať sumu štátnej pomoci poskytnutej príjemcom, keďže tento výpočet závisí od toho, aké množstvo energie by sa vyrobilo a predalo a za akú cenu v období medzi 1. májom 2004 a skončením platnosti PPA na maďarskom veľkoobchodnom trhu, ak by v uvedenom období nebola platná ani jedna PPA. Keďže PPA pokrývajú väčšinu maďarských výrobných kapacít, trh by sa v prípade realizácie „alternatívneho scenára“ (counterfactual scenario) ([96]) vyvíjal nadmieru odlišne v porovnaní so skutočným vývojom.

(445) Osobitou charakteristikou elektrickej energie je, že po jej vyrobení sa nemôže hospodárne skladovať. V záujme zabezpečenia stability siete je potrebné, aby boli dopyt a ponuka vždy vyrovnané. V dôsledku toho nezávisí výrobcami a importérmi predané množstvo a cena energie na veľkoobchodnom trhu v uvedenom období od celkového množstva energie požadovanej kupujúcimi v danom období, ale od množstva elektrickej energie požadovanej v každom okamihu ([97]). Dopyt po elektrickej energii je okrem toho vo významnej miere kolísavý aj počas dňa a sezónne, v dôsledku čoho je rozdielna aj výrobná a importná kapacita potrebná na uspokojenie dopytu v každom okamihu a jednotlivé prvky vyrábajúce elektrickú energiu poskytujú energiu iba v takých obdobiach, kedy je veľký dopyt ([98]). V dôsledku toho na základe údajov o ročnej spotrebe a cene, ktoré má Komisia k dispozícii, nie je možné s úplnou presnosťou hodnotiť fungovanie trhu.

(446) Avšak v zmysle judikatúry Súdneho dvora neexistuje také ustanovenia práva Spoločenstva, ktoré by nariaďovalo, že pri nariadení vrátiť pomoc vyhlásenú za nezlučiteľnú so spoločným trhom musí Komisia stanoviť presnú sumu pomoci, ktorá má byť vrátená. Je postačujúce, že rozhodnutie Komisie obsahuje tie informácie, pomocou ktorých samotný adresát bez väčších ťažkostí vypočíta túto sumu ([99]).

(447) Komisia preto vydáva usmernenie o spôsobe výpočtu vymáhanej sumy. Ako to bolo skôr uvedené, PPA pokrývajú takú významnú časť maďarského výrobného trhu, že v prípade ich neexistencie by sa ceny celkom určite vyvíjali odlišne od cien skutočne pozorovaných na časti trhu mimo pôsobnosti PPA. Teda cena, ktorú by mohli výrobcovia dosiahnuť v prípade neexistencie PPA, môže byť vypočítaná použitím takého výsledku trhovej simulácie, ktorý pozostáva z analýzy fungovania veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou na základe „alternatívneho scenára“. Cieľom takejto simulácie je odhad toho, aký

([95]) Rozsudok vynesený vo veci Belgické kráľovstvo v. Komisia Európskych spoločenstiev č. C-75/97 (1999, Zb. súdnych rozhodnutí I-030671, bod 68), Rozsudok vynesený vo veci Belgické kráľovstvo v Komisia Európskych spoločenstiev č. C-142/87 (1990, Zb. súdnych rozhodnutí I-00959, bod 66), rozsudok vynesený v spojenej veci Španielske kráľovstvo v. Komisia Európskych spoločenstiev č. C-278/92 – C-280/92 (1994, Zb. súdnych rozhodnutí I-04103, bod 75).

([96]) T.j. v takej domnelej situácii, kedy medzi 1. májom 2004 a zrušením PPA nie je v platnosti ani jedno PPA, a všetky ďalšie činitele sa vyvíjajú porovnateľne. „Skutočný scenár“ zodpovedá tomu, čo sa v skutočnosti kvôli existencii PPA udialo.

([97]) Táto charakteristika sa vyjadruje v MW a obvykle ho nazývajú „zaťaženie systému“.

([98]) Obvykle nazývajú „špičkovým zaťažením“ tie obdobia, kedy je veľký dopyt, oproti obdobiam „nízkeho zaťaženia“.

([99]) Pozri najmä rozsudok vynesený vo veci Španielske kráľovstvo proti Komisii Európskych spoločenstiev č. C-480/98 (2000, s. I-8717, bod 25), ako aj rozsudok vynesený vo veci Komisia Európskych spoločenstiev proti Helénskej republike č. C-415/03 (2005, s. I-3875, bod 39).

predaj a aké ceny by boli vznikli v prípade alternatívneho scenára. Na základe toho možno spoľahlivo odhadnúť sumu, ktorú by mal MVM zaplatiť dotknutým výrobcom za energiu nakúpenú podľa alternatívneho scenára. Simulácia musí byť v súlade s podmienkami uvedenými v nasledujúcich odsekoch.

(448) Predovšetkým s ohľadom na veľmi nízku cenovú pružnosť dopytu po energii, musí byť simulácia realizovaná na základe predpokladu, že zaťaženie systému podľa alternatívneho scenára sa v každom okamihu rovná skutočne meranému v danom okamihu.

(449) Po druhé, ako to odôvodnenie 196 uvádza, elektrická energia je predávaná v rámci spotových alebo termínovaných transakcií. Odvetvová kontrola sektoru elektrickej energie poukázala na to, že termínované ceny určujú individuálne očakávania vzťahujúce sa na ceny spotového trhu. Na rozdiel od spotových trhov, na ktorých sa podľa ekonomickej teórie cena v prípade dokonalej konkurencie vždy rovná najvyššiemu ([100]) z krátkodobých marginálnych nákladov všetkých výrobných jednotiek potrebných na uspokojenie dopytu, na termínovaných trhoch neexistuje taká jednoznačná cenová úroveň, ktorá by bola podľa ekonomickej teórie odhadnuteľná. Okrem toho vplyv stratégií používaných pri výbere predávajúcich a kupujúcich medzi spotovými a termínovanými transakciami nemožno simulovať. Mnohé rozdielne situácie pozorovateľné na veľkoobchodných trhoch v celej Európe dobre ilustrujú túto skutočnosť. Odvetvová kontrola sektoru elektrickej energie poukázala na to, že pomer množstva predávaného v rámci spotových transakcií a vnútroštátnej spotreby elektrickej energie je v každom členskom štáte výrazne rozdielny ([101]).

(450) Ako sa uvádza v odôvodnení 198, spotové ceny – a najmä tie, ktoré možno pozorovať na spotových energetických burzách – slúžia ako referencia pre celý veľkoobchodný trh, vrátane termínovaných transakcií. Preto podľa stanoviska Komisie simulácia veľkoobchodného trhu musí v záujme stanovenia vymáhanej sumy vychádzať z predpokladu, že okrem výnimočných situácií uvedených v odôvodneniach 453 – 456, sú všetky predajné transakcie elektrickej energie realizované v rámci spotových transakcií.

(451) Simuláciu je potrebné vykonať na základe krátkodobých marginálnych nákladov dotknutých výrobných jednotiek. V súlade s tým musí simulácia zohľadniť všetky relevantné údaje spojené s každým výrobcom elektrickej energie ([102]) fungujúcom v Maďarsku v období od 1. mája 2004 do skutočného ukončenia platnosti PPA, najmä s ohľadom na vybudovanú kapacitu, tepelnú účinnosť, palivové náklady, ako aj ostatné dôležité prvky variabilných nákladov a obdobia plánovaného a núteného prerušenia prevádzky. Okrem toho simulácia musí byť vykonaná pri zohľadnení základného predpokladu, že v každom období existuje na simulovanom spotovom trhu iba jediná cena vznikajúca ako výsledok mechanizmu dopytu a ponuky. Táto jediná cena sa periodicky mení v dôsledku zmeny dopytu a variabilných nákladov.

(452) Ďalej počas simulácie je potrebné brať ohľad aj na to, že podľa alternatívneho scenára by MVM nemusela nakupovať energiu v množstve presahujúcom množstvo potrebné na uspokojenie potrieb verejného segmentu ([103]). V dôsledku toho sa v alternatívnom scenári nenachádzajú predajné mechanizmy uvedené v odôvodnení 226 a potreby MVM sa obmedzujú na množstvo potrebné na uspokojenie dopytu vo verejnom sektore.

(453) Simulácia musí tiež zohľadniť aj také špecifické, dostatočne odôvodnené situácie, ktoré vedú k odchýlke od princípu marginálnych nákladov tvoriaceho základ celej simulácie. Jednotky združenej výroby energie môžu byť konfrontované s takýmito špecifickými situáciami. V závislosti od svojich povinností distribúcie tepla stanovených v zmluve a právnych predpisoch sa môže stať, že tieto jednotky môžu predávať elektrickú energiu za cenu nižšiu ako sú ich krátkodobé marginálne náklady.

(454) Tieto prípady sa môžu týkať tiež výrobných jednotiek, ktoré využívajú schému štátnej pomoci, a síce z dôvodu, že sú založené na environmentálnych technológiách. Tak je tomu v Maďarsku, kde právne predpisy stanovujú pre MVM a regionálnych dodávateľov povinnosť, aby elektrickú energiu vyrobenú výrobcami združenej energie alebo pochádzajúcu z odpadu, či z obnoviteľných zdrojov energie prevzali za ceny úradne upravené, zvyčajne vyššie od cien konkurenčného segmentu veľkoobchodného trhu. Počas simulácie sa má za to, že tento povinný systém odberu by bol prítomný aj podľa alternatívneho scenára. Preto sa predpokladá, že množstvo energie nakúpenej spoločnosťou MVM v rámci povinného systému odberu a za túto energiu zaplatená cena sa rovná cene, ktorá bola zaznamenaná počas „skutočného scenára“ ([104]).

([100]) V podmienkach dokonalej konkurencie je dopyt uspokojený tými výrobnými jednotkami, ktoré majú najnižšie krátkodobé marginálne náklady, a sú schopné zásobiť sieť elektrickou energiou potrebnou na uspokojenie dopytu. Elektrárne môžu byť hierarchizované na základe krátkodobých marginálnych nákladov. Ich vstup na trh závisí v každom období od toho, akú pozíciu zastávajú v tejto hierarchii „podľa zásluh“, aké je zaťaženie systému a koľko elektrickej energie dodávajú výrobné jednotky stojace v hierarchii podľa zásluh pred nimi.

([101]) Tento pomer je napríklad vo Francúzsku 5 %, v Spojenom kráľovstve 11 %, v Taliansku 44 %, v Španielsku 84 %.

([102]) Či už fungoval v rámci PPA, alebo nie.

([103]) Adekvátnym zohľadnením strát vznikajúcich v prenosovom a distribučnom systéme.

([104]) Skutočný scenár sa zhoduje s tým, ako trh od 1. mája 2004 popri existencii PPA skutočne fungoval.

(455) Počas simulácie je potrebné zohľadniť aj to, že určité množstvo fyzicky disponibilnej výrobnej kapacity nemôže byť poskytnuté na zásobovanie veľkoobchodného trhu elektrickou energiou, keďže bolo rezervované na pokrytie vyrovnávajúcich služieb prevádzkovateľa systému. Podľa skutočného scenára tak výrobcovia fungujúci v rámci PPA, ako aj ostatní výrobcovia poskytli vyrovnávajúce služby. Simulácia musí byť vykonaná na základe predpokladu, že kapacita rezervovaná podľa alternatívneho scenára na vyrovnávacie služby prevádzkovateľa systému prenosu, elektrická energia poskytnutá na základe tejto kapacity a za to prijatá cena sa musí vyvíjať spôsobom zhodným so skutočným scenárom.

(456) Na základe alternatívneho scenára by sa mohlo množstvo a cena importovanej a exportovanej elektrickej energie vyvíjať odlišne od vývoja podľa skutočného scenára. Zároveň nemožno presne odhadnúť tento vplyv bez toho, aby bol rozsah simulácie rozšírený aj na exportujúce a importujúce krajiny, pretože rozhodnutia trhových subjektov vzťahujúce sa na vývoz z jednej danej krajiny alebo na dovoz do druhej krajiny určujú trhové okolnosti prítomné v týchto krajinách. S ohľadom na to, že v porovnaní s domácou výrobou a spotrebou je množstvo energie dovezenej do Maďarska a vyvezenej z krajiny obmedzené a so zohľadnením toho, že tretinu importu upravujú dlhodobé zmluvy ([105]), Komisia usudzuje, že takéto rozšírenie simulácie by si vyžadovalo neprimerané úsilie. Maďarsko teda môže predpokladať, že dovozné a vývozné množstvá v rámci alternatívneho scenára a zodpovedajúce ceny by sa rovnali množstvám a cenám podľa skutočného scenára.

(457) Komisia si je vedomá toho, že určití výrobcovia, ktorí neuzavreli PPA s MVM, uzatvorili dlhodobé alebo strednodobé dodávateľské zmluvy s inými spotrebiteľmi. Komisia však zastáva stanovisko, že tieto zmluvy nemusia byť v simulácii zohľadnené, lebo ak by sa PPA v súlade so základným predpokladom alternatívneho scenára zrušili 1. mája 2004 alebo pred týmto dňom, tak by musel každý výrobca s ohľadom na veľký podiel vybudovanej kapacity rezervovanej v rámci PPA zmeniť svoju obchodnú stratégiu. Ako to bolo objasnené v odôvodnení 449, nemožno odhadnúť pomer elektrickej energie predávanej v rámci spotových a termínovaných transakcií. Preto možno odôvodnene predpokladať, že pokiaľ pre ne neplatí niektorá situácia uvedená v odôvodneniach 453 – 456, každý výrobca by predával ním vyrobenú elektrickú energiu prostredníctvom spotovej transakcie.

(458) Najpresnejšie by mohla byť simulácia veľkoobchodného trhu realizovaná na hodinovom základe pri zohľadnení všetkých ukazovateľov špecifických pre jednotlivé hodiny. Avšak Komisia prijme aj to, ak sa simulácia obmedzí na vzorce pozostávajúce z reprezentatívnych časových vzoriek, a výsledky dosiahnuté počas simulácie vykonanej v takýchto časových vzorkách premietne na celé kontrolované obdobie.

(459) Simulácia musí poskytnúť spoľahlivý odhad toho, koľko elektrickej energie a za akú cenu by predali jednotlivé výrobné jednotky podľa alternatívneho scenára. Na základe predošlých údajov spojených s celkovou spotrebou konečných spotrebiteľov verejného sektora a každého konečného spotrebiteľa musí byť vyhotovený odhad toho, aký je pomer množstva elektrickej energie ([106]) požadovanej MVM v záujme uspokojenia potrieb verejného sektora a množstva celkovej elektrickej energie dodanej v jednotlivých obdobiach na veľkoobchodnom trhu podľa skutočného scenára.

(460) Použitím uvedeného odhadu musí byť odhadnuté, koľko elektrickej energie by jednotliví výrobcovia predali MVM v každom okamihu podľa alternatívneho scenára. Na základe týchto odhadov sa musí odhadnúť, aká by bola suma počas celého skúmaného obdobia, ktorú by MVM zaplatil jednotlivým výrobcom podľa alternatívneho scenára za energiu nakúpenú v záujme uspokojenia potrieb verejného sektora ([107]).

(461) Posledný krok výpočtu vymáhanej sumy musí zohľadniť, že v skutočnom scenári nie každý výrobca predával MVM celú elektrickú energiu vyrobenú blokmi elektrárne fungujúcej na základe PPA, ale nerezervovanú kapacitu využili na predaj iným kupujúcim. V prípade každého dotknutého bloku elektrárne sa musí vypočítať suma pomoci, ktorá má byť vrátená, na jednotlivé roky na základe toho, aký je rozdiel medzi príjmom ([108]) z energie predanej pre MVM v rámci PPA podľa skutočného scenára a sumou, ktorú mal MVM zaplatiť podľa alternatívneho scenára podľa výpočtov zodpovedajúcich vyššie objasneným princípom.

(462) Avšak Komisia uznáva, že v prípade alternatívneho scenára je možné, že dotknutí výrobcovia by predávali energiu pre iných spotrebiteľov ako MVM za cenu vyššiu ako pri skutočnom scenári. V prvom rade to možno pripísať tomu, že v alternatívnom scenári nie sú uvedené kapacity rezervované pre MVM, čo otvára ďalšie príležitosti pre výrobcov k tomu, aby nimi vyrobenú elektrickú

([105]) Ktoré by aj v prípade scenára, ktorý je v protiklade s faktami, zostali v platnosti.

([106]) Toto množstvo sa rovná sume množstva elektrickej energie skutočne spotrebovanej spotrebiteľmi verejného sektora a množstva požadovaného kvôli stratám vznikajúcim v prenosovom a distribučnom systéme.

([107]) Medzi 1. májom 2004 a skutočným ukončením platnosti PPA.

([108]) Tieto príjmy je potrebné vypočítať na základe skutočne zaplatených cien spoločnosťou MVM. Počas týchto výpočtov musí byť zohľadnená úradná cena za obdobie, kedy úrady prepísali cenové vzorce uvedené v PPA (v období medzi 9. decembrom 2006 a 31. decembrom 2007).

energiu predávali iným spotrebiteľom, ako je MVM. Maďarsko v súlade s tým môže zo súm vypočítaných v súlade s odôvodnením 461 odpočítať rozdiel medzi príjmami dosiahnutými z predaja iným spotrebiteľom než je MVM podľa alternatívneho scenára a príjmami skutočne dosiahnutými z takéhoto predaja na základe skutočného scenára, pokiaľ je tento rozdiel pozitívny.

(463) Podľa článku 14 ods. 2 nariadenia (ES) č. 659/1999 musí byť úrok spojený s vymáhaním vypočítaný na ročnom základe.

(464) V záujme toho, aby vedela Komisia preskúmať presnosť a spoľahlivosť simulácie, maďarské úrady musia poskytnúť detailný opis metód použitých pri výpočtoch a o údajoch použitých v simulácii.

(465) Komisia pozná také adekvátne nástroje, ktoré sú vhodné na realizáciu simulácie. Komisia použila takýto nástroj v rámci odvetvovej kontroly sektoru elektrickej energie s cieľom zistenia štruktúry a výkonnosti šiestich európskych veľkoobchodných trhov ([109]). Mnoho výrobcov a distribútorov elektrickej energie používa takéto nástroje na dlhodobú predikciu ceny energie, na skúmanie plánovania pracovnej sily, ako aj na optimalizáciu výrobného využitia. Okrem toho, ako je uvedené, Komisia je pripravená prijať zjednodušenia, najmä použitie reprezentatívnych časových vzorkou namiesto simulácie s hodinovým základom. Maďarsko je teda v súlade s princípom lojálnej spolupráce stanovenej v článku 10 Zmluvy o ES v rámci primeranej lehoty a v súlade s uvedenými princípmi povinné vykonať simuláciu a na základe uvedenej simulácie vypočítať sumu vymáhanej pomoci.

Výkon rozhodnutia

(466) V súlade so stanoviskom Európskeho súdneho dvora, pokiaľ je niektorý členský štát konfrontovaný s nepredvídateľnými alebo nepredvídanými ťažkosťami, alebo následkami, ktoré Komisia nezohľadnila, môže sa s týmito problémami obrátiť na Komisiu a navrhnúť vhodné zmeny. V tomto prípade Komisia a členský štát v dobrej viere spolupracujú v záujme vyriešenia ťažkostí v plnom súlade s ustanoveniami ([110]) Zmluvy o ES.

(467) Komisia preto vyzýva Maďarsko, aby predložilo Komisii na zváženie každý problém, s ktorým sa stretne počas výkonu tohto rozhodnutia.

([109]) Dotknuté členské štáty: Belgicko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Španielsko a Spojené kráľovstvo. Veľkoobchodné trhy týchto krajín patria medzi najväčšie v Európe.

([110]) Pozri rozsudok vynesený vo veci Komisia Európskych spoločenstiev v. Nemecká spolková republika č. C-94/87 (1989, Zb. súdnych rozhodnutí 175, bod 9), ako aj rozsudok vynesený vo veci Komisia Európskych spoločenstiev v. Talianska republika č. C-348/93 (1995, Zb. súdnych rozhodnutí 673, bod 17).

8. **ZÁVER**

(468) Komisia konštatuje, že PPA podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES poskytujú výrobcom elektrickej energie protiprávnu štátnu pomoc, ktorá je nezlučiteľná so spoločným trhom.

(469) Ako to bolo objasnené v bode 7.3, prvok štátnej pomoci PPA tvorí záväzok MVM k nákupu, v zmysle ktorého je MVM povinná nakúpiť určitú kapacitu a určité garantované minimálne množstvo elektrickej energie za cenu kryjúcu fixné, variabilné a kapitálové náklady počas významnej doby životnosti výrobných jednotiek a zaručiť tak návratnosť investícií.

(470) Keďže táto štátna pomoc nie je zlučiteľná so Zmluvou o ES, musí sa ukončiť,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Záväzok k nákupu určený v dlhodobých zmluvách o nákupe elektrickej energie uzavretých medzi Magyar Villamos Művek Rt. na jednej strane, a Budapesti Erőmű Rt., Dunamenti Erőmű Rt., Mátrai Erőmű Rt., AES-Tisza Erőmű Kft, Csepeli Áramtermelő Kft., Paksi Atomerőmű Rt. a Pécsi Erőmű Rt. (signatár pôvodných PPA a právny predchodca Pannon Hőerőmű Rt.) ([111]) obsahuje podľa článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES štátnu pomoc pre výrobcov elektrickej energie.

2. Štátna pomoc uvedená v článku 1 ods. 1 je nezlučiteľná so spoločným trhom.

3. Maďarsko do šiestich mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia zruší poskytovanie štátnej pomoci uvedenej v odseku 1.

Článok 2

1. Maďarsko zabezpečí od príjemcov vrátenie pomoci uvedenej v článku 1.

2. Sumy pomoci, ktoré majú byť vrátené, budú obsahovať úroky odo dňa poskytnutia pomoci príjemcovi do dňa skutočného vrátenia.

([111]) Uvedené formy spoločností odzrkadľujú názvy používané v čase podpisu PPA.

3. Úroky sa vypočítajú so zloženou úrokovou sadzbou v súlade s kapitolou V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([112]) zmeneného a doplneného nariadením Komisie (ES) č. 271/2008 ([113]).

Článok 3

1. Do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia Maďarská republika informuje Komisiu o vykonaných a plánovaných opatreniach v záujme dosiahnutia súladu s týmto rozhodnutím, a najmä v záujme stanovenia sumy, ktorá sa má vrátiť, o krokoch realizovaných v záujme vykonania vhodnej simulácie veľkoobchodného trhu, o podrobnostiach metodiky, ktoré zamýšľa použiť a o podrobnom opise údajov, ktoré zamýšľa použiť na dosiahnutie uvedeného cieľa.

2. Maďarská republika priebežne informuje Komisiu o vnútroštátnych opatreniach prijatých v záujme vykonania tohto rozhodnutia, pokiaľ sa neukončilo vrátenie pomoci uvedenej v článku 1. Na žiadosť Komisie okamžite predloží Komisii informácie o plánovaných a prijatých opatreniach, ktoré sú potrebné na to, aby bol dosiahnutý súlad s týmto rozhodnutím. Maďarská republika poskytne podrobné informácie o sumách pomoci a súvisiacich úrokoch spojených s vrátením súm už zaplatených príjemcami.

Článok 4

1. Maďarsko vypočíta presnú sumu pomoci, ktorá má byť vrátená, pomocou vhodnej simulácie veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou, ktorý by vznikol vtedy, ak by ani jedna dlhodobá zmluva o nákupe elektrickej energie uvedená v odseku 1 článku 1 nebola v platnosti od 1. mája 2004.

2. Maďarsko do šiestich mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia vypočíta na základe spôsobu uvedeného v odseku 1 sumy, ktoré sa majú vrátiť, a predloží Komisii všetky relevantné informácie so zreteľom na simuláciu, najmä jej výsledky, podrobný opis použitých metód a údaje použité na realizáciu simulácie.

Článok 5

Maďarsko zabezpečí, aby sa pomoc uvedená v článku 1 vrátila do desiatich mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 6

Toto rozhodnutie je určené Maďarskej republike.

V Bruseli 4. júna 2008

Za Komisiu

Neelie KROES

členka Komisie

([112]) Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.
([113]) Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1.